Consus Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020, 2019 ve
2018 Tarihleri İtibarıyla ve Aynı Tarihlerde Sona Eren Yıllara Ait
Konsolide Finansal Tablolar ve
Özel Bağımsız Denetçi Raporu

6 Temmuz 2021

Bu rapor 4 sayfa özel bağımsız denetçi raporu ve 118 sayfa konsolide finansal tablolar ve konsolide finansal tablolara ilişkin açıklayıcı dipnotları içermektedir.

KPMG Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İş Kuleleri Kule 3 Kat:2-9
Levent 34330 İstanbul
Tel +90 212 316 6000
Fax +90 212 316 6060
www.kpmg.com.tr

ÖZEL BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Consus Enerji İşletmeciliği Ve Hizmetleri Anonim Şirketi Yönetim Kurulu'na

Görüş

Consus Enerji İşletmeciliği Ve Hizmetleri Anonim Şirketi'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal durum tabloları ile aynı tarihlerde sona eren hesap dönemlerine ait; konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tabloları, konsolide özkaynaklar değişim tabloları ve konsolide nakit akış tabloları ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihlerde sona eren hesap dönemlerine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS"lere) uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına ("BDS"lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.,
a Turkish corporation and a member firm of the KPMG network of independent
member firms affiliated with KPMG International Cooperative, a Swiss entity.

Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Hasılatın muhasebeleştirilmesi ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe tahmin ve varsayımlarının detayı için Dipnot 2.5'e bakınız.

Kilit Denetim Konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Grup'un ana faaliyeti, biyokütle ve güneş enerjisi kaynaklarından, kojenerasyon ve trijenerasyon tesislerinde elektrik ve enerji üretimi ve üretilen elektriğin Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması ("YEKDEM") kapsamında devlete satışı ile ayrıca kurumsal ve bireysel abonelere perakende satışından oluşmaktadır. 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren hesap döneminde Grup'un konsolide finansal tablolarında toplam 274,415,526 TL tutarında hasılat muhasebeleştirilmiştir. Grup'un konsolide performansının değerlendirmesinde hasılat, kilit bir göstergedir. Elektrik ve enerji satışlarından hasılatın, yapılan satış sözleşmelerine göre ilgili olduğu dönemde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Ek olarak, enerji piyasası işleyişinden kaynaklanan özellikli durumlar nedeni ile ilgili olduğu dönemde konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilen gelir tahakkukları, satış işlemlerinin izleyen raporlama döneminde Grup tarafından düzenlenen faturalara, faturalama yoksa hesaplanan tahakkuklara ilişkin yönetim tahminlerine dayanmaktadır. Bu nedenlerden dolayı, hasılatın muhasebeleştirilmesi kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir.	Hasılatın muhasebeleştirilmesi ile ilgili aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır: Satış süreçleri anlaşılarak hasılatın muhasebeleştirilmesine ilişkin kontrollerin tasarım, uygulama ve işleyiş etkinliği değerlendirilmiştir. Hasılatın muhasebeleştirilmesine yönelik Grup'un muhasebe politikasının TFRS 15'e uygunluğu değerlendirilmiştir. Konsolide finansal tablolara alınan hasılatın beklenen seviyelerde olup olmadığına ilişkin, satılan elektrik miktarı ve elektrik satış birim fiyatları dikkate alınarak analitik prosedürler gerçekleştirilmiştir. Örneklem ile seçilen satış işlemleri için ilgili döneme ilişkin kesilen elektrik ve enerji faturaları ile uyumu kontrol edilmiştir. Grup'un müşterilerle yapmış olduğu satış sözleşmeleri incelenerek farklı teslimat koşulları için hasılatın finansal tablolara alınma zamanlaması değerlendirilmiştir. Enerji piyasası işleyişinden kaynaklanan özellikli durumlar nedeni ile ilgili olduğu dönemde finansal tablolarda gelir tahakkuku olarak muhasebeleştirilen satış işlemlerinin izleyen raporlama döneminde Grup tarafından düzenlenen faturalar ile, faturalama yoksa hesaplanan tahakkuklara ilişkin ticari birimlerden tahminlerin kesinliğini sağlayacak bilgiler elde edilerek tahakkuk tutarlarının doğruluğu test edilmiştir. Grup'un konsolide finansal tablolarında hasılat ile ilgili yapmış olduğu dipnot açıklamalarının TFRS 15'e göre uygunluğu ve yeterliliği değerlendirilmiştir.

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirme niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.

KPMG

• Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.

• Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.

• Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

• Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususları ve -varsa- ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağının makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi

Hakan Ölekli, SMMM
Sorumlu Denetçi
6 Temmuz 2021
İstanbul, Türkiye

Consus Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 Tarihleri İtibarıyla Konsolide Finansal Durum Tabloları

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
	Dipnot	**31 Aralık 2020**	**31 Aralık 2019**	**31 Aralık 2018**
VARLIKLAR				
Dönen Varlıklar				
Nakit ve Nakit Benzerleri	*4*	4,242,095	22,817,092	225,823
Ticari Alacaklar		23,670,699	10,942,657	7,800,942
- İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	*5*	*3,706,703*	--	--
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	*6*	*19,963,996*	*10,942,657*	*7,800,942*
Diğer Alacaklar		5,620,872	41,553,105	5,908,385
- İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	*7*	*3,259,610*	*40,664,459*	*4,307,389*
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	*7*	*2,361,262*	*888,646*	*1,600,996*
Müşteri Sözleşmelerinden Doğan Varlıklar	*15*	*6,981,713*	*3,746,299*	*1,560,288*
- Mal ve Hizmet Satışından Doğan Sözleşme Varlıkları	*15*	6,981,713	3,746,299	1,560,288
Stoklar	*9*	44,707,174	22,820,709	34,328,256
Peşin Ödenmiş Giderler	*10*	15,133,958	20,888,068	7,005,557
Diğer Dönen Varlıklar	*11*	20,393,627	27,502,472	25,015,228
Toplam Dönen Varlıklar		**120,750,138**	**150,270,402**	**81,844,479**
Duran Varlıklar				
Diğer Alacaklar		82,266	292,294	241,810
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	*7*	*82,266*	*292,294*	*241,810*
Maddi Duran Varlıklar	*12*	621,611,935	505,111,146	423,044,378
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	*13*	10,135,705	6,370,446	5,403,712
Peşin Ödenmiş Giderler	*10*	3,069,347	2,578,452	3,644,179
Ertelenmiş Vergi Varlığı	*29*	22,023,300	19,494,164	14,518,886
Toplam Duran Varlıklar		**656,922,553**	**533,846,502**	**446,852,965**
Toplam Varlıklar		**777,672,691**	**684,116,904**	**528,697,444**

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Consus Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 Tarihleri İtibarıyla Konsolide Finansal Durum Tabloları

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
Yükümlülükler	***Dipnot***	**31 Aralık 2020**	**31 Aralık 2019**	**31 Aralık 2018**
Kısa Vadeli Yükümlülükler				
Kısa Vadeli Borçlanmalar	*8*	74,722,240	65,893,356	26,731,085
Kiralama İşlemlerinden Kısa Vadeli Borçlar	*8*	37,038,798	20,267,502	22,942,691
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	*8*	94,756,032	64,198,926	59,119,800
Diğer Finansal Yükümlülükler	*8*	4,661,303	--	--
Ticari Borçlar		36,447,590	42,591,773	40,098,275
- İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	6	*36,447,590*	*42,591,773*	*40,098,275*
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	*14*	4,287,507	880,640	3,406,108
Diğer Borçlar		28,185,896	36,276,554	98,228,401
- İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	5	*13,110,885*	*27,395,135*	*93,145,860*
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	*7*	*15,075,011*	*8,881,419*	*5,082,541*
Ertelenmiş Gelirler	*15*	1,822,964	271,288	829
Kısa Vadeli Karşılıklar		966,145	617,996	479,340
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar	*16*	966,145	617,996	479,340
Toplam Kısa Vadeli Yükümlülükler		**282,888,475**	**230,998,035**	**251,006,529**
Uzun Vadeli Yükümlülükler				
Uzun Vadeli Borçlanmalar	*8*	199,759,300	194,396,990	152,334,953
Uzun Vadeli Kiralama İşlemlerinden Borçlar	*8*	59,387,848	46,132,438	51,365,016
Türev Araçlar	*18*	11,900,879	7,602,277	7,396,424
Müşteri Sözleşmelerinden Doğan Yükümlülükler	*15*	971,731	612,247	388,453
- Mal ve Hizmet Satışından Doğan Sözleşme Yükümlülükleri	*15*	*971,731*	*612,247*	*388,453*
Uzun Vadeli Karşılıklar		1,666,254	1,121,372	694,329
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	*17*	*1,666,254*	*1,121,372*	*694,329*
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	*29*	12,053,217	6,496,575	4,380,486
Toplam Uzun Vadeli Yükümlülükler		**285,739,229**	**256,361,899**	**216,559,661**
Toplam Yükümlülükler		**568,627,704**	**487,359,934**	**467,566,190**
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar				
Ödenmiş Sermaye	*20*	280,000,000	280,000,000	120,000,000
Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşmenin Etkisi		17,475,975	23,165,659	15,589,373
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler		179,702	84,409	114,922
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler		25,891,639	5,253,788	(7,834,511)
Geçmiş Yıllar Zararları		(117,098,040)	(49,203,482)	(55,110,968)
Dönem Net Karı/(Zararı)		1,561,484	(63,667,181)	(12,373,002)
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		**1,034,227**	**1,123,777**	**745,440**
Toplam Özkaynaklar		**209,044,987**	**196,756,970**	**61,131,254**
Toplam Özkaynaklar ve Yükümlülükler		**777,672,691**	**684,116,904**	**528,697,444**

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Consus Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

1 Ocak–31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 Dönemlerine Ait Konsolide
Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
	Dipnot	**2020**	**2019**	**2018**
Hasılat	*22*	274,415,526	151,730,664	90,687,216
Satışların Maliyeti (-)	*23*	(205,249,253)	(148,360,618)	(88,714,774)
Brüt Kar		**69,166,273**	**3,370,046**	**1,972,442**
Genel Yönetim Giderleri (-)	*24*	(11,463,284)	(13,671,647)	(12,194,514)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	*26*	16,016,715	8,493,394	9,100,036
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	*26*	(5,015,666)	(25,553,280)	(2,240,333)
Esas Faaliyet Karı / (Zararı)		**68,704,038**	**(27,361,487)**	**(3,362,369)**
TFRS 9 Uyarınca Belirlenen Değer Düşüklüğü Zararları ve Değer Düşüklüğü Zararlarının İptalleri	6	--	--	(25,567)
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	*27*	10,189	117,042	--
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	*27*	(5,777)	--	--
Finansman Gideri Öncesi Faaliyet Karı / (Zararı)		**68,708,450**	**(27,244,445)**	**(3,387,936)**
Finansman Gelirleri	*28*	4,706,009	3,406,425	20,759,942
Finansman Giderleri (-)	*28*	(69,672,125)	(42,978,838)	(35,722,784)
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Karı / (Zararı)		**3,742,334**	**(66,816,858)**	**(18,350,778)**
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Geliri/(Gideri)		**(2,270,400)**	**2,902,514**	**5,134,409**
Ertelenmiş Vergi Geliri/ (Gideri)	*29*	(2,270,400)	2,902,514	5,134,409
Dönem Net Karı / (Zararı)		**1,471,934**	**(63,914,344)**	**(13,216,369)**
Dönem Net Karının / (Zararının) Dağılımı		**1,471,934**	**(63,914,344)**	**(13,216,369)**
-Kontrol Gücü Olmayan Paylar		(89,550)	(247,163)	(843,367)
-Ana Ortaklık Payları		1,561,484	(63,667,181)	(12,373,002)
- Sürdürülen Faaliyetlerden Adi Pay Başına Kazanç / (Kayıp)	*21*	0.01	(0.48)	(0.12)
Sulandırılmış Pay Başına Kazanç / (Kayıp)		0.01	(0.48)	(0.12)
- Sürdürülen Faaliyetlerden Sulandırılmış Pay Başına Kazanç / (Kayıp)	*21*	0.01	(0.48)	(0.12)

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Consus Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

1 Ocak–31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 Dönemlerine Ait Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu *(Devamı)*

((Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
(Devamı)	**Dipnot**	**2020**	**2019**	**2018**
Dönem Net Karı / (Zararı)		**1,471,934**	**(63,914,344)**	**(13,216,369)**
Diğer Kapsamlı Gelir/Gider				
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar				
- Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazanç/(Kayıpları)	17	119,116	(38,141)	148,004
- Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazanç/(Kayıpları), Vergi Etkisi		(23,823)	7,628	(33,082)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar				
- Yabancı Para Çevrim Farkları	20	31,479,220	16,148,117	15,826,051
- Net Yatırım Riskinden Korunma İle İlgili Diğer Kapsamlı Gelir/(Gider)	20	(10,841,369)	(3,059,817)	(28,202,941)
Diğer Kapsamlı Gelir		**20,733,144**	**13,057,786**	**(12,261,968)**
Toplam Kapsamlı Gelir/(Gider)		**22,205,078**	**(50,856,557)**	**(25,478,337)**
Toplam Kapsamlı Gelirin Dağılımı:				
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		(89,550)	(247,163)	(843,367)
Ana Ortaklık Payları		**22,294,628**	**(50,609,394)**	**(24,634,970)**

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Consus Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

1 Ocak – 31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 Dönemlerine Ait Konsolide Özkaynaklar Değişim Tabloları

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir)

			Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler	*Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler*						
(Dipnot 20)	Ödenmiş Sermaye	Ortak Kontrole Tabi İşletme Birleşmelerinin Etkisi	Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları / (Kayıpları)	Net Yatırım Riskinden Korunma Kazançları (Kayıpları)	Yabancı Para Çevrim Farkları	Geçmiş Yıllar Karları/ (Zararları)	Dönem Net Karı/ (Zararı)	**Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar**	Kontrol Gücü Olmayan Paylar	**Özkaynaklar**
1 Ocak 2018 İtibarıyla Bakiye	**120,000,000**	**15,589,373**	**--**	**--**	**4,542,379**	**6,003,800**	**(61,114,768)**	**85,020,784**	**754,807**	**85,775,591**
Transferler	--	--	--	--	--	(61,114,768)	61,114,768	--	--	--
Dönem Net Zararı	--	--	--	--	--	--	(12,373,002)	**(12,373,002)**	(843,367)	**(13,216,369)**
Kontrol Gücü Olmayan Pay Sahipleri ile Yapılan İşlemler	--	--	--	--	--	--	--	--	834,000	**834,000**
Diğer Kapsamlı Gelir / (Gider)	--	--	114,922	(28,202,941)	15,826,051	--	--	**(12,261,968)**	--	**(12,261,968)**
Özkaynak Unsurlarındaki Toplam Azalış	--	--	**114,922**	**(28,202,941)**	**15,826,051**	**(61,114,769)**	**48,741,767**	**(24,634,970)**	**(9,367)**	**(24,644,337)**
31 Aralık 2018 İtibarıyla Bakiye	**120,000,000**	**15,589,373**	**114,922**	**(28,202,941)**	**20,368,430**	**(55,110,968)**	**(12,373,002)**	**60,385,814**	**745,440**	**61,131,254**

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Consus Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

1 Ocak – 31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 Dönemlerine Ait Konsolide Özkaynaklar Değişim Tabloları

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir)

			Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler	*Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler*						
(Dipnot 20)	Ödenmiş Sermaye	Ortak Kontrole Tabi İşletme Birleşmelerinin Etkisi	Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları / (Kayıpları)	Net Yatırım Riskinden Korunma Kazançları (Kayıpları)	Yabancı Para Çevrim Farkları	Geçmiş Yıllar Karları/ (Zararları)	Dönem Net Karı/ (Zararı)	**Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar**	Kontrol Gücü Olmayan Paylar	**Özkaynaklar**
1 Ocak 2019 Düzeltme Öncesi Açılış Bakiye	**120,000,000**	**15,589,373**	**114,922**	**(28,202,941)**	**20,368,430**	**(55,110,968)**	**(12,373,002)**	**60,385,814**	**745,440**	**61,131,254**
Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşmenin Açılış Etkisi	--	7,946,352	--	--	--	--	--	**7,946,352**	--	**7,946,352**
1 Ocak 2019 Düzeltme Sonrası Açılış Bakiye	**120,000,000**	**23,535,725**	**114,922**	**(28,202,941)**	**20,368,430**	**(55,110,968)**	**(12,373,002)**	**68,332,166**	**745,440**	**69,077,606**
Transferler	--	--	--	--	--	(12,373,002)	12,373,002	--	--	--
Dönem Net Zararı	--	--	--	--	--	--	(63,667,181)	**(63,667,181)**	(247,163)	**(63,914,344)**
Sermaye Artışı	160,000,000	--	--	--	--	18,905,990	--	**178,905,990**	--	**178,905,990**
Azınlık Payları ile Yapılan İşlemler	--	--	--	--	--	(625,500)	--	**(625,500)**	625,500	--
Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşmenin Etkisi	--	(370,066)	--	--	--	--	--	**(370,066)**	--	**(370,066)**
Diğer Kapsamlı Gelir / (Gider)	--	--	(30,513)	(3,059,817)	16,148,117	--	--	**13,057,787**	--	**13,057,787**
Özkaynak Unsurlarındaki Toplam Azalış	**160,000,000**	**(370,066)**	**(30,513)**	**(3,059,817)**	**16,148,117**	**5,907,488**	**(51,294,179)**	**127,301,028**	**378,337**	**127,679,365**
31 Aralık 2019 İtibarıyla Bakiye	**280,000,000**	**23,165,659**	**84,409**	**(31,262,758)**	**36,516,546**	**(49,203,482)**	**(63,667,181)**	**195,633,193**	**1,123,777**	**196,756,970**

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Consus Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

1 Ocak – 31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 Dönemlerine Ait Konsolide Özkaynaklar Değişim Tabloları

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir)

			Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler	*Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler*						
(Dipnot 20)	Ödenmiş Sermaye	Ortak Kontrole Tabi İşletme Birleşmelerinin Etkisi	Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları / (Kayıpları)	Net Yatırım Riskinden Korunma Kazançları (Kayıpları)	Yabancı Para Çevrim Farkları	Geçmiş Yıllar Karları/ (Zararları)	Dönem Net Karı/ (Zararı)	**Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar**	Kontrol Gücü Olmayan Paylar	**Özkaynaklar**
1 Ocak 2020 Bakiye	**280,000,000**	**23,165,659**	**84,409**	**(31,262,758)**	**36,516,546**	**(49,203,483)**	**(63,667,181)**	**195,633,193**	**1,123,777**	**196,756,970**
Transferler	--	(20,137,112)	--	--	--	(43,530,069)	63,667,181	--	--	--
Dönem Net Zararı	--	--	--	--	--	--	1,561,484	**1,561,484**	(89,550)	**1,471,934**
Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşmenin Etkisi	--	14,447,428	--	--	--	(24,209,928)	--	**(9,762,500)**	--	**(9,762,500)**
Diğer Kapsamlı Gelir / (Gider)	--	--	95,293	(10,841,369)	31,479,220	--	--	**20,733,144**	--	**20,733,144**
Diğer Değişiklikler Nedeni ile Artış	--	--	--	--	--	(154,560)	--	**(154,560)**		**(154,560)**
Özkaynak Unsurlarındaki Toplam Azalış	--	**(5,689,684)**	**95,293**	**(10,841,369)**	**31,479,220**	**(67,894,557)**	**65,228,665**	**12,377,568**	**(89,550)**	**12,288,018**
31 Aralık 2020 İtibarıyla Bakiye	**280,000,000**	**17,475,975**	**179,702**	**(42,104,127)**	**67,995,766**	**(117,098,040)**	**1,561,484**	**208,010,760**	**1,034,227**	**209,044,987**

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Consus Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 Tarihleri İtibarıyla Konsolide Nakit Akış Tabloları

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir)

	Dipnot	Bağımsız Denetimden Geçmiş 2020	Bağımsız Denetimden Geçmiş 2019	Bağımsız Denetimden Geçmiş 2018
A. İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları		**68,743,039**	**(12,859,646)**	**17,623,761**
Dönem Net Karı/(Zararı)		1,471,934	(63,914,344)	(13,216,369)
Dönem Net Karı / (Zararı) Mutabakatı İle İlgili Düzeltmeler		**88,835,414**	**55,545,450**	**21,929,980**
Amortisman ve İtfa Payları ile İlgili Düzeltmeler	12,13	32,818,353	27,516,979	14,019,650
Ertelenmiş Vergi Gideri ile İlgili Düzeltmeler	29	2,270,400	(2,902,514)	(5,134,409)
Kullanılmamış İzin Karşılığı İle İlgili Düzeltmeler	16	288,626	114,225	352,100
Kıdem Karşılık Gideri İle İlgili Düzeltmeler	17	492,004	790,251	333,606
Faiz Giderleri İle İlgili Düzeltmeler	28	41,068,599	27,532,145	29,030,337
Faiz Gelirleri İle İlgili Düzeltmeler	28	(46,522)	(291,022)	(49,383)
Türev Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değer Kayıpları İle İlgili Düzeltmeler	28	4,298,602	205,853	5,268,025
Maddi Duran Varlık Satış Karı ile İlgili Düzeltmeler	27	(4,411)	(103,465)	--
Gerçekleşmemiş Kur Farkları ile İlgili Düzeltmeler		7,649,763	2,682,998	(21,889,946)
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Değişimler		**(21,373,013)**	**(4,201,178)**	**9,067,139**
İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklardaki Artış/Azalış İle İlgili Düzeltmeler		(3,706,702)	--	891,443
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklardaki Artış/Azalış İle İlgili Düzeltmeler		(9,021,339)	(3,141,713)	(4,913,969)
İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklardaki Artış/Azalış İle İlgili Düzeltmeler		(1,262,588)	661,866	404,273
Müşteri Sözleşmelerinden Doğan Varlıklar İle İlgili Düzeltmeler		(3,235,414)	(2,186,011)	(1,560,288)
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlardaki Artış/Azalış İle İlgili Düzeltmeler		(6,144,183)	2,493,498	15,028,006
İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlardaki Artış/Azalış İle İlgili Düzeltmeler		6,193,592	3,798,878	3,778,882
Ertelenmiş Gelirlerdeki Artış/Azalış İle İlgili Düzeltmeler		1,551,676	270,459	(597)
Müşteri Sözleşmelerinden Doğan Yükümlülükler İle İlgili Düzeltmeler		359,484	223,794	388,453
Stoklardaki Artış/Azalış ile İlgili Düzeltmeler		(21,886,465)	11,507,547	(12,653,410)
Peşin Ödenmiş Giderlerdeki Artış/Azalış ile İlgili Düzeltmeler		5,263,214	(12,816,784)	16,473,952
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlardaki Artış ile İlgili Düzeltmeler		3,406,867	(2,525,468)	1,699,493
Diğer Dönen ve Duran Varlıklardaki Artış/Azalış ile İlgili Düzeltmeler		7,108,845	(2,487,244)	(10,469,099)
Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışları		**(191,296)**	**(289,574)**	**(156,989)**
Ödenen Kıdem Tazminatları	17	(191,296)	(289,574)	(156,989)
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları		**(48,404,879)**	**(44,639,351)**	**(145,444,827)**
Maddi Duran Varlık Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri (*)	12	8,223,207	15,742,305	1,720,800
Ortak Kontrole Tabi İşletme Birleşmeleri ile İlgili Girişler		--	7,946,352	--
Maddi Duran Varlık Ediniminden Kaynaklanan Nakit Çıkışları	*12*	(53,744,854)	(67,700,063)	(142,910,307)
Maddi Olmayan Duran Varlık Ediniminden Kaynaklanan Nakit Çıkışları	*13*	(2,883,232)	(627,945)	(4,255,320)
C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları		**(38,913,158)**	**80,090,266**	**118,175,333**
İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklardaki Artış/Azalış ile İlgili Düzeltmeler		37,404,849	(36,357,070)	(577,572)
İlişkili Taraflara Diğer Borçlardaki Artış/Azalış ile İlgili Düzeltmeler		(27,077,106)	110,204,470	42,148,411
Kredi Kullanımından Kaynaklı Nakit Girişleri	8	281,700,905	437,096,582	195,987,296
Kredi Anapara Ödemelerinden Kaynaklı Nakit Çıkışları	8	(303,292,591)	(382,679,157)	(99,383,232)
Diğer Finansal Yükümlülükler Kaynaklı Nakit Girişleri		4,661,303	--	--
Finansal Kiralama Sözleşmelerinden Kaynaklanan Borçlanmalara İlişkin Nakit Girişler	8	38,517,150	24,550,109	20,130,539
Finansal Kiralama Sözleşmelerinden Kaynaklanan Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları	8	(31,374,728)	(47,068,533)	(27,881,864)
Faaliyet Kiralaması İşlemlerinden Borçlara İlişkin Nakit Çıkışları	8	(3,979,867)	(2,435,667)	--
Ödenen Faiz		(35,365,034)	(23,511,584)	(13,319,088)
Alınan Faiz		46,522	291,022	49,383
Diğer Nakit Giriş ve Çıkışları		(154,561)	94	1,021,460
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış/Azalış (A+B+C)		**(18,574,997)**	**22,591,269**	**(9,645,733)**
D. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	4	**22,795,303**	**206,526**	**9,871,556**
E. Blokeli Hesaplardaki Değişim		**(2,107,734)**	**(2,492)**	**(19,297)**
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	4	**2,112,572**	**22,795,303**	**206,526**

(*) 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren hesap döneminde Grup'un finansal kiralama yolu ile edindiği maddi duran varlıkların maliyet değeri 17,748,718 TL'dir (31 Aralık 2019: 51,558,210 TL, 31 Aralık 2018: 14,474,591 TL).

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Consus Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 Tarihleri İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir)

Not	Açıklama	Sayfa No
1	Grup'un Organizasyonu ve Faaliyet Konusu	10
2	Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları	28
3	Bölümlere Göre Raporlama	59
4	Nakit ve Nakit Benzerleri	61
5	İlişkili Taraf Açıklamaları	61
6	Ticari Alacak ve Borçlar	65
7	Diğer Alacak ve Borçlar	67
8	Finansal Borçlanmalar	68
9	Stoklar	74
10	Peşin Ödenmiş Giderler	74
11	Diğer Dönen Varlıklar	74
12	Maddi Duran Varlıklar	75
13	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	80
14	Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	81
15	Müşteri Sözleşmelerinden Doğan Varlıklar ve Yükümlülükler ile Ertelenmiş Gelirler	82
16	Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Borçlar	83
17	Çalışanlara Sağlanan Faydalar	85
18	Türev Araçlar	86
19	Taahhütler	87
20	Sermaye, Yedekler ve Diğer Özsermaye Kalemleri	89
21	Pay Başına Kazanç / (Kayıp)	90
22	Hasılat	91
23	Satışların Maliyeti	91
24	Genel Yönetim Giderleri	91
25	Niteliklerine Göre Giderler	92
26	Esas Faaliyetlerden Diğer Gelir ve Giderler	92
27	Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler Ve Giderler	94
28	Finansman Gelir ve Giderleri	94
29	Gelir Vergileri	95
30	Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi	101
31	Devlet Teşvik ve Yardımları	116
32	Finansal Tabloları Önemli Ölçüde Etkileyen ya da Finansal Tabloların Açık, Yorumlanabilir ve Anlaşılabilir Olması Açısından Açıklanması Gereken Diğer Hususlar	117
33	Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar	117

1 Grup'un Organizasyonu ve Faaliyet Konusu

Consus Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri Anonim Şirketi ("Consus" veya "Şirket") 22 Ağustos 2014 tarihinde ve 28 Ağustos 2014 tarihli ve 8641 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde tescil edilerek Türkiye'de kurulmuştur.

Şirket, doğalgaz, termik, güneş, rüzgar, hidro, jeotermal ve diğer her türlü enerji kaynakları ile elektrik enerjisi üretimi, tüm bunların dağıtımı, bunlara ilişkin tüm üretim ve dağıtım tesislerinin kurulması, işletmeye alınması, kiralanması, üretilen elektriğin ve doğalgazın müşterilere satışı ve dağıtımı ve bilumum enerji yatırımlarının yapılması amacıyla kurulmuştur.

31 Aralık 2020 , 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Şirket'in ana ortağı Global Yatırım Holding Anonim Şirketi'dir (Dipnot 20).

Şirket'in kayıtlı merkezi aşağıdaki gibidir:

Şirket'in ticari sicile kayıtlı adresi Esentepe Mahallesi, Büyükdere Caddesi Apt Blok No:193 İç Kapı No:2 Şişli, İstanbul'dur. Şirket, Global Yatırım Holding Anonim Şirketi'nin bağlı ortaklığı olarak faaliyet göstermektedir.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, Grup'un çalışan sayısı 273'tür (31 Aralık 2019: 232, 31 Aralık 2018: 185).

Bu konsolide finansal tablolar, Şirket ve bağlı ortaklıklarını (burada ve bundan sonra birlikte " Grup" olarak, anılacaktır) kapsamaktadır.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, Grup'un konsolidasyon kapsamına dahil edilen bağlı ortaklıklar ile bunların bulundukları ülkeler ve faaliyet alanları aşağıdaki gibidir:

Şirket adı	Ortaklık tipi	Ülke	Ana Faaliyet Konusu
Tres Enerji Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Mavibayrak Enerji Üretim A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Mavibayrak Doğu Enerji Üretim A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Doğal Enerji Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Barsolar D.O.O.	Bağlı Ortaklık	Karadağ	Enerji üretim ve satışı
Ra Güneş Enerjisi Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Tenera Enerji Tic. A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Perakende elektrik ticareti
Edusa Atık Bertaraf Geri Kazanım ve Depolama San. ve Tic. A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Biyokütle yakıt üretimi ve satışı
Dağören Enerji A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Sümerpark Gıda İşletmeciliği A.Ş.(*)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Global Biyokütle Yatırımları A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji yatırımı

1 Grup'un Organizasyonu ve Faaliyet Konusu *(devamı)*

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, Grup'un konsolidasyon kapsamına dahil edilen bağlı ortaklıklar ile bunların bulundukları ülkeler ve faaliyet alanları aşağıdaki gibidir:

Şirket adı	Ortaklık tipi	Ülke	Ana Faaliyet Konusu
Tres Enerji Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Mavibayrak Enerji Üretim A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Mavibayrak Doğu Enerji Üretim A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Doğal Enerji Hizmetleri San. Ve Tic. A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Barsolar D.O.O.	Bağlı Ortaklık	Karadağ	Enerji üretim ve satışı
Doğaldan Enerji Ürt. A.Ş.(***)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Ra Güneş Enerjisi Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Biyotek Enerji Üretim A.Ş.(***)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Tenera Enerji Tic. A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Perakende elektrik ticareti
Edusa 1 Enerji Sanayi ve Tic. A.Ş.(****)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Biyokütle yakıt üretimi ve satışı
KNY Enerji Üretim A.Ş.(***)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Edusa Atık Bertaraf Geri Kazanım ve Depolama San. ve Tic. A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Biyokütle yakıt satışı
Dağören Enerji A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Global Biyokütle Yatırımları A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	yatırımı
Sümerpark Gıda İşletmeciliği A.Ş.(*)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Evergas Doğalgaz İthalat ve Ticaret A.Ş.(*)(**)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Salıpazarı İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.(*)(**)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Madencilik
Neptune Denizcilik Yatırımları ve İşletmeciliği A.Ş.(*) (**)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Madencilik

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Grup'un konsolidasyon kapsamına dahil edilen bağlı ortaklıklar ile bunların bulundukları ülkeler ve faaliyet alanları aşağıdaki gibidir:

Şirket adı	Ortaklık tipi	Ülke	Ana Faaliyet Konusu
Tres Enerji Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Mavibayrak Enerji Üretim A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Mavibayrak Doğu Enerji Üretim A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Doğal Enerji Hizmetleri San. Ve Tic. A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Barsolar D.O.O.	Bağlı Ortaklık	Karadağ	Enerji üretim ve satışı
Doğaldan Enerji Ürt. A.Ş.(***)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Ra Güneş Enerjisi Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Biyotek Enerji Üretim A.Ş.(***)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Tenera Enerji Tic. A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Perakende elektrik ticareti
Edusa 1 Enerji Sanayi ve Tic. A.Ş. .(****)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Biyokütle yakıt üretimi ve satışı
KNY Enerji Üretim A.Ş.(***)	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve satışı
Edusa Atık Bertaraf Geri Kazanım ve Depolama San. ve Tic. A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Biyokütle yakıt üretimi ve satışı
Dağören Enerji A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji üretim ve dağıtımı
Global Biyokütle Yatırımları A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye	Enerji yatırımı

1 Grup'un Organizasyonu ve Faaliyet Konusu *(devamı)*

(*) Söz konusu şirketler Dipnot 2.5. (a) "*Ortak kontrole tabi işletme birleşmelerinin etkisi"*nde anlatıldığı üzere 2020 yılında Consus'a ana ortağı olan Global Yatırım Holding A.Ş.'den devrolmuştur. Söz konusu devirler Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun ("KGK") Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasına Yönelik 2018/1 No'lu İlke Kararı uyarınca "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşme'nin Etkisi" olarak değerlendirilmesi nedeni ile söz konusu şirketlerin finansal tabloları ilişikteki konsolide finansal tablolarda karşılaştırmalı yılın başından itibaren sunulmuştur.

(**)Dipnot 2.5. (a) "*Ortak kontrole tabi işletme birleşmelerinin etkisi"*nde anlatıldığı üzere Consus bünyesinde kolaylaştırılmış usulde birleşmesi işlemi 12 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla İstanbul Ticaret Sicili'ne tescil edilerek birleşme işlemi tamamlanmış ve söz konusu şirketlerin tüzel kişilikleri ortadan kalkmıştır.

(***)Global Biyokütle Yatırımları A.Ş. bünyesinde kolaylaştırılmış usulde birleşmesi işlemi 7 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla İstanbul Ticaret Sicili'ne tescil edilerek birleşme işlemi tamamlanmış ve söz konusu tüzel kişilikleri ortadan kalkmıştır. Bu şirketler birleşme öncesindeki dönemlerde Grup'a konsolide finansal tablolarına bağlı ortaklık olarak dahil edildiği için ortak kontrole tabi işletme birleşme işleminin muhasebeleştirilmesinin karşılaştırmalı finansal tablolara bir etkisi olmamıştır.

(****) Consus bünyesinde kolaylaştırılmış usulde birleşmesi işlemi 12 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla İstanbul Ticaret Sicili'ne tescil edilerek birleşme işlemi tamamlanmış ve söz konusu şirketin tüzel kişiliği ortadan kalkmıştır. Bu şirket, birleşme öncesindeki dönemlerde Grup'a konsolide finansal tablolarına bağlı ortaklık olarak dahil edildiği için ortak kontrole tabi işletme birleşme işleminin muhasebeleştirilmesinin karşılaştırmalı finansal tablolara bir etkisi olmamıştır.

1 Grup'un Organizasyonu ve Faaliyet Konusu *(devamı)*

Tres Enerji Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.("Tres Enerji") 27 Kasım 2012 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur. Tres Enerji, birleşik ısı ve güç sistemlerini yap-işlet modeli ile tüm yatırım maliyetlerini üstlenerek kurmakta, işletme ve bakımını gerçekleştirerek müşterilerine hizmet vermektedir. İlgili tesisler doğalgaz girdisinden enerji üretimi sağlayan doğalgaz motorlarına sahip tesisler olup, tesislerin elektrik üretimi sırasında ortaya çıkan ısı enerjisi değerlendirilerek müşterinin ısı ve soğutma ihtiyacı da karşılanmakta ve bu sayede yüksek enerji verimliliği seviyelerine ulaşılmaktadır.

Mavibayrak Enerji Üretim A.Ş.("Mavibayrak Enerji") 12 Haziran 2007 tarihinde Söke - Aydın'da Mavibayrak Tehlikeli Atık A.Ş. unvanı ile kurulmuştur 13 Ekim 2014 tarihinde unvanı değişerek Mavibayrak Enerji Üretim A.Ş olmuştur. Mavibayrak Enerji, 12 MW kapasiteli biyokütle atıklarından elektrik üreten bir elektrik santraline sahiptir. Pamuk sapı ve orman atıkları gibi doğal atıkların yakılmasıyla elektrik üretimi gerçekleştirmektedir.

Mavibayrak Doğu Enerji Üretim A.Ş.("Mavibayrak Doğu") 9 Nisan 2015 tarihinde Derik - Mardin'de kurulmuştur. Mavibayrak Doğu, 12 MW kapasiteli biyokütle atıklarından elektrik üreten bir elektrik santraline sahiptir. Mısır sapı ve orman atığı gibi doğal atıkların yakılmasıyla elektrik üretimi gerçekleştirmektedir.

Doğal Enerji Hizmetleri San. Ve Tic. A.Ş.("Doğal Enerji") 2 Ocak 2008 tarihinde Urfa'da kurulmuştur. Doğal Enerji, 5,2 MW kapasiteli biyokütle atıklarından elektrik üreten bir elektrik santraline sahiptir. Mısır sapı ve orman atığı gibi doğal atıkların yakılmasıyla elektrik üretimi gerçekleştirmektedir.

Barsolar D.O.O.("Barsolar") 5 Eylül 2016 tarihinde Karadağ'da kurulmuştur. Barsolar, güneş enerjisi santrallerinden enerji üretimi için kurulmuştur. Söz konusu şirket yatırım aşamasındadır.

Doğaldan Enerji Üretim A.Ş.("Doğaldan Enerji") 4 Aralık 2015 tarihinde Urfa'da kurulmuştur. Urfa'da yapılması planlanan 24 MW kapasiteli biyokütle atıklarından elektrik üreten santralin yatırım şirketidir. Mısır sapı, pamuk sapı ve orman atığı gibi doğal atıkları yakarak elektrik üretimi gerçekleştirecektir ancak aktif değildir. 7 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla Global Biyokütle Yatırımları A.Ş. şirketine basit birleşme usulü ile devrolmuştur.

Ra Güneş Enerjisi Üretim San. ve Tic. A.Ş.("Ra Güneş") 17 Mayıs 2012 Global Enerji Hizmetleri ve İşletmeciliği A.Ş tarafından tarihinde Mardin'de kurulmuştur. Ra Güneş, Mardin'de 10,8 MWp kapasiteli güneş enerjisi santrali ile elektrik üretimi gerçekleştirmektedir.

Biyotek Enerji Üretim A.Ş.("Biyotek") 4 Aralık 2015 tarihinde Adana'da kurulmuştur. Adana'da yapılması planlanan 42 MW kapasiteli biyokütle atıklarından elektrik üreten tesisin yatırım şirketidir . Mısır sapı, pamuk sapı, orman atığı gibi doğal atıkları yakarak elektrik üretimi gerçekleştirecektir ancak aktif değildir. 7 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla Global Biyokütle Yatırımları A.Ş.'ye basit birleşme usulü ile devrolmuştur.

Tenera Enerji Tic. A.Ş.("Tenera") 21 Mart 2007 tarihinde Global Yatırım Holding A.Ş. tarafından İstanbul'da kurulmuştur. Bir perakende elektrik ticaret şirketidir. Piyasadan ve/veya grup şirketlerinden satın alınan elektriği kar marjları ile müşterilerine satmaktadır.

Edusa 1 Enerji Sanayi ve Tic. A.Ş.("Edusa 1") 4 Aralık 2015 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur. Edusa 1, Grup içindeki biyokütle enerji santrallerinin biyokütle yakıt ihtiyacını karşılamak üzere kurulmuştur, ancak aktif değildir. 12 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla Consus Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri A.Ş.'ye basit birleşme usulü ile devrolmuştur.

KNY Enerji Üretim A.Ş.("KNY") 30 Kasım 2015 tarihinde Konya'da kurulmuştur. Konya'da yapılması planlanan 24 MW kapasiteli biyokütle atıklarından elektrik üreten santralin yatırım şirketidir. Mısır sapı, pamuk sapı, orman atığı gibi doğal atıkları yakarak elektrik üretimi gerçekleştirecektir ancak aktif değildir. 7 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla Global Biyokütle Yatırımları A.Ş.'ye basit birleşme usulü ile devrolmuştur.

1 Grup'un Organizasyonu ve Faaliyet Konusu *(devamı)*

Edusa Atık Bertaraf Geri Kazanım ve Depolama San. ve Tic. A.Ş.("Edusa Atık") 4 Aralık 2015 tarihinde İstanbul'da Edusa 3 Enerji San. Ve Tic. A.Ş. unvanı ile kurulmuştur, 24 Mayıs 2017 tarihinde unvanı değişerek Edusa Atık Bertaraf Geri Kazanım ve Depolama San. ve Tic. A.Ş. olmuştur. Edusa Atık, Grup içindeki biyokütle enerji santrallerinin biyokütle yakıt ihtiyacını karşılamak için kurulmuştur. Orman işletmelerine ait plantasyon sahalarında yapılan kesim çalışmaları sonrasında sahada kalan ağaç kökleri ve artıklarının toplanması, mısır ve pamuk hasatları sonrası tarlalarda kalan sapların toplanması gibi faaliyetler yürütmektedir. 18 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla Global Biyokütle Yatırımları A.Ş.'ye devrolmuştur.

Dağören Enerji A.Ş. ("Dağören") 6 Eylül 2007 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur. 5 Ağustos 2008 tarihi itibarıyla azınlık hakkına sahip ilişkili kuruluş olmayan gerçek kişi bir ortak paylarını diğer ilişkili olmayan gerçek kişi ortak ile Global Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri A.Ş.'ye devretmiştir. Hidroelektrik santral yatırımları için kurulmuş ancak aktif olmayan bir şirkettir. 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla Global Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri A.Ş. paylarının tamamını (%70) Consus'a devretmiştir.

Global Biyokütle Yatırımları A.Ş. ("Global Biyokütle") 7 Haziran 2018 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur. Biyokütle atıklarından elektrik üretecek tesislerin yatırım şirketi olarak kurulmuştur.

Sümerpark Gıda İşletmeciliği A.Ş. ("Sümerpark") Elektrik enerjisi üretmek amacıyla her türlü tesisi kurmak işletmeye almak, devralmak kiralamak ve kiraya vermek amacıyla 10 Mayıs 2011 tarihinde Global Yatırım Holding A.Ş. tarafından İstanbul'da kurulmuştur ancak aktif değildir.

Salıpazarı İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Salıpazarı") 30 Kasım 2016 tarihinde Global Yatırım Holding A.Ş. tarafından yer altı ve yer üstü maden ve tabii kaynakların mevcut kanunlara uygun olarak çıkartılması ve işletilmesi amacıyla kurulmuştur ancak aktif değildir.

Neptune Denizcilik Yatırımları ve İşletmeciliği A.Ş. ("Neptune") 30 Kasım 2016 tarihinde Global Yatırım Holding A.Ş. tarafından yer altı ve yer üstü maden ve tabii kaynakların mevcut kanunlara uygun olarak çıkartılması ve işletilmesi amacıyla kurulmuştur ancak aktif değildir.

Evergas Doğalgaz İthalat ve Ticaret A.Ş. ("Evergas") 4 Aralık 2015 tarihinde kurulmuştur.

Grup'un faaliyet konusunu etkileyen kanunlar/yönetmelikler

Şirket'in bağlı ortaklıkları bulunduğu bölgede yapmış olduğu elektrik üretim alım-satım faaliyetleri nedeniyle, 30 Mart 2013 tarihinde 28603 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe girmiş olan 14 Mart 2013 tarihli ve 6446 numaralı Elektrik Piyasası Kanunu'nun yanında Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK")'nın yayımlanmış olduğu yönetmelik ve tebliğlere bağlıdır.

Grup'un portföyünde bulunan Biyokütle ve Güneş Enerjisi şirketlerinin tamamı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin 18 Mayıs 2005 tarihinde 25819 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe girmiş olan 10 Mayıs 2005 tarihli ve 5346 numaralı Kanun kapsamında yer almaktadır. Bu kapsama giren projeler, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Belgesi almış olup Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması ("YEKDEM")'na tabi olarak faaliyete geçiş tarihlerinden itibaren devletin 10 yıl süresince asgari 133 ABD Doları cent/kWs üretimden alım garantisinden yararlanma hakkına sahiptir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

(a) Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS"lere) uygunluk beyanı

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan II-14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümleri uyarınca KGK tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS"ler) uygun olarak hazırlanmıştır. TFRS'ler; KGK tarafından Türkiye Muhasebe Standartları ("TMS"), Türkiye Finansal Raporlama Standartları, TMS Yorumları ve TFRS Yorumları adlarıyla yayımlanan Standart ve Yorumları içermektedir.

Konsolide finansal tablolar, KGK tarafından 7 Haziran 2019 tarih ve 30794 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'nde belirlenmiş finansal tablo örnekleri esas alınarak geliştirilen TFRS Taksonomisine uygun olarak sunulmuştur.

Konsolide finansal tabloların onaylanması:

Konsolide finansal tablolar, Şirket Yönetim Kurulu tarafından 2 Temmuz 2021 tarihinde yayınlanması için yetki verilmiştir. Bu konsolide finansal tabloları, Şirket Genel Kurulu'nun değiştirme, ilgili düzenleyici kurumların ise değiştirilmesini talep etme hakkı bulunmaktadır.

(b) Ölçüm esasları

Konsolide finansal tablolar gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülen türev araçlar hariç olmak üzere tarihi maliyetler üzerinden hazırlanmıştır. Gerçeğe uygun değer ölçme esasları 2.5 numaralı dipnotta açıklanmıştır.

(c) Geçerli para birimi ve raporlama para birimi

Grup bünyesinde yer alan şirketlerin finansal tablolarındaki her bir kalem, şirketlerin operasyonlarını sürdürdükleri temel ekonomik ortamda geçerli olan para birimi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir. Konsolide finansal tablolar, Şirket'in geçerli para birimi olan Türk Lirası ("TL") cinsinden sunulmuştur.

Şirket'in bağlı ortaklıklarından Doğal Enerji, Mavibayrak Enerji, Ra Güneş ve Mavibayrak Doğu, hizmetlerinin satış fiyatları ile yatırım ve borçlanma maliyelerini en çok etkileyen para birimi ABD Doları olup söz konusu şirketlerin faaliyetleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu yüzden bu şirketler, geçerli para birimlerinin TMS 21 – "Kur Değişimin Etkileri" uyarınca ABD Doları olmasına karar vermiştir. Şirket'in bağlı ortaklıklarından Barsolar ise Avrupa'da yatırım aşamasında olması sebebi ile geçerli para biriminin Avro olmasına karar vermiştir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar *(devamı)*

(c) Geçerli para birimi ve raporlama para birimi *(devamı)*

Türkiye Muhasebe Standartları ("TMS") 21 uyarınca, konsolide finansal tabloların hazırlanması amacıyla geçerli para birimi ABD Doları ve Avro olan işletmelerin varlık ve yükümlükleri bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderleri için ise işlemlerin gerçekleştiği tarihteki ilgili döviz kuru kullanılarak ilgili para birimlerinden TL'ye çevrilmiştir. Kapanış ve işlem tarihinden kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları kapsamlı gelir tablosunda ve özkaynaklar içerisindeki yabancı para çevrim farkları kalemi altında takip edilmektedir.

(d) Netleştirme/Mahsup

Grup'un finansal varlıkları ve borçları netleştirmek için hukuki bir hakkı olduğunda ve söz konusu finansal varlıkları ve borçları netleştirmek suretiyle kapatma veya varlığın finansal tablolara alınmasını ve borcun ifasını aynı zamanda yapma niyetinin olması söz konusu olduğunda Grup, finansal varlıkları ve borçları netleştirerek bilançoda net tutarları ile göstermektedir.

2.2 Önemli Muhasebe Politikalarında Değişiklikler

Aşağıda belirtilen değişiklikler haricinde, muhasebe politikaları konsolide finansal tablolarda sunulan tüm dönemlerde, Grup tarafından tutarlı bir şekilde uygulanmıştır. Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem konsolide finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir.

31 Aralık 2020 tarihli konsolide finansal tablolar hazırlanırken, TFRS 16'nın ilk uygulaması haricinde muhasebe politikalarında değişiklik bulunmamaktadır.

Grup, ilk olarak 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren TFRS 16 Kiralamalar standardını uygulamaya başlamıştır. Bunun yanı sıra, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren diğer bazı standart değişiklikleri de yürürlüğe girmiştir. Ancak bu değişikliklerin, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

TFRS 16, kiracılar için tek bir kiralama muhasebesi modelini getirmiştir. Grup, bir kiracı olarak, dayanak varlığı kullanım hakkını temsil eden kullanım hakkı varlığı ve ödemekle yükümlüğü olduğu kira ödemelerini temsil eden kiralama borçlarını konsolide finansal tablolarına almıştır. Kiraya veren açısından muhasebeleştirme, önceki muhasebe politikalarına benzer şekildedir.

Grup, TFRS 16'yı ilk geçişte tüm kolaylaştırıcı hükümlerden yararlanmak suretiyle kullanım hakkı varlığı ve kiralama borcunun eşit tutarda çıkmasıyla sonuçlanan kısmi geriye dönük yaklaşımı uygulamıştır. Buna göre, 2018 yılına ilişkin TMS 17 ve ilgili yorumlar kapsamında sunulan karşılaştırmalı bilgiler yeniden düzenlenmemiştir. Muhasebe politikalarındaki değişikliklerin detayları aşağıda açıklanmıştır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.2 Önemli Muhasebe Politikalarında Değişiklikler *(devamı)*

Kiralama Tanımı

Daha önce, Grup tarafından sözleşmenin başlangıcında bir sözleşmenin kiralama işlemi içerip içermediğine TFRS Yorum 4 *"Bir Anlaşmanın Kiralama İşlemi İçerip İçermediğinin Belirlenmesi*" ne göre karar verilmekte iken Grup artık, bir sözleşmenin kiralama işlemi içerip içermediğini yeni kiralama tanımına dayanarak değerlendirmektedir. TFRS 16 uyarınca bir sözleşme uyarınca tanımlanan varlığın kullanımını kontrol etme hakkının belirli bir süre için devredilmesi durumunda, bu sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da bir kiralama işlemini içermektedir.

TFRS 16'ya geçişte, Grup, hangi işlemlerin kiralama işlemi olarak sınıflandırılacağı ile ilgili olarak; eski haliyle kiralama işlemi olarak tanımlanan sözleşmeleri kolaylaştırıcı uygulamayı kullanarak kiralama tanımını karşılayıp karşılamadığını yeniden değerlendirilmeksizin uygulamayı seçmiştir. Dolayısıyla, TFRS 16'yı sadece daha önce kira sözleşmeleri olarak tanımlanan sözleşmelere uygulamıştır. TMS 17 ve TFRS Yorum 4'e göre kiralama içermeyen sözleşmelerin, bir kiralama işlemi içerip içermediği yeniden değerlendirilmemiştir. Bu nedenle, TFRS 16 kapsamındaki kiralama tanımı yalnızca 1 Ocak 2019 tarihi veya sonrasında yapılan veya değişikliğe uğrayan sözleşmelere uygulanmıştır.

Grup, bir kiralama bileşenini içeren bir sözleşmenin yeniden değerlendirilmesinde veya sözleşme başlangıcında, her bir kiralama sözleşmesi ve kiralama dışı bileşene, nispi tek başına fiyatına dayanarak dağıtmıştır. Bununla birlikte, kiracı olduğu mülkler için, Grup kiralama dışı bileşenleri ayırmamayı ve kiralama olmayan ve kiralama niteliği taşımayan bileşenleri tek bir kiralama bileşeni olarak muhasebeleştirmeyi seçmiştir.

Kiracı olarak

Grup gayrimenkul ve nakil vasıtaları da dâhil olmak üzere birçok varlık kiralamaktadır.

Kiracı olarak, Grup tarafından daha önce kiralama işleminin, varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve faydaların tamamının devredilip devredilmediğinin değerlendirilmesine dayalı olarak faaliyet veya finansal kiralama olarak sınıflandırılmış olmasına karşın TFRS 16 uyarınca, artık Grup çoğu kiralaması için kullanım hakkı varlıklarını ve kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerini konsolide finansal tablolarına almıştır diğer bir ifadeyle, bu kiralama işlemleri konsolide finansal durum tablosunda sunulmaktadır.

Grup, kiralama süresi 12 ay veya daha az olan kısa vadeli makine kiralamaları ve bilgi teknolojileri ekipmanı dâhil olmak üzere düşük değerli varlık kiralamaları için kullanım hakkı varlıklarını ve kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerini konsolide finansal tablolarına yansıtmamayı tercih etmiştir. Grup, bu kiralamalarla ilişkili kira ödemelerini, kiralama süresi boyunca doğrusal şekilde gider olarak konsolide finansal tablolara yansıtmıştır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.2 Önemli Muhasebe Politikalarında Değişiklikler *(devamı)*

***Kiracı olarak** (devamı)*

Kullanım hakkı varlıklarının defter değerleri aşağıdaki gibidir:

	Kullanım hakkı varlıkları		
	Taşıtlar	**Gayrimenkul**	**Toplam**
1 Ocak 2019 İtibarıyla Bakiye	7,456,074	2,151,800	9,607,874
31 Aralık 2019 İtibarıyla Bakiye	7,456,074	2,185,267	9,641,341

Grup, kiralama işlemlerinden kaynaklanan kullanım hakkı varlıklarını konsolide finansal durum tablosunda maddi duran varlıkların altında sunmuştur.

Grup, kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerini konsolide finansal durum tablosunda ayrı bir şekilde göstermeyi tercih etmiş ve "kiralama işlemlerinden borçlar" olarak sunmuştur.

Finansal tablolara etkileri

i. Geçiş etkisi

Grup, kiralama işlemlerinden borçlarını ölçerken, 1 Ocak 2019 tarihindeki alternatif borçlanma oranını kullanarak kiralama ödemelerini iskonto etmiştir. Uygulanan ağırlıklı ortalama oran TL için% 17'dir.

	1 Ocak 2019
Kullanım Hakkı Varlıkları	9,607,874
Kira Yükümlülüğü	9,607,874

ii. 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap dönemine etkisi

Başlangıçta TFRS 16'nın bir sonucu olarak, daha önce faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralamalar ile ilgili olarak Grup, 31 Aralık 2019 itibarıyla 8,285,031 TL kullanım hakkı ve 8,670,792 TL kiralama yükümlülüğü muhasebeleştirmiştir.

Ayrıca, TFRS 16 kapsamındaki kira sözleşmeleriyle ilgili olarak, Grup, faaliyet kiralaması gideri yerine amortisman ve faiz giderleri muhasebeleştirmiştir. 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yılda, Grup bu kiralamalardan 1,347,231 TL değerinde amortisman gideri 1,439,832 TL faiz gideri muhasebeleştirmiştir.

2.3 Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem konsolide finansal tabloları yeniden düzenlenir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.4 İşletmenin Sürekliliği

Grup, konsolide finansal tablolarını işletmenin operasyonlarını öngörülebilir gelecekte devam ettireceği varsayımı ile hazırlamaktadır. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, Grup'un 117,098,040 TL birikmiş zararı ve 1,471,934 TL net dönem karı bulunmaktadır. Diğer taraftan Grup işletme ve yatırım faaliyetlerinden 100,899,589 TL'lik faiz dahil tüm finansman gelirleri ve giderleri, vergi ve amortisman ve itfa payı, tek seferlik diğer gelir ve giderleri öncesi kar elde etmiş ve 64,966,116 TL tutarında net finansman gideri yaratmıştır. Ayrıca 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kısa vadeli yükümlülükler, dönen varlıkları 164,989,091 TL tutarında aşmıştır (31 Aralık 2019: TL 106,091,497).

Grup, faaliyet gösterilen işkollarının tümünde elektrik satışından gelir elde etmekte olup ilgili alacaklarını bir aydan daha kısa sürede tahsil etmektedir. Grup'un alacaklarının devir hızının yüksek olması, kısa vadeli yükümlülüklerinin zamanında ödenmesi açısından avantaj sağlamaktadır. Enerji verimliliği ve hizmetleri alanında kurulu olan kojenerasyon/trijenerasyon tesislerinin elektrik satışlarının ağırlıklı olarak Son Kaynak Tedarik Tarifesi ("SKTT") çerçevesinde fiyatlandırılması ve tarife fiyatlarında artış yaşanması, Grup'un sahip olduğu 2018 ve 2019 yıllarında faaliyete başlayan biyokütle elektrik santrallerinin istenilen emre amadelik seviyelerine ulaşması, bu biyokütle elektrik santralleri ve 2020 yılı başında üretime başlayan güneş enerjisi santralinin gelirlerinin Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması ("YEKDEM") kapsamında ABD Doları'na endeksli fiyatlanması etkileriyle, 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren dönemde toplam hasılat tutarı önemli oranda artmıştır. (31 Aralık 2020 tarihinde sona eren dönemde 274,415,526 TL, 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren dönemde 151,730,664 TL'dir). Grup, biyokütle elektrik üretim ve güneş enerjisi santrallerinin yatırımlarına uzun vadeli yatırım kredileri ile finansman sağlanmış olup vade sonları 2025-2029 yılına kadar uzanmaktadır.

Grup'un gelirleri ağırlıklı olarak YEKDEM kapsamında yabancı para cinsinden hesaplanarak TL cinsinden tahsil edilmektedir. Bu sebeple Grup'un özellikle biyokütle ve güneş enerjisi üretim ve satış faaliyetleri, yatırımların yabancı para cinsinden borçlanma ile fonlanması sonucu oluşan döviz kuru riskine karşı doğal koruma içermektedir.

Hem Grup'un elektrik satışlarından oluşan ticari alacaklarının ortalama tahsil süresinin fatura tarihinden itibaren bir aydan kısa olması hem de tahsil kabiliyetinin yüksek olması, kısa vadeli yükümlülüklerin zamanında ödenmesi açısından avantaj yaratmaktadır. Dolayısıyla Grup'un işletme sermayesini fonlamak için önemli bir finansman ihtiyacı öngörülmemektedir.

Biyokütle elektrik santralleri 2018 (Söke-12MW ve Urfa-5,2MW) ve 2019 (Mardin-12MW) yıllarında üretime başlamış olup son olarak 2020 yılı başında 10,8mw kurulu güce sahip Mardin'de bulunan güneş enerjisi santrali üretime başlamıştır. Grup'un 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla YEKDEM kapsamındaki gelirleri toplam gelirlerinin yaklaşık %65'ini (31 Aralık 2019: %60, 31 Aralık 2018: %43) oluşturmaktadır. Ayrıca Grup'un YEKDEM kapsamındaki gelirleri, devletin satınalma garantisi gereği her tesis bazında farklılık göstererek 2027 ila 2029 yıl sonlarına kadar devam edecektir.

3 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.4 İşletmenin Sürekliliği *(devamı)*

Elektrik piyasası mevzuatında yapılan değişiklik çerçevesinde birden çok kaynaklı elektrik üretim tesisi kurulması imkanı getirildiğinden 2021 yılı içerisinde biyokütle elektrik üretim santrallerinin iç ihtiyaçlarını karşılamak adına söz konusu biyokütle tesisleri içerisine toplamda yaklaşık 13 MW kapasitede güneş enerjisi yatırımı planlanmaktadır. Grup, grup dışından satınalma yöntemiyle YEKDEM'e tabi olan yenilenebilir portföyünü büyütmeyi planlamaktadır.

Grup, faaliyet gösterdiği enerji verimliliği sektöründe yüksek yatırım ve büyüme potansiyeli olduğunu değerlendirmekte ve bu yönde iş geliştirme faaliyetlerini sürdürmektedir. Gerek hali hazırda hizmet verilen müşterilerin artan iş hacimleriyle paralel bir şekilde gelen kapasite artış talepleri, gerek yeni özel sektör müşterilerinden gelen tesis kurulum ve işletme talepleri, gerekse kamuda enerji verimliliğini artırmak amacıyla alınan Kamuda Enerji Performans Sözleşmelerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar ve bu kararın uygulanmasına yönelik yayımlanan Kamuda Enerji Performans Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Tebliğ ile birlikte kamu kurum ve kuruluşlarının verimlilik ve tasarruf artırmaya yönelik hizmet alımının yaygınlaşması sonucu sektörde büyüme planlanmaktadır. Grup, bahsedilen büyüme fırsatlarını değerlendirerek karlılığını her geçen yıl artırmayı amaçlamaktadır.

Grup yönetimi, faaliyetlerin sürdürülebilirliği konusunda bir değerlendirme yapmış ve Grup'un gelir, kar ve likidite yaratma kapasitesini göz önünde bulundurarak yakın gelecekte faaliyetlerini sürdürmek için yeterli kaynağa sahip olduğuna değerlendirmiş olmak ile beraber Şirket'in ana ortağı Grup'un nakit ihtiyacı olması durumunda gerekli desteğini vereceğini de beyan etmiştir. Grup yönetimi, faaliyetlerin sürdürülebilirliği konusunda şüphe oluşturabilecek bir belirsizlik olmadığına inanmaktadır ve konsolide finansal tablolarını işletmenin tahmin edilebilir bir gelecekte faaliyetlerini sürdüreceği varsayımıyla hazırlamıştır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

a) Konsolidasyona İlişkin Esaslar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla konsolide finansal tablolar, Şirket'in bağlı ortaklıklarının hesaplarını içermektedir.

(i) İşletme Birleşmeleri

İşletme birleşmeleri, kontrolün Grup'a transfer olduğu tarih olan birleşme tarihinde satın alma metodu kullanılarak muhasebeleştirilir. Kontrol, Grup'un bir işletmenin faaliyetlerinden fayda sağlamak amacıyla söz konusu işletmenin finansal ve faaliyet politikalarını yönetme gücünü ifade eder. Kontrol değerlendirilirken ifa edilebilir potansiyel oy hakları Grup tarafından dikkate alınmaktadır.

Grup satın alma tarihindeki şerefiyeyi aşağıdaki şekilde ölçmektedir:

- Satın alma bedelinin gerçeğe uygun değeri; artı

- İşletme birleşmelerinde edinilen işletme üzerindeki kontrol gücü olmayan payların kayıtlı değeri, artı

- Eğer işletme birleşmesi birden çok seferde gerçekleştiriliyorsa edinen işletmenin daha önceden elde tuttuğu edinilen işletmedeki özkaynak payının birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri; eksi

- Tanımlanabilir edinilen varlık ve varsayılan yükümlülüklerin muhasebeleştirilen net değeri (genelde gerçeğe uygun değeri).

Eğer yapılan değerlemede negatif bir sonuca ulaşılırsa, pazarlık satın alımı doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Satın alma bedeli var olan ilişkilerin kurulmasıyla ilgili tutarları içermez. Bu tutarlar genelde kar veya zararda muhasebeleştirilir.

İşletme birleşmesiyle bağlantılı olarak Grup'un katlandığı, borçlanma senetleri veya pay senedine dayalı menkul kıymetler ihraçlarıyla ilişkili giderler dışındaki işlem maliyetleri tahakkuk ettiğinde giderleştirilir.

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllarda ortak kontrole tabi işletme birleşmeleri dışında herhangi bir işletme birleşmesi bulunmamaktadır.

i) Bağlı Ortaklıklar

Bağlı ortaklıklar, Grup tarafından kontrol edilen işletmelerdir. Grup yatırım yapılan bir işletmeyi değişken getirilerine maruz kaldığı ya da bu değişken getiriler üzerinde hak sahibi olduğu ve bu getirileri yatırım yapılan işletme üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olduğu durumda yatırım yapılan işletmeyi kontrol etmektedir. Bağlı ortaklıkların finansal tabloları kontrolün başladığı ve kontrolün sona erdiği tarihe kadar konsolide finansal tablolara dahil edilmektedir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

a) Konsolidasyona İlişkin Esaslar *(devamı)*

i) Bağlı Ortaklıklar *(devamı)*

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Şirket'in bağlı ortaklıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

Bağlı Ortaklıklar	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Tres Enerji Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.	96%	96%	96%
Mavibayrak Enerji Üretim A.Ş.	100%	100%	100%
Mavibayrak Doğu Enerji Üretim A.Ş.	100%	100%	100%
Doğal Enerji Hizmetleri San. Ve Tic. A.Ş.	100%	100%	100%
Barsolar D.O.O.	51%	51%	51%
Doğaldan Enerji Ürt. A.Ş. (*)	--	100%	100%
Ra Güneş Enerjisi Üretim San. ve Tic. A.Ş.	100%	100%	100%
Biyotek Enerji Üretim A.Ş. (*)	--	100%	100%
Tenera Enerji Tic. A.Ş.	100%	100%	100%
Edusa 1 Enerji Sanayi ve Tic. A.Ş. (**)	--	100%	100%
KNY Enerji Üretim A.Ş. (*)	--	100%	100%
Edusa Atık Bertaraf Geri Kazanım ve Depolama San. ve Tic. A.Ş.	100%	100%	100%
Dağören Enerji A.Ş.	70%	70%	70%
Global Biyokütle Yatırımları A.Ş.	100%	100%	100%
Sümerpark Gıda İşletmeciliği A.Ş.	100%	--	--
Global Biyokütle Yatırımları A.Ş.	100%	100%	100%

(*) İlgili bağlı ortaklıklar 2020 yılında Global Biyokütle Yatırımları A.Ş. ile basit usulde birleşmiştir.

(**) İlgili bağlı ortaklık 2020 yılında Consus ile basit usulde birleşmiştir.

Konsolide finansal tablolar, Grup ve Grup'un bağlı ortaklıkları tarafından kontrol edilen işletmelerin finansal tablolarını kapsar. Kontrol, Grup'un aşağıdaki şartları sağlaması ile sağlanır:

- yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde gücünün olması;
- yatırım yapılan şirket/varlıktan elde edeceği değişken getirilere açık olması ya da bu getirilere hakkı olması
- ve getiriler üzerinde etkisi olabilecek şekilde gücünü kullanabilmesi.

Yukarıda listelenen kriterlerin en az birinde herhangi bir değişiklik oluşmasına neden olabilecek bir durumun ya da olayın ortaya çıkması halinde Grup yatırımının üzerinde kontrol gücünün olup olmadığını yeniden değerlendirir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

a) Konsolidasyona İlişkin Esaslar *(devamı)*

i) Bağlı Ortaklıklar *(devamı)*

Grup'un yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde çoğunluk oy hakkına sahip olmadığı durumlarda, ilgili yatırımın faaliyetlerini tek başına yönlendirebilecek/yönetebilecek şekilde yeterli oy hakkının olması halinde, yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde kontrol gücü vardır. Grup, aşağıdaki unsurlar da dahil olmak üzere, ilgili yatırımdaki oy çoğunluğunun kontrol gücü sağlamak için yeterli olup olmadığının değerlendirmesinde konuyla ilgili tüm olayları ve şartları göz önünde bulundurur:

- Grup'un sahip olduğu oy hakkı ile diğer hissedarların sahip olduğu oy hakkının karşılaştırılması;
- Grup ve diğer hissedarların sahip olduğu potansiyel oy hakları;
- Sözleşmeye bağlı diğer anlaşmalardan doğan haklar ve
- Grup'un karar verilmesi gereken durumlarda ilgili faaliyetleri yönetmede (geçmiş dönemlerdeki genel kurul toplantılarında yapılan oylamalar da dahil olmak üzere) mevcut gücünün olup olmadığını gösterebilecek diğer olay ve şartlar.

Yıl içinde satın alınan veya elden çıkarılan bağlı ortaklıkların gelir ve giderleri, satın alım tarihinden elden çıkarma tarihine kadar konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna dahil edilir.

Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelirin her bir kalemi ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aittir. Kontrol gücü olmayan paylar ters bakiye ile sonuçlansa dahi, bağlı ortaklıkların toplam kapsamlı geliri ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aktarılır.

Gerekli olması halinde, Grup'un muhasebe politikalarıyla aynı olması amacıyla bağlı ortaklıkların finansal tablolarında muhasebe politikalarıyla ilgili düzeltmeler yapılmıştır.

Grup'un mevcut bağlı ortaklığının sermaye payındaki değişiklikler

Grup'un bağlı ortaklıklarındaki sermaye payında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir. Grup'un payı ile kontrol gücü olmayan payların defter değerleri, bağlı ortaklık paylarındaki değişiklikleri yansıtmak amacıyla düzeltilir. Kontrol gücü olmayan payların düzeltildiği tutar ile alınan veya ödenen bedelin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, doğrudan özkaynaklarda Grup'un payı olarak muhasebeleştirilir.

Grup'un bir bağlı ortaklığındaki kontrolü kaybetmesi durumunda, satış sonrasındaki kar/zarar, i) alınan satış bedeli ile kalan payın gerçeğe uygun değerlerinin toplamı ile ii) bağlı ortaklığın varlık (şerefiye dahil) ve yükümlülüklerinin ve kontrol gücü olmayan payların önceki defter değerleri arasındaki fark olarak hesaplanır. Diğer kapsamlı gelir içinde bağlı ortaklık ile ilgili önceden muhasebeleştirilen ve özkaynakta toplanan tutarlar, Grup'un ilgili varlıkları satmış olduğu varsayımı üzerine kullanılacak muhasebe yöntemine göre kayda alınır (örneğin; konuyla ilgili TFRS standartları uyarınca, kar/zarara aktarılması ya da doğrudan geçmiş yıl karlarına transfer).

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

a) Konsolidasyona İlişkin Esaslar *(devamı)*

i) Bağlı Ortaklıklar *(devamı)*

Ortak kontrole tabi işletme birleşmelerinin etkisi

TFRS 3 İşletme Birleşmelerine göre "Birleşen tüm teşebbüs ya da işletmelerin işletme birleşmesinin öncesinde ve sonrasında aynı kişi veya kişiler tarafından kontrol edildiği ve bu kontrolün geçici olmadığı bir işletme birleşmesi" şeklinde tanımlanmış olup, TFRS 3'te bu birleşmelerin muhasebeleştirilmesine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Ortak kontrole tabi işletme birleşmelerinin muhasebeleştirilmesinde esas alınmak üzere yayımlanan "2018-1 Ortak Kontrole Tabi İşletme Birleşmelerinin Muhasebeleştirilmesi"ne ilişkin KGK tarafından yayımlanan İlke Kararında, i) ortak kontrole tabi işletme birleşmelerinin hakların birleştirilmesi yöntemi ile muhasebeleştirilmesi gerektiği, ii) dolayısıyla finansal tablolarda şerefiyeye yer verilmemesi gerektiği ve iii) hakların birleştirilmesi yöntemi uygulanırken, ortak kontrolün oluştuğu raporlama döneminin başı itibarıyla birleşme gerçekleşmiş gibi finansal tabloların düzeltilmesi ve ortak kontrolün oluştuğu raporlama döneminin başından itibaren karşılaştırmalı olarak sunulması gerektiği hükme bağlanmıştır. Birleşmenin pay değişimi dışındaki şekillerde gerçekleşmesi durumunda (örneğin; nakden ödeme yapılarak veya herhangi bir bedel ödemeksizin birleşmenin meydana gelmesi gibi): Edinilen işletmenin net varlıklarının birleşme tarihindeki defter değerinin transfer edilen bedeli aşması durumunda oluşan fark, pay sahiplerinin ilave sermaye katkıları gibi dikkate alınarak söz konusu fark kadar "Paylara İlişkin Primler" kaleminin değeri artırılır. (b) Transfer edilen bedelin edinilen işletmenin net varlıklarının birleşme tarihindeki defter değerini aşması durumunda oluşan fark özkaynakları azaltıcı bir unsur olarak "Ortak Kontrole Tabi Teşebbüs veya İşletmeleri İçeren Birleşmelerin Etkisi" kalemine yansıtılır.

Tres Enerji, 27 Kasım 2012 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur. Tres Enerji, birleşik ısı ve güç sistemleri kurup, işletme ve bakımını gerçekleştirerek müşterilerine hizmet vermektedir. İlgili tesisler doğalgaz girdisinden enerji üretimi sağlayan doğalgaz motorlarına sahip tesisler olup, tesislerin elektrik üretimi sırasında ortaya çıkan ısı enerjisi değerlendirilerek müşterinin ısı ve soğutma ihtiyacı da karşılanmakta ve bu sayede yüksek enerji verimliliği seviyelerine ulaşılmaktadır.28 Ağustos 2014 tarihinde ana ortak Global Yatırım Holding Anonim Şirketi'nin bağlı ortaklığı olan Global Enerji Hizmetleri ve İşletmeciliği Anonim Şirketi'nden 375,000 TL bedel ile Consus'a devrolmuştur. Bu nedenle bu işlem ortak kontrole tabi işletme birleşmesi olarak değerlendirilmiştir ve KGK'nın Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasına Yönelik 2018/1 No'lu İlke Kararı uyarınca ortak kontrole tabi işletmelerin birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi hükümlerine göre, geriye dönük olarak karşılaştırmalı olarak sunulan dönemin başı olan 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir ve "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşme'nin Etkisi" altında sunulmuştur.

Mavibayrak Enerji, 12 Haziran 2007 tarihinde Söke - Aydın'da Mavibayrak Tehlikeli Atık A.Ş. unvanı ile kurulmuştur 13 Ekim 2014 tarihinde unvanı değişerek Mavibayrak Enerji Üretim A.Ş olmuştur. Mavi Bayrak Enerji, 12 MW kapasiteli biyokütle atıklarından elektrik üreten bir elektrik santraline sahiptir. Pamuk sapı ve orman atıkları gibi doğal atıkların yakılmasıyla elektrik üretimi gerçekleştirmektedir. 15 Eylül 2014 tarihinde ana ortak Global Yatırım Holding Anonim Şirketi'nden 1,300,000 TL bedel ile Consus'a devrolmuştur. Bu nedenle, bu işlem ortak kontrole tabi işletme birleşmesi olarak değerlendirilmiştir ve KGK'nın Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasına Yönelik 2018/1 No'lu İlke Kararı uyarınca ortak kontrole tabi işletmelerin birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi hükümlerine göre, geriye dönük olarak karşılaştırmalı olarak sunulan dönemin başı olan 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir ve "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşme'nin Etkisi" altında sunulmuştur.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

a) Konsolidasyona İlişkin Esaslar *(devamı)*

i) Bağlı Ortaklıklar *(devamı)*

Ortak kontrole tabi işletme birleşmelerinin etkisi

Doğal Enerji, 2 Ocak 2008 tarihinde Urfa'da kurulmuştur. Doğal Enerji, 5,2 MW kapasiteli biyokütle atıklarından elektrik üreten bir elektrik santraline sahiptir. Mısır sapı ve orman atığı gibi doğal atıkların yakılmasıyla elektrik üretimi gerçekleştirmektedir. 26 Ağustos 2015 tarihinde ana ortak Global Yatırım Holding Anonim Şirketi'nden 800,000 TL bedel ile Consus'a devrolmuştur. Bu nedenle, bu işlem ortak kontrole tabi işletme birleşmesi olarak değerlendirilmiştir ve KGK'nın Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasına Yönelik 2018/1 No'lu İlke Kararı uyarınca ortak kontrole tabi işletmelerin birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi hükümlerine göre, geriye dönük olarak karşılaştırmalı olarak sunulan dönemin başı olan 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir ve "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşme'nin Etkisi" altında sunulmuştur.

Ra Güneş, 17 Mayıs 2012 Global Enerji Hizmetleri ve İşletmeciliği A.Ş tarafından tarihinde Mardin'de kurulmuştur. Ra Güneş, Mardin'de 10,8 MWp kapasiteli güneş enerjisi santrali ile elektrik üretimi gerçekleştirmektedir. 26 Ağustos 2014 tarihinde ana ortağın bağlı ortaklığı olan Global Enerji Hizmetleri ve İşletmeciliği Anonim Şirketi'nden 300,000 TL bedel ile Consus'a devrolmuştur. Bu nedenle, bu işlem ortak kontrole tabi işletme birleşmesi olarak değerlendirilmiştir ve KGK'nın Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasına Yönelik 2018/1 No'lu İlke Kararı uyarınca ortak kontrole tabi işletmelerin birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi hükümlerine göre, geriye dönük olarak karşılaştırmalı olarak sunulan dönemin başı olan 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir ve "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşme'nin Etkisi" altında sunulmuştur.

Tenera, 21 Mart 2007 tarihinde Global Yatırım Holding A.Ş. tarafından İstanbul'da kurulmuştur. Bir perakende elektrik ticaret şirketidir. Piyasadan ve/veya grup şirketlerinden satın alınan elektriği kar marjları ile müşterilerine satmaktadır. 28 Temmuz 2017 tarihinde ana ortak Global Yatırım Holding Anonim Şirketi'nden 12,000,000 TL bedel ile Consus'a devrolmuştur. Bu nedenle, bu işlem ortak kontrole tabi işletme birleşmesi olarak değerlendirilmiştir ve KGK'nın Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasına Yönelik 2018/1 No'lu İlke Kararı uyarınca ortak kontrole tabi işletmelerin birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi hükümlerine göre, geriye dönük olarak karşılaştırmalı olarak sunulan dönemin başı olan 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir ve "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşme'nin Etkisi" altında sunulmuştur.

Dağören, 6 Eylül 2007 tarihinde iki gerçek kişi ortaklığında İstanbul'da kurulmuştur. 5 Ağustos 2008 tarihi itibarıyla gerçek kişi ortaklar birisi paylarını diğer gerçek kişi ortağa ve Global Enerji İşletmeciliği ve Hizmetleri A.Ş.'ye devretmiştir. Hidroelektrik santral yatırımları için kurulmuş ancak aktif olmayan bir şirkettir. 24 Ekim 2014 tarihinde ana ortak Global Yatırım Holding A.Ş.'den 4,420,560 TL bedel ile Consus'a devrolmuştur. Bu nedenle, bu işlem ortak kontrole tabi işletme birleşmesi olarak değerlendirilmiştir ve KGK'nın Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasına Yönelik 2018/1 No'lu İlke Kararı uyarınca ortak kontrole tabi işletmelerin birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi hükümlerine göre, geriye dönük olarak karşılaştırmalı olarak sunulan dönemin başı olan 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir ve "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşme'nin Etkisi" altında sunulmuştur.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

a) Konsolidasyona İlişkin Esaslar *(devamı)*

i) Bağlı Ortaklıklar *(devamı)*

Ortak kontrole tabi işletme birleşmelerinin etkisi

Sümerpark, elektrik enerjisi üretmek amacıyla her türlü tesisi kurmak işletmeye almak devralmak kiralamak ve kiraya vermek amacıyla 7 Ağustos 2007 tarihinde Global Yatırım Holding A.Ş. tarafından İstanbul'da kurulmuştur. 6 Ağustos 2020 tarihinde ana ortak Global Yatırım Holding A.Ş.'den 2,850,000 TL bedel ile Consus'a devrolmuştur. Bu nedenle, bu işlem ortak kontrole tabi işletme birleşmesi olarak değerlendirilmiştir ve KGK'nın Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasına Yönelik 2018/1 No'lu İlke Kararı uyarınca ortak kontrole tabi işletmelerin birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi hükümlerine göre, geriye dönük olarak karşılaştırmalı olarak sunulan dönemin başı olan 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir ve "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşme'nin Etkisi" altında sunulmuştur.

Salıpazarı, 30 Kasım 2016 tarihinde Global Yatırım Holding A.Ş. tarafından yer altı ve yer üstü maden ve tabii kaynakların mevcut kanunlara uygun olarak çıkartılması ve işletilmesi amacıyla kurulmuştur. 6 Ağustos 2020 tarihinde ana ortak Global Yatırım Holding A.Ş.'den 200,000 TL bedel ile Consus'a devrolmuştur. 2020 yılı içerisinde kolaylaştırılmış şekilde Consus ile birleşmiştir. Bu nedenle, bu işlem ortak kontrole tabi işletme birleşmesi olarak değerlendirilmiştir ve KGK'nın Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasına Yönelik 2018/1 No'lu İlke Kararı uyarınca ortak kontrole tabi işletmelerin birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi hükümlerine göre, geriye dönük olarak karşılaştırmalı olarak sunulan dönemin başı olan 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir ve "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşme'nin Etkisi" altında sunulmuştur. Birleşme işleminin 2020 yılı içerisinde gerçekleşmesi nedeniyle yine aynı İlke Kararı uyarınca "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşmelerin Etkisi" kaleminde izlenen tutarlar doğrudan geçmiş yıllar karları veya zararları altına transfer edilmiştir.

Neptune, 30 Kasım 2016 tarihinde Global Yatırım Holding A.Ş. tarafından yer altı ve yer üstü maden ve tabii kaynakların mevcut kanunlara uygun olarak çıkartılması ve işletilmesi amacıyla kurulmuştur. 6 Ağustos 2020 tarihinde ana ortak Global Yatırım Holding Anonim Şirketi'nden 50,000 TL bedel ile Consus'a devrolmuştur. 2020 yılı içerisinde kolaylaştırılmış şekilde Consus ile birleşmiştir. Bu nedenle, bu işlem ortak kontrole tabi işletme birleşmesi olarak değerlendirilmiştir ve KGK'nın Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasına Yönelik 2018/1 No'lu İlke Kararı uyarınca ortak kontrole tabi işletmelerin birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi hükümlerine göre, geriye dönük olarak karşılaştırmalı olarak sunulan dönemin başı olan 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir ve "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşme'nin Etkisi" altında sunulmuştur. Birleşme işleminin 2020 yılı içerisinde gerçekleşmesi nedeniyle yine aynı İlke Kararı uyarınca "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşmelerin Etkisi" kaleminde izlenen tutarlar doğrudan geçmiş yıllar karları veya zararları altına transfer edilmiştir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

a) Konsolidasyona İlişkin Esaslar *(devamı)*

i) Bağlı Ortaklıklar *(devamı)*

Evergas, 4 Aralık 2015 tarihinde Consus tarafından kurulmuştur. 22 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Global Yatırım Holding A.Ş.'ye devrolmuştur. 12 Ağustos 2020 tarihinde ana ortak Global Yatırım Holding Anonim Şirketi'nden 26,500,000 TL bedel ile Consus'a devrolmuştur. 2020 yılı içerisinde kolaylaştırılmış şekilde Consus ile birleşmiştir. Bu nedenle, bu işlem ortak kontrole tabi işletme birleşmesi olarak değerlendirilmiştir ve KGK'nın Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasına Yönelik 2018/1 No'lu İlke Kararı uyarınca ortak kontrole tabi işletmelerin birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi hükümlerine göre, geriye dönük olarak karşılaştırmalı olarak sunulan dönemin başı olan 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir ve "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşme'nin Etkisi" altında sunulmuştur. Birleşme işleminin 2020 yılı gerçekleşmesi nedeniyle yine aynı İlke Kararı uyarınca "Ortak Kontrole Tabi İşletmeleri İçeren Birleşmelerin Etkisi" kaleminde izlenen tutarlar doğrudan geçmiş yıllar karları veya zararları altına transfer edilmiştir.

Konsolidasyonda düzeltme işlemleri

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında, grup içi işlemlerden dolayı oluşan tüm bakiye ve işlemler ile gerçekleşmemiş her türlü gelirler elimine edilmiştir. Grup içi işlemlerden kaynaklanan gerçekleşmemiş zararlar da, değer düşüklüğü ile ilgili kanıt olmadığı hallerde, gerçekleşmemiş karların arındırılmasında kullanılan yöntemle arındırılmıştır. Şirket'in sahip olduğu hisselerin kayıtlı değerleri ve bunlardan kaynaklanan temettüler, ilgili özkaynak ve kar veya zarar tablosu hesaplarından elimine edilmiştir.

Geçerli para birimleri TL dışında olan bağlı ortaklıkların faaliyet sonuçlarının ve finansal durumunun Grup'a konsolide edilmesinde, grup içi bakiyelerin ve işlemlerin eliminasyonu gibi normal konsolidasyon işlemleri uygulanır. Ancak, grup içi parasal varlık ya da yükümlülük (geçerli para birimi TL dışında olan bağlı ortaklıklarındaki net yatırımının bir parçasını oluşturan parasal kalemler hariç olmak üzere), kısa veya uzun vadeli olmasına bakılmaksızın, yabancı para dalgalanmalarının sonuçlarını konsolide finansal tablolarda göstermeden, ilgili grup içi borçla (ya da varlık kalemiyle) elimine edilemez. Çünkü parasal kalem, bir para birimini diğerine çevirme yükümlülüğü taşır ve Grup'a yabancı para dalgalanmalarında kazanç ya da kayba açık hale getirir. Dolayısıyla, Grup'un konsolide finansal tablolarında bu tür kur farkları kar veya zararda muhasebeleştirilir.

b) Hasılat

Hasılatın muhasebeleştirilmesi için genel model

TFRS 15 uyarınca müşterilerle yapılan tüm sözleşmeler için hasılatın muhasebeleştirilmesinde beş aşamalı yaklaşım izlenir

Aşama 1: Sözleşmenin tanımlanması

Bir sözleşme ancak yasal olarak uygulanabilir, tahsilatı gerçekleştirilebilir, mal ve hizmetlere ilişkin haklar ve ödeme koşulları tanımlanabilir olduğunda sözleşmenin ticari öze sahip olması, sözleşmenin taraflarca onaylanması ve taraflarca yükümlülüklerinin yerine getirilmesi taahhüt edilmesi şartlarının tamamının karşılanması durumunda, bu sözleşme TFRS 15 kapsamında değerlendirilir.

Sözleşmeler tek bir ticari paket olarak müzakere edildiğinde ya da bir sözleşmede diğer sözleşme ile mallara veya hizmetlere (ya da malların veya hizmetlerin bir kısmına) bağlı olması durumunda, sözleşmeler kapsamında tek bir yükümlülük olduğunda, Grup sözleşmeleri tek bir sözleşme olarak değerlendirir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

b) Hasılat *(devamı)*

Hasılatın muhasebeleştirilmesi için genel model

Aşama 2: Edim yükümlülüklerinin tanımlanması

Grup, "edim yükümlülüğünü" hasılatın muhasebeleştirilmesi için bir hesap birimi olarak tanımlar. Grup müşteriyle yaptığı bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirir ve aşağıdakilerden birini devretmeye yönelik müşteriye verdiği her bir taahhüdü bir edim yükümlülüğü olarak belirler:

(a) Farklı bir mal veya hizmeti (veya bir mal veya hizmetler paketini) ya da

(b) Büyük ölçüde benzerlik gösteren ve müşteriye devir şekli aynı olan farklı bir mal veya hizmetler serisini

Grup, sözleşmede yer alan bir mal veya hizmeti, sözleşmedeki diğer taahhütlerden ayrı bir şekilde tanımlayabiliyor ve müşterinin söz konusu mal veya hizmetten tek başına veya kullanımına hazır diğer kaynaklarla birlikte faydalanmasını sağlıyor ise farklı bir mal veya hizmet olarak tanımlar. Bir sözleşme, esas olarak aynı olan bir dizi farklı mal veya hizmet sunma taahhüdünü içerebilir. Sözleşme başlangıcında, bir işletme mal veya hizmet serisinin tek bir edim yükümlülüğü olup olmadığını belirler.

Aşama 3: İşlem bedelinin belirlenmesi

Grup, işlem fiyatını belirlemek için sözleşme kapsamındaki yükümlülüğünü yerine getirdikten sonra ne kadarlık bir tutarı elde etmeyi beklediğini değerlendirir. Değerlendirme yapılırken, sözleşmenin değişken tutarlara ilişkin unsurları ve önemli bir finansman bileşeni içerip içermediğini göz önünde bulundurur.

Önemli finansman bileşeni

Grup, taahhüt edilen mal veya hizmetin nakit satış fiyatını yansıtan tutarı, önemli bir finansman bileşeninin etkisi için ödemesi taahhüt edilen tutar ile gözden geçirir. Pratik bir uygulama olarak, Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteri ödemesi ile mal veya hizmetlerin transferi arasındaki sürenin bir yıl veya daha kısa olmasını beklemesi durumunda, önemli bir finansman bileşeninin etkilerine ilişkin işlem fiyatını düzeltmez. Grup'un dönem içinde yerine getirdiği yükümlülükler ile alınan avansların ve ödeme planının geniş ölçüde uyumlu olduğu durumlarda, Grup, yükümlülüğü yerine getirmesi ile ödeme arasındaki sürenin asla 12 aydan fazla olmayacağını değerlendirmektedir.

Değişken bedel

Grup, fiyat imtiyazları, teşvikler, performans primleri, erken tamamlama primleri, fiyat ayarlama maddeleri, cezalar, iskontolar veya benzeri değişken bedellere neden olabilecek kalemlerin müşteri sözleşmesinde var olup olmadığını tespit eder.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

b) Hasılat *(devamı)*

Aşama 4: İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtımı

Farklı mal veya hizmetler tek bir sözleşmeye göre teslim edilmesi durumunda, sözleşme bedeli ayrı mal veya hizmetlerin (farklı edim yükümlülükleri) nispi tek başına satış fiyatlarına dayalı olarak dağıtılır. Doğrudan gözlemlenebilir tek başına satış fiyatları mevcut değilse, sözleşmelerdeki toplam bedel, beklenen maliyet artı kar marjı bazında dağıtılır.

Aşama 5: Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, aşağıdaki koşullardan herhangi biri yerine getirildiğinde geliri zamana yayılı olarak muhasebeleştirir:

- Müşterinin eş zamanlı olarak, işletmenin sağladığı faydalardan yararlanması ve bu faydaları tüketmesi durumunda;

- İşletmenin varlığı oluşturdukça veya geliştirdikçe, oluşturulan veya geliştirilen varlığın kontrolünün aynı anda müşteriye geçmesi durumunda ya da

- Grup'un yerine getirdiği yükümlülüğün, grubun kendisi için alternatif kullanımı olan bir varlık oluşturmaması ve Grup'un o güne kadar tamamlanan yükümlülüğe karşılık yapılacak ödeme üzerinde hukuken icra edilebilir bir tahsil hakkının bulunması durumunda.

Zaman içinde yerine getirilen her bir edim yükümlülüğü için, Grup, malların veya hizmetlerin kontrolünü müşteriye devretmeyi gösteren tek bir ilerleme ölçüsü seçer. Grup, güvenilir bir şekilde gerçekleştirilen işi ölçen bir yöntem kullanır. Grup, girdi yönteminin kullanıldığı projenin tamamlanmasına yönelik ilerlemeyi ölçmek için yapılan maliyetleri kullanır ve çıktı yönteminin kullanıldığı projenin tamamlanmasına doğru ilerlemeyi ölçmek için transfer edilen birimleri kullanır.

Eğer bir edim yükümlülüğü zaman içinde yerine getirilmiyorsa, o zaman Grup, malların veya hizmetin kontrolünü müşteriye transfer ettiği zaman hasılatı muhasebeleştirir.

Grup tarafından sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi için mutlaka katlanılması gereken maliyetin, söz konusu sözleşme kapsamında elde edilmesi beklenen ekonomik faydayı aştığı durumlarda TMS 37 "Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar" standardı uyarınca bir karşılık ayırmaktadır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

b) Hasılat *(devamı)*

Aşama 5: Hasılatın muhasebeleştirilmesi *(devamı)*

Sözleşme değişiklikleri

Grup, ek bir mal veya hizmet sunma taahhüdü verdiği takdirde, sözleşme değişikliğini ayrı bir sözleşme olarak kabul eder. Mevcut sözleşmenin feshi ve yeni bir sözleşmenin oluşturulması durumunda, sunulan mal veya hizmetler farklıysa ilgili değişiklikler muhasebeleştirir. Sözleşmede yapılan değişiklik, ayrı mal veya hizmet oluşturmazsa, işletme, ilk sözleşme ile birlikte, ek mallar veya hizmetler ilk sözleşmenin bir parçasıymış gibi birleştirerek muhasebeleştirir.

Grup'un çeşitli mal ve hizmetlerine ilişkin önemli muhasebe politikalarının detayları ve hasılat muhasebeleştirilme yöntemleri aşağıda belirtilmiştir.

Elektrik satışları

Elektriğin depolanabilir bir stok olmamasından dolayı Grup'un biyokütle, güneş ve ko/tri-jenerasyon enerji tesislerinden yapmış olduğu elektrik üretimi sonucu satmış olduğu elektriğin satımı ve buna ilişkin maliyetler aynı anda oluşmakta ve buna göre kullanım anında satış ve maliyetler gerçekleşmektedir. Grup, elektrik satışı ile ilgili, döneme ait satışların bilanço tarihi itibarıyla faturası henüz düzenlenmemiş olanlar için gelir tahakkuklarını sözleşme varlığı olarak konsolide finansal tablolarında takip etmektedir. Ek olarak Grup, ko/tri-jenarasyon tesislerine ilişkin müşteri sözleşmelerini gözden geçirmiş ve bir sözleşmede yer alan bedelsiz ağır bakım yükümlülüğüne ilişkin oluşacak tahmini tutarı ilgili sözleşmedeki diğer enerji satışından kaynaklanan edim yükümlülüğü tutarından ayrıştırarak uzun vadeli sözleşme yükümlülüğü olarak konsolide finansal tablolarında sunmaktadır.

Hizmet ve Ticaret Gelirleri

Hizmet ve ticaret gelirleri hizmetin gerçekleşmesi durumunda tahakkuk esasına göre faturalanan tutarlar üzerine kaydedilir.

Devlet teşvik ve yardımları

Gerçeğe uygun değerleri ile izlenen parasal olmayan devlet teşvikleri de dahil olmak üzere tüm devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların işletme tarafından yerine getirileceğine ve teşvikin işletme tarafından elde edilebileceğine dair makul bir güvence oluştuğunda konsolide finansal tablolara alınır. Devletten temin edilen feragat edilebilir borçlar, feragat koşullarının işletme tarafından yerine getirileceğine dair makul bir güvence oluşması durumunda devlet teşviki olarak kabul edilir. Kullanılan devlet teşvik ve yardımları Dipnot 31'de sunulmuştur.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

c) Finansman gelirleri/giderleri

Finansman giderleri finansal varlık ve yükümlülüklerin (ticari alacaklar ve borçlar dışındaki) üzerindeki kur farkı giderlerinden, banka kredilerine ilişkin faiz giderlerinden, banka masrafları ve komisyonlarından, ilişkili taraflara diğer borçlardan kaynaklanan faiz giderlerinden ve kur farklarından ve türev işlemlerinden oluşan değerleme giderlerinden oluşmaktadır.

Finansman gelirleri finansal varlık ve yükümlülüklerin (ticari alacaklar ve borçlar dışındaki) üzerindeki kur farkı gelirlerinden, mevduat faiz giderlerinden ve türev işlemlerinden oluşan değerleme farkı gelirlerinden oluşmaktadır.

d) Esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler

Esas faaliyetlerden diğer gelirler, finansal borçlanmalar ve ilişkili kuruluşlara diğer borçlar haricinde kalan diğer ve ticari alacak ve borçlardan kaynaklanan kur farkı gelirleri, tazminat geliri, hurda satış geliri, ilişkili taraflara verilen genel yönetim hizmeti ile ilgili yansıtma gelirleri ile diğer faaliyetlerle ilgili gelirlerden oluşmaktadır.

Esas faaliyetlerden diğer giderler, finansal borçlanmalar ve ilişkili kuruluşlara diğer borçlar haricinde kalan ticari alacak ve borçlardan kaynaklanan kur farkı giderleri, zayii olan stok gideri, gecikme zammı gideri, bağış ve yardım gideri, iptal olan projeler ile ilgili katlanılan giderler, çalışılmayan kısım zararları ile diğer faaliyetlerle ilgili giderlerden oluşmaktadır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

e) Stoklar

Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değerlenmektedir. Grup'un stokları ağırlıklı olarak biyokütle tesislerinin elektrik üretimi için kullandığı biyokütle yakıt olan tarımsal atıklardan oluşmaktadır. Bu stoklar elektrik üretiminde kullanıldığı için bir değer düşüklüğüne tabi değildir. Ayrıca bu stokların Grup dışına satışı bulunmamaktadır. Söz konusu stokların üretimi nedeni ile oluşan sabit ve değişken genel üretim giderlerinin bir kısmını da içeren maliyetler stokların bağlı bulunduğu sınıfa uygun olan yönteme göre ve çoğunlukla ağırlıklı ortalama yöntemine göre değerlenir.

f) Maddi Duran Varlıklar

(i) Muhasebeleştirme ve ölçüm

Maddi duran varlıklar tarihsel maliyetleri ile kayda alınmıştır. Buna göre, maddi duran varlıklar maliyet değerlerinden, birikmiş amortisman ve varsa değer düşüklüğü karşılığı düşüldükten sonraki değerleri ile muhasebeleştirilmiştir. Maliyet, ilgili varlığın iktisabıyla doğrudan ilişkili harcamaları ifade etmektedir. tarafından inşa edilen varlıkların maliyeti aşağıdaki kalemleri içermektedir:

- Malzeme ve doğrudan işçilik maliyetleri;

- Varlığın Grup'un kullanım amacına uygun olarak çalışır hale getirilmesiyle doğrudan ilişkilendirilebilen maliyetler;

- Grup'un varlığı elden çıkarma veya bulunduğu sahayı eski haline getirme yükümlülüğü bulunması durumunda parçalarının sökümüne veya restorasyonuna, parçaların yer değiştirmesine ve yerleştirildiği alanın restorasyonuna ilişkin maliyetler.

- Aktifleştirilmiş borçlanma maliyetleri.

Satın alınan yazılım, ilgili ekipmanın kullanılabilmesi için tamamlayıcı unsur olduğunda ekipmanın parçası olarak aktifleştirilir.

Maddi duran varlıkları oluşturan parçalar farklı faydalı ömürlere sahip olduğunda bunlar maddi duran varlığın ayrı kısımları (önemli parçaları) olarak muhasebeleştirilir.

Bir maddi varlığın elden çıkartılmasıyla oluşan kazanç veya kayıplar, kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Bir maddi duran varlık kalemi satış yolu ile veya satışından veya kullanımından ileride bir ekonomik fayda yaratması beklenmediği durumlarda kayıtlardan çıkarılır. İlgili varlığın kayıtlardan çıkarılması neticesinde oluşan kar veya zarar (varlığın defter değeri ile satış işleminden elde edilen gelirin farkı olarak hesaplanır) kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda kayıtlardan çıkarıldığı yıla ait "Yatırım faaliyetlerden gelirler" veya "Yatırım faaliyetlerden giderler" in altında gösterilir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

f) Maddi Duran Varlıklar *(devamı)*

(ii) Sonradan ortaya çıkan maliyetler

Sonradan yapılan harcamalar ve maddi duran varlıkların herhangi bir parçasını değiştirmekten doğan giderler ve bakım onarım maliyetleri sadece bu harcamalar sonucunda ileride oluşacak ekonomik faydaların Grup'a aktarılmasının mümkün olduğu durumlarda aktifleştirilebilir. Diğer tüm harcamalar gerçekleştikleri zaman kar veya zararda muhasebeleştirilir.

(iii) Amortisman

Maddi duran varlık kalemleri, hali hazırda kullanılabilir oldukları veya Grup tarafından inşa edilen varlıklar için bu varlıkların tamamlandığı ve kullanıma hazır hale geldikleri gün itibarıyla amortismana tabi tutulurlar. Amortisman, maddi duran varlık kalemlerinin maliyetlerinden tahmini kalıntı değerlerinin düşülmesinden sonra, bu kalemlerin tahmini faydalı ömürleri boyunca doğrusal yöntem ile hesaplanmaktadır. Amortisman, başka bir varlığın defter değerine dahil edilmediği sürece, genellikle kar veya zararda muhasebeleştirilir. Kiralanan varlıklar, Grup kiralanan varlığın mülkiyetini kiralama sonunda makul bir kesinlikte üzerine almayacaksa, varlığın kiralama süresi ile faydalı ömürden kısa olanı üzerinden amortismana tabi tutulur. Arazi amortismana tabi değildir.

Cari ve karşılaştırmalı dönemlerde önemli maddi duran varlık kalemlerinin tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıdaki gibidir:

Binalar	3-50 yıl
Tesis, makine ve cihazlar (*)	3-50yıl
Taşıtlar	4-6 yıl
Demirbaşlar	2-20 yıl
Özel maliyetler	3-5 yıl

(*) Biyokütle elektrik tesislerinin faydalı ömrü 40 yıl, güneş enerji tesisinin faydalı ömrü 50 yıl, Ko/tri-jenerasyon tesislerinin faydalı ömrü ise 12 yıl olarak belirlenmiştir.

Özel maliyetler doğrusal amortisman yöntemi ile ilgili kiralama süreleri veya faydalı ömürlerinden kısa olanı üzerinden amortismana tabi tutulur. Amortisman yöntemleri, faydalı ömürler ve kalıntı değerler her raporlama tarihi itibarıyla gözden geçirilir ve gerektiğinde düzeltilir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

g) Maddi Olmayan Duran Varlıklar

(i) Muhasebeleştirme ve ölçüm

Grup tarafından satın alınmış ve belirli bir faydalı ömre sahip diğer maddi olmayan duran varlıklar maliyetlerinden birikmiş itfa payları ve varsa birikmiş değer düşüklükleri çıkarılarak ölçülür. Diğer maddi olmayan duran varlıklar, lisanlar, irtifak hakkı (birlikte haklar) ve bilgisayar yazılımlarından oluşmaktadır.

(ii) Sonradan ortaya çıkan maliyetler

Sonradan oluşan maliyetler, yalnızca ilişkili oldukları maddi olmayan duran varlıkların gelecekteki ekonomik faydasını arttırıcı bir etkiye sahipse aktifleştirilir. Diğer tüm harcamalar gerçekleştikleri zaman kar veya zararda muhasebeleştirilir.

(iii) İtfa payları

Maddi olmayan duran varlıklar kullanıma hazır oldukları tarihten itibaren faydalı ömürleri üzerinden doğrusal itfa yönetimi kullanılarak kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Cari ve karşılaştırmalı dönemlerde önemli maddi olmayan duran varlık kalemlerinin tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıdaki gibidir:

Haklar	2-49
Diğer	3-5

İtfa yöntemleri, faydalı ömürler ve kalıntı değerler her raporlama dönemi itibarıyla gözden geçirilir ve gerekli durumlarda yeniden belirlenir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

h) Kiralama işlemleri

1 Ocak 2019 itibarıyla geçerli olan muhasebe politikaları

Grup, sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama sözleşmesi olup olmadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda bu sözleşme, bir kiralama sözleşmesidir ya da bir kiralama işlemi içerir. Bir sözleşmenin tanımlanmış bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını sağlayıp sağlamadığını değerlendirmek için Grup, TFRS 16'daki kiralama tanımını kullanmaktadır.

Bu politika 1 Ocak 2019 tarihinde veya sonrasında yapılmış olan sözleşmelere uygulanır.

(i) Kiracı olarak

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya kiralama bileşeni içeren sözleşmede değişiklik yapıldığı tarihte, Grup, kiralama bileşeninin nispi tek başına fiyatını ve kiralama niteliği taşımayan bileşenlerin toplam tek başına fiyatını esas alarak her bir kiralama bileşenine dağıtmaktadır.

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte ilgili kullanım hakkı varlıklarını konsolide finansal tablolarına maddi duran varlık ve kira yükümlülüğü olarak yansıtmıştır. Kullanım hakkı varlığının maliyeti yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı, kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan varsa tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar ile tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetleri ve varlığın sökülmesi ve taşınmasıyla, yerleştirildiği alanın restore edilmesiyle ya da dayanak varlığın kiralamanın hüküm ve koşullarının gerektirdiği duruma getirilmesi için restore edilmesiyle ilgili olarak ileride katlanılması öngörülen tahmini maliyetlerden oluşmaktadır.

Kiralama işleminin, dayanak varlığın mülkiyetini kiralama süresi sonunda kiracıya devretmesi veya kullanım hakkı varlığı maliyetinin, kiracının bir satın alma opsiyonunu kullanacağını göstermesi durumunda, kullanım hakkı varlığı kiralamanın fiilen başladığı tarihten dayanak varlığın yararlı ömrünün sonuna kadar amortismana tabi tutulur. Diğer durumlarda kullanım hakkı varlığı, kiralamanın fiilen başladığı tarihten başlamak üzere, söz konusu varlığın yararlı ömrü veya kiralama süresinden kısa olanına göre amortismana tabi tutulur. Ek olarak, kullanım hakkı varlığının değeri periyodik olarak varsa değer düşüklüğü zararları da düşülmek suretiyle azaltılır ve kiralama yükümlülüğünün yeniden ölçümü doğrultusunda düzeltilir.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, kira yükümlülüğü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçülür. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak iskonto edilir. Bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, Grup'un alternatif borçlanma faiz oranı kullanılır.

Grup, alternatif borçlanma faiz oranını, çeşitli dış finansman kaynaklarından kullanacağı borçlar için ödeyeceği faiz oranlarını dikkate alarak belirlemektedir ve kira şartlarını ve kiralanan varlığın türünü yansıtacak şekilde bazı düzeltmeler yapmaktadır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

h) Kiralama işlemleri *(devamı)*

(i) Kiracı olarak (devamı)

Kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil edilen kira ödemeleri aşağıdakilerden oluşmaktadır:

a) Sabit ödemeler (özü itibarıyla sabit ödemeler dâhil);

b) İlk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan, bir endeks veya orana bağlı değişken kira ödemeleri;

c) Kalıntı değer taahhütleri kapsamında kiracı tarafından ödenmesi beklenen tutarlar;

d) Satın alma opsiyonunun kullanılacağından makul ölçüde emin olunması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı ve kiralama süresinin Grup'un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri

Kira yükümlülüğü, kira ödemelerinin bir iskonto oranı ile indirgenmesiyle ölçülür. Gelecekteki kira ödemelerinin belirlenmesinde kullanılan bir endeks veya oranda meydana gelen bir değişiklik sonucunda bu ödemelerde bir değişiklik olması ve kalıntı değer taahhüdü kapsamında ödenmesi beklenen tutarlarda bir değişiklik olması durumlarında Grup yenileme, sonlandırma ve satın alma opsiyonlarını değerlendirir.

Kira yükümlülüğünün yeniden ölçülmesi durumunda, yeni bulunan borç tutarına göre kullanım hakkı varlığında bir düzeltme olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır. Ancak, kullanım hakkı varlığının defter değerinin sıfıra inmiş olması ve kira yükümlülüğünün ölçümünde daha fazla azalmanın mevcut olması durumunda, kalan yeniden ölçüm tutarı kâr veya zarara yansıtılır.

Kısa süreli kiralamalar ve düşük değerli kiralamalar

Grup, kiralama süresi 12 ay veya daha az olan kısa süreli makine kiralamaları ve bilgi teknolojileri ekipmanı dahil olmak üzere düşük değerli varlıkların kiralamaları için kullanım hakkı varlıklarını ve kiralama borçlarını konsolide finansal tablolarına yansıtmamayı tercih etmiştir. Grup, bu kiralamalarla ilişkili kira ödemelerini, kiralama süresi boyunca doğrusal olarak gider olarak konsolide finansal tablolara yansıtmıştır.

Satış ve geri kiralama işlemleri

Grup yönetimi, 2019 ve 2020 yıllarında bazı tesisleri için satış ve geri kiralama işlemi uygulamıştır. Grup, 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihli konsolide finansal tablolarında satış ve geri finansal kiralama yoluyla edindiği varlıkları maddi duran varlıklarda tesis, makine ve cihazlar içerisinde sunmaktadır. Grup, geri kiralamadan kaynaklanan kullanım hakkı varlığını konsolide finansal tablolarında, elde tuttuğu kullanım hakkı varlığının önceki defter değeri oranı üzerinden ölçmektedir. Yapılan bu sat ve geri kiralama işlemlerinde satıştan elde edilen tutar ile geri kiralamadan kaynaklanan finansal kiralamanın bugünkü değeri eşit olduğu için satılan ve geri kiralanan varlığın defter değerinde bir değişim olmamakta ve buna göre de alıcı-kiraya verene devredilen haklarla ilişkili herhangi bir kazanç veya kayıp oluşmamaktadır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

h) Kiralama işlemleri *(devamı)*

1 Ocak 2019'dan önce geçerli olan muhasebe politikası

1 Ocak 2019 tarihinden önce yapılan sözleşmelerin kiralama işlemi içerip içermediğinin belirlemesini, Grup, aşağıdakileri değerlendirerek karar vermektedir:

– Anlaşmanın gerçekleşmesinin özel bir varlığın veya varlıkların (ilgili varlık) kullanımına bağlı olup olmadığına ve

– Anlaşmanın ilgili varlığın kullanım hakkını devredip devretmediği.

Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin karşılanması durumunda varlığın kullanımının kontrol hakkının devredildiği kabul edilir:

- Satın alanın varlıktan elde edilen ürünün veya faydaların önemsiz sayılamayacak bir kısmını elde ederken veya kontrol ederken; varlığı kullanma veya belirlediği bir şekilde varlığı başkasına kullandırtma kapasitesine veya hakkına sahip olması.

- Satın alanın varlığın ürününün veya faydaların önemsiz sayılamayacak bir kısmını elde ederken veya kontrol ederken; varlığa fiziki erişimi kontrol etme kapasitesine veya hakkına sahip olması

- Gerçeklerin ve koşulların, sözleşme süresince satın alan dışındaki bir ya da birden fazla tarafın varlık vasıtasıyla üretilen veya ortaya çıkarılan ürün veya faydaların önemsiz sayılamayacak bir kısmını almasının uzak bir ihtimal olduğunu ve satın alanın ürün için ödeyeceği fiyatın ne anlaşma kapsamında ürünün sabit birim fiyatı olduğunu ne de ürünün teslim tarihindeki cari piyasa fiyatına eşdeğer olduğunu göstermesi durumunda.

(i) Kiracı olarak

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Grup, kiracı olarak bir varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve yararların tamamının devredildiği kiralamaları, finansal kiralama olarak sınıflandırmıştır. Bu durumda, kiralanan varlığın kiralama sözleşmesinin başı itibarıyla, gerçeğe uygun değer ya da asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı üzerinden muhasebeleştirir. Asgari kira ödemeleri, koşullu kiralar hariç olmak üzere, kiralama süresi boyunca yapması gereken ödemelerdir. İlk muhasebeleştirme sonrası varlıklar, ilgili varlığa uygulanan muhasebe politikasına uygun olarak muhasebeleştirilir.

Bir varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve yararların tamamının devredilmediği kiralamalar ise faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır ve konsolide finansal durum tablosunda muhasebeleştirilmez. Faaliyet kiralaması kapsamında yapılan kira ödemeleri doğrusal olarak kiralama süresi boyunca kar veya zarar tablosunda gider olarak muhasebeleştirilir. Alınan kira teşvikleri, kiralama süresi boyunca toplam kira giderinin ayrılmaz bir parçası olarak muhasebeleştirilir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

İlişkili Taraflar

Aşağıdaki kriterlerden birinin varlığında taraf, Grup ile ilişkili sayılır:

(a) Söz konusu tarafın, doğrudan ya da dolaylı olarak bir veya birden fazla aracı yoluyla:

(i) İşletmeyi kontrol etmesi, işletme tarafından kontrol edilmesi ya da işletme ile ortak kontrol altında bulunması (ana ortaklıklar, bağlı ortaklıklar ve aynı iş dalındaki bağlı ortaklıklar dahil olmak üzere);

(ii) Şirket üzerinde önemli etkisinin olmasını sağlayacak payının olması; veya

(iii) Şirket üzerinde ortak kontrole sahip olması;

(b) Tarafın, Şirket'in bir iştiraki olması;

(c) Tarafın, Şirket'in ortak girişimci olduğu bir iş ortaklığı olması;

(d) Tarafın, Şirket'in veya ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması;

(e) Tarafın, (a) ya da (d)'de bahsedilen herhangi bir bireyin yakın bir aile üyesi olması;

(f) Tarafın; kontrol edilen, ortak kontrol edilen ya da önemli etki altında veya (d) ya da (e)'de bahsedilen herhangi bir bireyin doğrudan ya da dolaylı olarak önemli oy hakkına sahip olduğu bir işletme olması;

(g) Tarafın, işletmenin ya da işletme ile ilişkili taraf olan bir işletmenin çalışanlarına işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planları olması gerekir.

İlişkili taraflarla yapılan işlem ilişkili taraflar arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir. Olağan faaliyetler nedeniyle ilişkili taraflarla bazı iş ilişkilerine girilebilir.

i) Finansal Araçlar

(i) Muhasebeleştirme ve ilk ölçüm

Grup, ticari alacakları ve finansal borçlarını oluştukları tarihte kayıtlarına almaktadır. Grup bütün diğer finansal varlık ve yükümlülükleri sadece ve sadece, ilgili finansal aracın sözleşmeye bağlı koşullarına taraf olduğu işlem tarihinde muhasebeleştirmektedir.

Gerçeğe uygun değeriyle kar veya zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlıkların (önemli bir finansman bileşenine sahip olmayan ticari alacaklar haricinde) ve finansal yükümlülüklerin ilk ölçümünde, bunların edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilerek ölçülür. Önemli bir finansman bileşenine sahip olmayan ticari alacaklar, ilk muhasebeleştirmede işlem bedeli üzerinden ölçülür.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

(ii) Sınıflandırma ve sonraki ölçüm

Finansal araçlar

TFRS 9'a göre, bir finansal varlık ilk defa konsolide finansal tablolara alınması sırasında; İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen veya GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılır.

Finansal varlıklar, Grup, finansal varlıkları yönetmek için işletme modelini değiştirmediği sürece ilk muhasebeleştirilmesinden sonra yeniden sınıflandırılmaz. Bu durumda, etkilenen tüm finansal varlıklar, işletme modelindeki değişikliği izleyen ilk raporlama döneminin ilk gününde yeniden sınıflandırılır.

Bir finansal varlık, aşağıdaki her iki şartın birden sağlanması ve GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılmaması durumunda itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür:

- Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve
- Finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

Yukarıda belirtilen itfa edilmiş maliyeti üzerinden ya da GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülmeyen tüm finansal varlıklar GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülür. Bunlar, tüm türev finansal varlıkları içermektedir.

Finansal varlıkların ilk defa konsolide finansal tablolara alınması sırasında, finansal varlıkların farklı şekilde ölçümünden ve bunlara ilişkin kazanç veya kayıpların farklı şekilde konsolide finansal tablolara alınmasından kaynaklanacak bir muhasebe uyumsuzluğunu ortadan kaldırması veya önemli ölçüde azaltması şartıyla bir finansal varlığın geri dönülemez bir şekilde gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanabilir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

i) Finansal Araçlar *(devamı)*

(ii) Sınıflandırma ve sonraki ölçüm *(devamı)*

Finansal araçlar (devamı)

Finansal varlıklar- İş modelinin değerlendirilmesi:

Grup, iş modelinin varlıkların yönetilme şeklini ve yönetime sağlanan bilgiyi en iyi şekilde yansıtması amacıyla bir finansal varlığın portföy düzeyinde elde tutulma amacını değerlendirmektedir. Ele alınan bilgiler şunları içerir;

- Portföy için belirlenmiş politikalar ve hedefler ve bu politikaların uygulamada kullanılması. Bunlar, yönetimin stratejisinin, sözleşmeden kaynaklanan faiz gelirini elde etmeyi, belirli bir faiz oranından yararlanmayı devam ettirmeyi, finansal varlıkların vadesini bu varlıkları fonlayan borçların vadesiyle uyumlaştırmayı veya varlıkların satışı yoluyla nakit akışlarını gerçekleştirmeye odaklanıp odaklanmadığını içerir;
- İş modelinin amacı; günlük likidite ihtiyaçlarını yönetmek, belirli bir faiz getirisini devam ettirmek veya finansal varlıkların vadesini bu varlıkları fonlayan borçların vadesiyle uyumlaştırmak olabilir;
- İş modeli ve iş modeli kapsamında elde tutulan finansal varlıkların performanslarının Grup yönetimine nasıl raporlandığı;
- İş modelinin (iş modeli kapsamında elde tutulan finansal varlıkların) performansını etkileyen riskler ve özellikle bu risklerin yönetim şekli;
- İşletme yöneticilerine verilen ilave ödemelerin nasıl belirlendiği (örneğin, ilave ödemelerin yönetilen varlıkların gerçeğe uygun değerine göre mi yoksa tahsil edilen sözleşmeye bağlı nakit akışlarına göre mi belirlendiği) ve
- Önceki dönemlerde yapılan satışların sıklığı, değeri, zamanlaması ve nedeni ile gelecekteki satış beklentileri.

Alım satım amacıyla elde tutulan veya gerçeğe uygun değer esas alınarak yönetilen ve performansı bu esasa göre değerlendirilen finansal varlıklar, GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılır.

Finansal varlıkların finansal durum tablosu dışı bırakılmaya uygun olmayan işlemlerde üçüncü taraflara devredilmesi, Grup'un varlıklarını konsolide finansal tablolarında sürekli olarak muhasebeleştirmesiyle tutarlı olarak bu amaçla satış olarak kabul edilmez.

Finansal varlıklar – Sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye bağlı nakit akışları olup olmadığının değerlendirilmesi:

Anapara, finansal varlığın ilk defa konsolide finansal tablolara alınması sırasındaki gerçeğe uygun değeri olarak tanımlanmaktadır. Faiz, paranın zaman değeri, belirli bir zaman dilimine ilişkin anapara bakiyesine ait kredi riski, diğer temel borç verme risk ve maliyetleri (örneğini likidite riski ve yönetim maliyetleri) ile kâr marjından teşekkül eder.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

i) Finansal Araçlar *(devamı)*

(ii) Sınıflandırma ve sonraki ölçüm *(devamı)*

Finansal araçlar(devamı)

Finansal varlıklar – Sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye bağlı nakit akışları olup olmadığının değerlendirilmesi (devamı):

Sözleşmeye bağlı nakit akışlarının "sadece anapara ve faiz ödemeleri" olup olmadığının değerlendirilmesinde, Grup, ilgili aracın sözleşme şartlarını dikkate alır. Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının zamanlamasını veya miktarını, bu tanıma uymasını engelleyebilecek oranda değiştirebilecek bir sözleşme şartı içerip içermediği değerlendirmeye dahil edilir. Bu değerlendirmeler yapılırken Grup aşağıdakileri dikkate alır:

- Nakit akışlarının zamanlamasını veya tutarını değiştirebilecek şarta bağlı olaylar;
- Sözleşmeye bağlı kupon oranını değiştirebilecek (değişken oran özelliklerini de içeren) şartlar;
- Erken ödeme ve uzatma seçenekleri; ve
- Belirli bir varlık üzerinde Grup'un nakit akışlarına hak iddia etmesini kısıtlayabilecek şartlar (örneğin rücu edilemez özellikler).

Erken ödeme özelliği, sözleşmenin vadesinden önce sonlandırıldığı durumlarda makul bir bedel içeren peşin ödenen tutarları büyük ölçüde anaparanın ve anapara bakiyesine ilişkin faizlerin ödenmemiş tutarını yansıtıyorsa sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri kriteriyle tutarlıdır.

Ayrıca, sözleşmeye bağlı nominal değeri üzerinden primli veya iskontolu olarak alınan bir finansal varlık için, büyük ölçüde sözleşmeye bağlı nominal değeri ve tahakkuk eden (ancak ödenmemiş olan) faizi yansıtan (peşin ödenen tutarlar, sözleşme vadesinden önce sonlandırıldığı için makul bir bedel içerebilir) erken ödemelere izin veren ya da gerekli kılan bir sözleşme şartı, erken ödeme özelliğinin gerçeğe uygun değerinin ilk kayıtlara alma sırasında önemsiz olması durumunda, "sadece anapara ve faiz ödemeleri" kriteriyle uyumlu olarak muhasebeleştirilir.

Anapara, beklenen nakit akışlarının bugünkü değeri olduğu için, ticari alacaklar ve diğer alacaklar "sadece anapara ve faiz ödemeleri" testini geçmektedirler. Bu alacaklarla tahsil etmeye dayalı iş modeliyle uyumlu olarak yönetilmektedir.

Finansal varlıklar – Sonraki ölçüm ve kazanç veya kayıplar:

GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar	Bu varlıklar sonraki ölçümlerinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülür. Herhangi bir faiz veya temettü geliri dahil olmak üzere, bunlarla ilgili net kazançlar ve kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.
İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar	Bu varlıklar sonraki ölçümlerinde etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetinden ölçülür. İtfa edilmiş maliyetleri varsa değer düşüklüğü zararları tutarı kadar azaltılır. Faiz gelirleri, yabancı para kazanç ve kayıpları ve değer düşüklükleri kar veya zararda muhasebeleştirilir. Bunların finansal durum tablosu dışı bırakılmasından kaynaklanan kazanç veya kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

i) Finansal Araçlar *(devamı)*

(ii) Sınıflandırma ve sonraki ölçüm *(devamı)*

Finansal yükümlülükler – Sınıflama, sonraki ölçüm ve kazanç ve kayıplar

Grup finansal yükümlülükler itfa edilmiş maliyetinden ölçülen ve GUD farkı kar veya zarara yansıtılan olarak sınıflandırılır. Bir finansal yükümlülük, alım satım amaçlı elde tutulan tanımını karşılaması durumunda GUD farkı kar veya zarara yansıtılan olarak sınıflandırılır. Finansal yükümlülük, türev araç olması ya da ilk kez kayda alınması sırasında bu şekilde tanımlanması durumunda alım satım amaçlı elde tutulan finansal yükümlülük olarak sınıflandırılır. Gerçeğe uygun değeri kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değerleri ile ölçülürler ve faiz gelirleri de dahil olmak üzere, net kazanç ve kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir. Diğer finansal yükümlülükler, ilk kayıtlara alınmalarını takiben gelecekteki anapara ve faiz nakit akışlarının etkin faiz oranları ile itfa edilmiş maliyet değerleri üzerinden değer düşüklükleri indirilerek ölçülür. Faiz giderleri ve kur fakları kar veya zararda muhasebeleştirilir. Bu yükümlülükler kayıtlardan çıkarılmasıyla oluşan kazanç veya kayıplar, kar veya zararda muhasebeleştirilir. Riskten korunma aracı olarak tanımlanan türevler için "(v) Türev finansal araçlar" bölümüne bakınız.

i) Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlenir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, kar veya zararda muhasebeleştirilir. Kar veya zararda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar. Türevler araçlar için "(v) Türev finansal araçlar" bölümüne bakınız.

ii) Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler (ticari ve diğer borçlar ile finansal borçlanmalar), ilk kayıtlara alınmalarını takiben gelecekteki anapara ve faiz nakit akışlarının etkin faiz oranları ile itfa edilmiş maliyet değerleri üzerinden değer düşüklükleri indirilerek ölçülür. Faiz giderleri ve kur farkları kar veya zararda muhasebeleştirilir

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

i) Finansal Araçlar *(devamı)*

(iii) Finansal tablo dışı bırakma

Finansal varlıklar

Grup, finansal varlıklarla ilgili nakit akışlarına ilişkin sözleşmeden doğan hakların süresi dolduğunda veya bu finansal varlığın mülkiyetinden kaynaklanan bütün risk ve getirilerinin sahipliğini önemli ölçüde devrettiğinde veya bu finansal varlığın mülkiyetinden kaynaklanan bütün risk ve yararları ne önemli ölçüde devretmiş ne de önemli ölçüde elinde bulundurmakta olması durumunda, ilgili finansal varlık üzerinde kontrol sahibi olmaya devam etmiyorsa söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup, bir finansal varlığın mülkiyetinden kaynaklanan bütün risk ve yararları önemli ölçüde elinde bulundurmaya devam etmesi durumunda, ilgili finansal varlığı finansal durum tablosuna kayıtlara almaya devam eder.

Finansal yükümlülükler

Grup, bir finansal yükümlülük sadece ve sadece, ilgili yükümlülüğe ilişkin borç ortadan kalktığı veya iptal edildiği zaman finansal durum tablosundan çıkarır. Ayrıca, mevcut bir finansal yükümlülüğün koşullarında veya nakit akışlarında önemli bir değişiklik yapılması durumunda da Grup bir finansal yükümlülüğü finansal durum tablosundan çıkarır. Bunun yerine, değiştirilmiş şartlara dayanarak gerçeğe uygun değeri üzerinden yeni bir finansal yükümlülük muhasebeleştirilmesini gerektirir.

Finansal yükümlülüğün kayıtlarından çıkartılmasında, defter değeri ile bu yükümlülüğe ilişkin olarak ödenen tutar (devredilen her türlü nakit dışı varlık veya üstlenilen her türlü yükümlülük de dâhil) arasındaki fark, kar veya zarar olarak konsolide finansal tablolara alınır.

(iv) Finansal varlık ve yükümlülüklerin netleştirilmesi

Grup, finansal varlık ve yükümlülüklerini, sadece ve sadece netleştirme için yasal bir hakkı olduğunda ve işlemi net bazda gerçekleştirmek veya varlığın gerçekleşmesi ile yükümlülüğün yerine getirilmesini eş zamanlı yapma niyetinin bulunması durumunda netleştirmekte ve net tutarı konsolide finansal tablolarında göstermektedir.

(v) Türev finansal araçlar

Türev araçlar ilk muhasebeleştirilmesinde, gerçeğe uygun değerinden muhasebeleştirilir. Türev araçlar ilk muhasebeleştirilmelerini müteakip gerçeğe uygun değerlerindeki değişimler kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları sağlamayan türev araçların gerçeğe uygun değerlerindeki artış veya azalıştan kaynaklanan kazanç veya kayıplar doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilir. Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları sağlayan türev finansal aracı bulunmamaktadır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

i) Finansal Araçlar *(devamı)*

(v) Türev finansal araçlar *(devamı)*

Net yatırım riskinden korunma

Geçerli para birimi Şirket'in geçerli para biriminden farklı geçerli para birimi olan işletmelerdeki net yatırım riskinden korunma işlemlerinde türev araç veya türev olmayan finansal yükümlülük korunma aracı olarak tasarlandığında, türev aracın gerçeğe uygun değerindeki değişimin etkin kısmı veya türev olmayan finansal yükümlülükte meydana gelen yabancı para kazanç ve kayıpları diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilir ve özkaynaklar altında "Net yatırım riskinden korunma kazançları/kayıpları" içerisinde gösterilir. Diğer kapsamlı gelirde muhasebeleştirilen tutar, söz konusu işletmenin elden çıkarılması sırasında sınıflama düzeltmesi olarak kar veya zararda yeniden sınıflandırılır.

(vi) Varlıklarda değer düşüklüğü

a. Türev olmayan finansal varlıklar ve sözleşme varlıkları

Finansal araçlar ve sözleşme varlıkları

Grup TFRS 9 kapsamında aşağıda belirtilen kalemlerin beklenen kredi zararları için zarar karşılığını kayıtlara alır:

- İtfa edilen maliyetinden ölçülen finansal varlıklar;

Grup, zarar karşılığı 12 aylık beklenen kredi zararlarından ölçülen aşağıdaki kalemler dışında kalanlar için zarar karşılığı ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit bir tutardan ölçülür:

- İlk defa konsolide finansal tablolara alınmasından bu yana kredi riski (yani, finansal aracın beklenen ömrü boyunca ortaya çıkan temerrüt riski) önemli ölçüde artmayan banka bakiyeleri.

Grup, ticari alacaklar, diğer alacaklar ve sözleşme varlıklarına ilişkin değer düşüklüğünün hesaplanmasında ömür boyu beklenen kredi zararı uygulamayı seçmiştir.

Bir finansal varlıktaki kredi riskinin, ilk defa konsolide finansal tablolara alınmasından bu yana önemli ölçüde artıp artmadığı belirlenirken ve beklenen kredi zararları tahmin edilirken, aşırı maliyet veya çabaya katlanılmadan elde edilebilen makul ve desteklenebilir bilgiler dikkate alınır.

Bunlar, Grup'un geçmiş deneyimlerine ve bilinçli kredi değerlendirmelerine dayanan niteliksel ve sayısal bilgileri ve analizleri ve ileriye yönelik bilgileri içerir.

Grup, vadesini 60 gün geçen finansal varlıkların kredi riskinde önemli bir artış olduğunu kabul eder.

Grup, aşağıdaki durumlarda finansal varlıkların temerrütte olduğunu kabul eder:

- Borçlunun Grup'a satış doğan yükümlülüklerini, Grup teminatları bozdurmak gibi aksiyonlara başvurmadan önce (eğer teminatlar mevcutsa), tam olarak yerine getirmesi muhtemel değilse; veya finansal varlık vadesini 120 günden fazla aşmışsa.

Grup, banka bakiyelerinin risk derecelendirmelerinin uluslararası tanımıyla "yatırım notu"na eşit olması durumunda bunların düşük kredi riskine sahip olduğunu kabul eder.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

i) Finansal Araçlar *(devamı)*

(vi) Varlıklarda değer düşüklüğü *(devamı)*

a) Türev olmayan finansal varlıklar (devamı)

Ömür boyu beklenen kredi zararları, bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi mümkün temerrüt hallerinin bir sonucudur.

12 aylık beklenen kredi zararları, raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde gerçekleşmesi mümkün temerrüt hallerinden kaynaklanan beklenen kredi zararlarını temsil eden kısımdır.

Beklenen kredi zararlarının ölçüleceği azami süre, Grup'un kredi riskine maruz kaldığı azami sözleşme süresidir.

Beklenen kredi zararlarının ölçümü

Beklenen kredi zararları, kredi zararlarının olasılıklarla ağırlıklandırılmış bir ölçüsüdür. Kredi zararları bütün nakit açıklarının şimdiki değeri olarak ölçülür. Beklenen kredi zararları finansal varlığın etkin faiz oranı kullanılarak indirgenirler. Grup beklenen kredi zararlarını alacakları için ayrı ayrı hesaplar. Beklenen kredi zararları geçmiş yıllara ait kredi zararı deneyimlerine dayanarak hesaplanmıştır.

Geçmiş gerçekleşen kredi zararı deneyimi, geçmiş bilgilerin toplandığı dönemdeki ekonomik şartlarla, Grup'un alacakların beklenen ömrü boyunca gerçekleşeceğini düşündüğü ekonomik şartlar arasında farkı yansıtacak şekilde değiştirilir. Alacakların gelecekteki tahsilat performansı tahmin edilirken beklenen kredi zararları hesaplamalarında genel ekonomik şartlar dikkate alınır ve ileriye yönelik bilgiler dahil edilir.

Kredi-değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar

Grup, her raporlama döneminde itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların kredi-değer düşüklüğü olup olmadığını değerlendirir. Bir finansal varlığın gelecekteki tahmini nakit akışlarını olumsuz şekilde etkileyen bir veya daha fazla olay gerçekleştiğinde söz konusu finansal varlık kredi-değer düşüklüğüne uğramıştır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

i) Finansal Araçlar *(devamı)*

(vi) Varlıklarda değer düşüklüğü *(devamı)*

Kredi-değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar (devamı)

Aşağıdaki olaylara ilişkin gözlemlenebilir veriler finansal varlığın kredi-değer düşüklüğüne uğramış olduğunu gösteren kanıtlardır:

- İhraççının ya da borçlunun önemli finansal sıkıntı içinde olması;
- Temerrüt veya vadenin 120 günü geçmesi gibi nedenlerle bir sözleşme ihlalinin meydana gelmesi;
- Ekonomik veya sözleşmeye bağlı nedenlerle, borçlunun içine düştüğü finansal sıkıntıdan dolayı alacaklının borçluya normal şartlarda düşünmediği bir ayrıcalık tanıması;
- Borçlunun iflasının veya başka bir finansal yeniden yapılanmaya gireceğinin muhtemel olması; veya
- Finansal sıkıntılar nedeniyle bu finansal varlığa ilişkin aktif piyasanın ortadan kalkması.

Değer düşüklüğünün konsolide finansal tablolarda sunumu

İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların zarar karşılıkları bu varlıkların brüt değerlerinden düşülür. Sözleşme varlıkları dahil olmak üzere, ticari ve diğer alacaklara ait değer düşüklüğü zararları kar veya zarar tablosunda ayrı bir kalem olarak gösterilmiştir.

Kayıttan düşme

Finansal varlıktan daha fazla bir nakit akışı geri kazanmaya yönelik makul bir beklenti bulunmaması durumunda, finansal varlığın brüt tutarı kayıtlardan düşülür. Bu durum, genel olarak Grup'un borçlunun kayıttan düşmeye konu tutarları geri ödeyebilecek yeterli nakit akışı yaratan gelir kaynaklarının ya da varlıklarının bulunmadığını belirlemesi durumunda oluşur.

Ancak, kayıttan düşülen finansal varlıklar Grup'un vadesi geçen alacakların geri kazanılması için uyguladığı yaptırım faaliyetlerine hala konu edilebilir.

Finansal varlıklar, hiçbir geri kazanma beklentisi bulunmaması durumunda kayıtlardan düşülür (borçlunun Grup'la herhangi bir geri ödeme planı yapmaması gibi). Kayıtlardan çıkarılan ticari alacaklar sözleşme varlıkları ve diğer alacaklar için Grup alacağı geri kazanabilmek amacıyla yaptırım faaliyetlerinde bulunmaya devam eder. Geri kazanım tutarları kar veya zararda muhasebeleştirilir.

b) Finansal olmayan varlıklar - Değer Düşüklüğü

Grup, her bir raporlama döneminde, stoklar ve ertelenmiş vergi varlıkları dışında kalan her bir varlığa ilişkin değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir. Bir varlıkla ilgili nakit yaratan birim (NYB) defter değeri ile geri kazanılabilir tutarını aşıyorsa değer düşüklüğü kayıtlara alınır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

i) Finansal Araçlar *(devamı)*

(vi) Varlıklarda değer düşüklüğü *(devamı)*

b) Finansal olmayan varlıklar - Değer Düşüklüğü *(devamı)*

Varlığın ya da nakit üreten birimin geri kazanılabilir tutarı net satış fiyatı ile kullanım değerinden yüksek olanıdır. Kullanım değeri, ilerideki nakit akışlarının ilgili varlıktaki belirli riski ve paranın zaman değerini gösteren vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirgenmesi ile değerlendirilir. Değer düşüklüğü testi için, varlıklar diğer varlıklar ve varlık gruplarından bağımsız olarak sürekli kullanımından dolayı nakit girişi üreten en küçük birimlere ("nakit üreten birim") ayrılır.

Eğer söz konusu varlığın veya o varlığa ait nakit üreten herhangi bir biriminin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutarından yüksekse değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Değer düşüklüğü kayıpları kar veya zararda muhasebeleştirilir. Nakit üreten birimlerden kaynaklanan ve muhasebeleştirilen değer düşüklüğü öncelikle birimlere paylaştırılan şerefiyelerin defter değerlerinden daha sonra birimlerdeki diğer varlıkların defter değerlerinden oransal olarak düşülür.

Diğer varlıklarda önceki dönemlerde ayrılan değer düşüklükleri her raporlama döneminde değer düşüklüğünün azalması veya değer düşüklüğünün geçerli olmadığına dair göstergelerin olması durumunda değerlendirilir. Değer düşüklüğü geri kazanılabilir tutarın belirlenmesinde kullanılan tahminlerde değişiklik olması durumunda iptal edilir. Değer düşüklüğü sadece varlığın belirlenen kayıtlı değerini aşmayacak kadar amortisman ve itfa payı netleştirildikten sonra değer düşüklüğü eğer yok ise iptal edilir.

i) Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler

Herhangi bir karşılık tutarının konsolide finansal tablolara alınabilmesi için Grup'un geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir hukuki veya zımni yükümlülüğünün bulunması, bu yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebiliyor olması gerekmektedir. Söz konusu kriterler oluşmamışsa Grup söz konusu hususları ilgili konsolide finansal tablola dipnotlarında açıklamaktadır. Karşılıklar, ilerideki tahmini nakit akışlarının paranın zaman değeri ve yükümlülüğe özel riskleri yansıtan vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirgenmesiyle belirlenir. Koşullu varlıklar gerçekleşmedikçe muhasebeleştirilmemekte ve sadece notlarda açıklanmaktadır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

i) Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler *(devamı)*

Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler

Eğer Grup'un bir sözleşmeden beklediği faydalar sözleşme kapsamında yükümlülüğünü yerine getirmek için katlandığı kaçınılmaz maliyetlerin altında ise bu gibi ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler için karşılık ayrılır.

Eğer ekonomik yarar sağlamak mümkünse, koşullu varlıklar konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlarda açıklanır. Eğer ekonomik yarar sağlama ihtimali, aksi ihtimalden büyükse, bu varlıklar ve kar ya da zarara etkisi, ilgili dönemin konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilir Bir karşılık ayırmadan önce, Grup sözleşme ile ilgili varlıklardaki değer düşüklüğünden kaynaklanan zararları muhasebeleştirir.

j) Vergi

Vergi gideri, dönem vergisi ve ertelenmiş vergi toplamından oluşur. Dönem vergisi ve ertelenmiş vergi işletme birleşmeleri veya doğrudan özkaynaklar veya diğer kapsamlı gelir içinde kaydedilenler dışında kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Dönem vergisi

Dönem vergisi, raporlama dönemi sonu itibarıyla yürürlükte olan veya yürürlüğe girmesi kesine yakın olan vergi oranları dikkate alınarak hesaplanan cari yılda vergiye konu kar veya zarar üzerinden beklenen vergi yükümlülüğü veya alacağıdır ve geçmiş yıllardaki vergi yükümlülükleri ile ilgili düzeltme kayıtlarını da içerir.

Cari vergi varlığı ve yükümlülüğü mahsuplaştırılması sadece belirli şartlar sağlandığında yapılabilir.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan defter değerleri ile vergi matrahında kullanılan değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Aşağıdaki durumlarda meydana gelen geçici farklar için ertelenmiş vergi muhasebeleştirilmez:

- Bir işletme birleşmesi olmayan ve ne muhasebe karını ne de vergiye tabi kar veya zararı etkilemeyen bir işlem sonucu oluşan varlık veya yükümlülüklerin ilk kayıtlara alınmasında ortaya çıkan geçici farklar
- Öngörülebilir bir gelecekteki tersine dönmesi muhtemel olmayan ve Grup'un geri çevirim zamanını kontrol edebildiği bağlı ortaklık, iştirak ve müştereken kontrol edilen işletmelerdeki yatırımlarıyla ilgili geçici farklar.

Ertelenmiş vergi, raporlama dönem sonu itibarıyla geçici farkların geri çevrildiği zamandaki yürürlükte olan veya yürürlüğe girmesi kesine yakın olan vergi oranı ile ölçülür.

Geçerli para birimi ABD Doları olan bağlı ortaklıkların vergiye tabi kârı veya mali zararı (ve dolayısıyla parasal olmayan varlık ve borçlarının vergiye esas değerleri) TL ile belirlendiği için kurlardaki değişiklikler ertelenmiş vergi borcu veya varlığının muhasebeleştirilmesi sonucunu doğuran geçici farkların doğmasına neden olur. Ortaya çıkan ertelenmiş vergi, kâr ve zarar hesabına gider veya gelir kaydedilir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

j) Vergi *(devamı)*

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü vergiye tabi tüm geçici farklar için hesaplanırken, indirilecek geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığı ve ertelenmiş vergi yükümlülüğü, yasal olarak dönem vergi varlıklarını dönem vergi borçlarına mahsup etme hakkının olması ve ertelenmiş vergi varlığı ve ertelenmiş vergi yükümlülüğü aynı vergi idaresi tarafından konulan aynı vergi mükellefi olması veya vergiye tabi işletmeler farklı işletmeler olmakla birlikte bu işletmeler vergi borçlarını ve vergi alacaklarını ya net esasa göre yerine getirecek veya tahsilat ve ödemeyi ayrı ayrı ancak aynı zamanda yapacak olması durumunda mahsuplaştırılabilmektedir.
Henüz kullanılmamış geçmiş yıl mali zararları, vergi avantajları ve indirilebilir geçici farklar için ilerideki dönemde bunların mahsup edilmesine yeterli olacak tutarda vergilendirilebilir gelir elde edileceğinin muhtemel olması halinde ertelenmiş vergi varlığı muhasebeleştirilir. Ertelenmiş vergi varlıkları her raporlama döneminde gözden geçirilir ve ilgili vergi avantajının kullanımının muhtemel olmadığı kısımlar için ertelenmiş vergi varlıkları azaltılır.

Vergilendirilebilir kar Grup'taki her bir bağlı ortaklığa ait iş planlarına göre belirlenir. Grup, ertelenmiş vergi borçlarını ve ertelenmiş vergi varlıklarını, varlıklarının defter değerlerini ne şekilde geri kazanacağı veya borçlarını ne şekilde ödeyeceği ile ilgili raporlama dönemi sonundaki beklentilerinin vergisel sonuçlarıyla tutarlı bir şekilde ölçer.

Transfer fiyatlandırması düzenlemeleri

Türkiye'de transfer fiyatlandırmasına ilişkin hükümler, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 13'üncü maddesinde, "transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kar dağıtımı" başlığı altında belirtilmiştir. 18 Kasım 2007 tarihli, transfer yoluyla örtülü kar dağıtımına ilişkin genel tebliğ, uygulamayla ilgili hükümler içerir. Örtülü bir biçimde transfer fiyatlandırmasıyla dağıtıldığı varsayılan karlar kurumlar vergisi hesaplamasında vergiden düşülememektedir.

Vergi riski

Dönem vergi gideri ile ertelenmiş vergi gideri tutarları belirlenirken, Grup belirsiz vergi pozisyonlarını ve ödenmesi gerekecek ek vergi ve faiz yükümlülüğü olup olmadığını dikkate almaktadır. Bu değerlendirme gelecekteki olaylarla ile ilgili birçok mesleki kanaat içerebilir ve tahmin ve varsayımlara dayanmaktadır. Grup'un mevcut vergi yükümlülüğünün yeterliliği ile ilgili mesleki kanaatini değiştirecek yeni bilgiler ortaya çıkması durumunda vergi yükümlülüğündeki bu değişim, bu durumun belirlendiği döneme ait vergi giderini etkileyecektir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

k) Çalışanlara Sağlanan Faydalar

Kıdem tazminatları:

Türkiye'deki mevcut iş kanunu gereğince, Şirket ve Türkiye'deki bağlı ortaklıkları, çalışanların emeklilik, askerlik ya da ölüm gibi nedenlerden işten ayrılan 1 yılı doldurmuş çalışanlarına belirli miktarlarda ödeme yapmakla yükümlüdür. Kıdem tazminatı karşılığı 30 gün bazında Grup'un çalışanlarının emekli olması durumunda gelecekteki tahmini muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değerini ifade etmektedir. Kıdem tazminatı karşılığı, tüm çalışanlar bu tür bir ödemeye tabi tutulacakmış gibi hesaplanmış olup konsolide finansal tablolarda tahakkuk esası ile yansıtılmıştır. Kıdem tazminatı karşılığı, Hükümet tarafından açıklanan kıdem tazminatı tavanına göre hesaplanmıştır. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kıdem tazminatı tavanı 7,117 TL tutarındadır (31 Aralık 2019: 6,730 TL, 31 Aralık 2018: 5,434 TL). Tüm aktüeryal kazanç ve kayıplar diğer kapsamlı gelirde muhasebeleştirilir. Grup'un kıdem tazminatı hesaplamasında kullanmış olduğu varsayımlar aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
Enflasyon oranı	%8.50	%7,00	%6,50
Faiz oranı	%13.50	%12	%10,50
İskonto oranı	%3,76	%4,67	%3,76

İzin karşılığı:

Çalışanlarının geçmiş hizmetleri sonucunda hak ettikleri izin ücretleri için bir yükümlülük kaydedilmektedir. Grup, çalışanlarının işlerine son verilmesi durumunda hak edilen fakat kullanılmayan izin gün sayısıyla iş sözleşmesinin sonlandırıldığı tarihteki günlük brüt ücreti ve sözleşmeye bağlı diğer menfaatlerin toplamının çarpılmasıyla bulunan bir tutar kadar ödeme yapmakla yükümlüdür. Bu kapsamda Grup çalışanlara sağlanan kısa vadeli bir fayda yükümlülüğü olarak izin karşılığı kayıtlarına almaktadır. İzin karşılığı, çalışanlara sağlanan bir kısa vadeli fayda yükümlülüğü olup iskonto edilmeksizin ölçülür ve ilgili hizmet yerine getirildikçe kar veya zararda giderleştirilir.

l) Sermaye ve Temettüler

Adi hisse senetleri özkaynak olarak sınıflandırılır. Adi hisse senetleri ihracı ile doğrudan ilişkilendirilebilen ek maliyetler, vergi etkisi düşüldükten sonra özkaynaklarda azalış olarak muhasebeleştirir. Temettü borçları kar dağıtımının bir unsuru olarak, Genel Kurul'da kar dağıtım kararının alındığı dönemde konsolide finansal tablolara yansıtılır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

m) Yabancı Para

(i) Yabancı para işlemler

Yabancı para işlemler ilgili Grup şirketlerinin geçerli para birimlerine işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihindeki kurlardan geçerli para birimine çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan tarihi maliyetleriyle ölçülen parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler, işlem tarihindeki kurdan çevrilir. Çevrimle oluşan kur farkları kar veya zararda kayıtlara alınır.

Geçerli para birimi TL olmayan şirketlerin finansal tabloları kendi geçerli para birimlerine göre hazırlanmış olup, bu finansal tablolar TMS 21 uyarınca konsolide finansal tabloların sunumu amacıyla TL'ye çevrilmiştir. Konsolide finansal tablolardaki kalemlerin ölçümü için seçilen para birimi hariç bütün para birimleri yabancı para olarak ele alınmaktadır.

Yabancı para cinsinden olan işlemlerden doğan kayıp veya kazançlar, kar veya zararda, yabancı para işlemlere ilişkin kur farkları hesabında yansıtılmıştır.

TMS 21 uyarınca, geçerli para birimi TL'den farklı olan bazı yurtdışı ve yurtiçi bağlı ortaklıklarının bilanço kalemleri TL olarak sunulurken ilgili bilanço tarihindeki ABD Doları/TL kuruyla ve Avro/TL kuruyla; gelir ve giderler ile nakit akışları ise işlemlerin gerçekleştiği tarihin kuruyla (tarihsel kur) veya ilgili dönemin ortalama kuruyla değerlenir. Bu çevrimden doğan karı/zarar, özkaynaklar altında oluşan "yabancı para çevrim farkları" hesabında yer alır.

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kullanılan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kurları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	**31 Aralık 2019**	**31 Aralık 2018**
ABD Doları / TL	7.3405	5.9402	5.2609
Avro / TL	9.0079	6.6506	6.0280

(ii) Yabancı operasyonlar

Yabancı operasyonların (Şirket'in geçerli para biriminden farklı geçerli para birimine sahip operasyonlar) para varlık ve yükümlülükleri, raporlama tarihindeki döviz kuru ile TL'ye çevrilir. Yabancı operasyonların gelir ve giderleri işlem tarihindeki döviz kuru ile veya ilgili dönemin ortalama kuruyla TL'ye çevrilir.

Yeniden çevrimden kaynaklanan yabancı para çevrim farkları, özkaynaklar altında yabancı para çevrim farklarında kayıtlara alınır. Yurtdışı faaliyetlerin kısmen veya tamamen satılması durumunda yabancı para çevrim farklarındaki ilgili tutar kar veya zarara transfer edilir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

n) Nakit Akış Tablosunun Raporlanması

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akışları esas, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır. Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları Grup'un ana faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarını gösterir. Grup esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışlarını brüt kar veya zarardan nakit giriş ve çıkışlarıyla ilgili tahakkukları, diğer nakit dışı işlemleri, geçmiş ya da gelecekteki işlem ya da ertelenmiş varlık ve yükümlülüklerin etkilerinin düzeltildiği dolaylı yöntemi uygulayarak göstermektedir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akışları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir. Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir. Nakit ve nakit benzerleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri üç ay veya üç aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

o) Pay başına kazanç/(kayıp)

Kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç/(kayıp), net karın, raporlama dönemi boyunca piyasada bulunan pay senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesiyle bulunmaktadır.

Türkiye'de şirketler, mevcut hissedarlarına birikmiş karlarından ve özkaynak enflasyon düzeltme farklarından, sermayedeki payları oranında hisse dağıtarak (bedelsiz hisse) sermayelerini arttırabilirler. Aynı şekilde Türkiye'deki şirketler geçmiş yıllar zararlarını sermayelerini azaltmak için kullanabilmektedirler. Bu tip bedelsiz hisse dağıtımları/azalışları, pay başına kazanç/(kayıp) hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının/azalışlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunmaktadır.

ö) Finansal Bilgilerin Bölümlere Göre Raporlanması

Faaliyet bölümleri, Grup'un faaliyetlerine ilişkin karar almaya yetkili organlara veya kişilere sunulan iç raporlama ve stratejik bölümlere paralel olarak değerlendirilmektedir. Söz konusu bölümlere tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınması ve bölümlerin performansının değerlendirilmesi amacıyla Grup'un faaliyetlerine ilişkin stratejik karar almaya yetkili organlar ve kişiler, Grup'un üst düzey yöneticileri olarak tanımlanmıştır. Bölümlere göre raporlama faaliyet konusuna göre yapılmıştır (Dipnot 3).

p) Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar

Raporlama döneminden sonraki olaylar; kara ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, raporlama tarihi ile finansal durum tablosunun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, raporlama döneminden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, konsolide finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Raporlama döneminden sonraki düzeltme gerektirmeyen olaylar, önemli olması durumunda, konsolide finansal tablo dipnotlarında açıklanmıştır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

r) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Yayımlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanmamış değişiklikler

Raporlama tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmasına izin verilmekle birlikte Grup tarafından erken uygulanmayan bazı yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir.

Yükümlülüklerin Kısa veya Uzun Vadeli Olarak Sınıflandırılması (TMS 1'de Yapılan Değişiklikler)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından 23 Ocak 2020 tarihinde UMS 1'e göre yükümlülüklerin kısa veya uzun vadeli olarak sınıflandırılmasına yönelik finansal durum tablosundaki sunumunun daha açıklayıcı hale getirilmesi amacıyla yayımlanan, "Yükümlülüklerin Kısa veya Uzun Vadeli Olarak Sınıflandırılması"na ilişkin değişiklikler, KGK tarafından da 12 Mart 2020 tarihinde "TMS 1'de Yapılan Değişiklikler - Yükümlülüklerin Kısa veya Uzun Vadeli Olarak Sınıflandırılması" başlığıyla yayımlanmıştır.

Bu değişiklik, işletmenin en az on iki ay sonraya erteleyebildiği yükümlülüklerin uzun vadeli olarak sınıflandırılmasına ilişkin ek açıklamalar ve yükümlülüklerin sınıflandırılmasıyla ilgili diğer hususlara açıklık getirmiştir.

TMS 1'de yapılan değişiklikler aşağıdaki hususları ele almaktadır:

a. Yükümlülüklerin sınıflandırılmasında işletmenin yükümlülüğü erteleme hakkının raporlama dönemi sonunda mevcut olması gerektiği hususuna açıkça yer verilmesi.

b. İşletmenin yükümlülüğü erteleme hakkını kullanmasına ilişkin işletme yönetiminin beklenti ve amaçlarının, yükümlülüğün uzun vadeli olarak sınıflandırılmasını etkilemeyeceğine yer verilmesi.

c. İşletmenin borçlanma koşullarının söz konusu sınıflandırmayı nasıl etkileyeceğinin açıklanması.

d. İşletmenin kendi özkaynak araçlarıyla ödeyebileceği yükümlülüklerin sınıflandırılmasına ilişkin hükümlerin açıklanması.

Grup'un bu değişiklikleri 1 Ocak 2022 tarihinde veya sonrasında başlayan raporlama dönemlerinden itibaren geriye dönük olarak uygulaması gerekmektedir. Bununla birlikte, erken uygulamasına izin verilmektedir. Son olarak, UMSK tarafından 15 Temmuz 2020 tarihinde yayımlanan değişiklikle UMS 1 değişikliğinin yürürlük tarihinin 1 Ocak 2023 tarihine kadar ertelenmesine karar verilmiş olup, söz konusu değişiklik KGK tarafından da 15 Ocak 2021 tarihinde yayımlanmıştır.

Grup, TMS 1 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

r) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar *(devamı)*

Gösterge Faiz Oranı Reformu – 2. Aşama (TFRS 9, TMS 39, TFRS 7, TFRS 4 ve TFRS 16'da Yapılan Değişiklikler)

UMSK tarafından, Ağustos 2020'de, 2019'da yayımlananları tamamlayan ve gösterge faiz oranı reformunun işletmelerin finansal tabloları üzerindeki etkilerine odaklanan değişiklikler, örneğin, bir finansal varlığa ilişkin faizi hesaplamak için kullanılan bir faiz oranı ölçütü: alternatif bir kıyaslama oranı ile değiştirilmesi, KGK tarafından da 18 Aralık 2020 tarihinde yayımlanmıştır; .

2. Aşama değişiklikleri, Gösterge Faiz Oranı Reformu - 2. Aşama, sözleşmeye bağlı nakit akışlarındaki değişikliklerin etkileri veya bir faiz oranı ölçütünün değiştirilmesinden kaynaklanan riskten korunma ilişkileri dahil olmak üzere, bir faiz oranı karşılaştırması reformu sırasında finansal raporlamayı etkileyebilecek konuları ele almaktadır. alternatif bir kıyaslama oranı ile (değiştirme sorunları). UMSK, 2019 yılında projenin 1. Aşamasında ilk değişikliklerini yayımlamış ve ardından KGK tarafından da bu değişiklikler yayımlanmıştır.

2. Aşama değişikliklerinin amacı, şirketlere aşağıdaki konularda yardımcı olmaktır:

• gösterge faiz oranı reformu nedeniyle sözleşmeye bağlı nakit akışlarında veya riskten korunma ilişkilerinde değişiklik yapıldığında TFRS Standartlarının uygulanması; ve

• finansal tablo kullanıcılarına faydalı bilgiler sağlamak.

Projesinin 2. Aşamasında UMSK, UFRS 9 Finansal Araçlar, UMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme, UFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar, UFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri ve UFRS 16 Kiralamalardaki hükümleri aşağıdakilerle ilgili olarak değiştirmiş ve KGK tarafından da bu değişiklikler yayımlanmıştır.

• finansal varlıkların, finansal yükümlülüklerin ve kira yükümlülüklerinin sözleşmeye bağlı nakit akışlarını belirleme esasındaki değişiklikler;

•riskten korunma muhasebesi; ve

• açıklamalar.

2. Aşama değişiklikleri, yalnızca gösterge faiz oranı reformunun finansal araçlar ve riskten korunma ilişkilerinde gerektirdiği değişiklikler için geçerlidir.

Grup'un bu değişiklikleri 1 Ocak 2021 tarihinde veya sonrasında başlayan raporlama dönemlerinden itibaren uygulanacak olmakla birlikte, erken uygulamasına da izin verilmektedir.

TFRS 3'de Kavramsal Çerçeve 'ye Yapılan Atıflara ilişkin değişiklik

Mayıs 2020'de UMSK, UFRS 3'de Kavramsal Çerçeve 'ye yapılan atıflara ilişkin değişiklik yayımlamıştır Değişiklikle, UMSK tarafından UFRS 3'de, Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçevenin eski bir sürümüne yapılan referanslar, Mart 2018'de yayımlanan en son sürüme yapılan referanslar ile değiştirilmiştir. Ardından KGK tarafından da bu değişiklikleri yansıtmak üzere TFRS 3 değişikliği 27 Temmuz 2020 tarihinde yayımlanmıştır.

Grup'un bu değişiklikleri 1 Ocak 2022 tarihinde veya sonrasında başlayan raporlama dönemlerinden itibaren uygulaması gerekmekle birlikte, erken uygulamasına izin verilmektedir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

r) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar *(devamı)*

Maddi Duran Varlıklar— Kullanım amacına uygun hale getirme (TMS 16'da yapılan değişiklik)
Mayıs 2020'de UMSK, UMS 16 *Maddi Duran Varlıklar* standardında değişiklik yapan "Maddi Duran Varlıklar - Kullanım amacına uygun hale getirme" değişikliğini yayımlamıştır. Değişiklikle birlikte, artık bir şirketin, bir varlığı kullanım amacına uygun hale getirme sürecinde, elde edilen ürünlerin satışından elde edilen gelirlerin maddi duran varlık kaleminin maliyetinden düşülmesine izin verilmemektedir. Bunun yerine, şirket bu tür satış gelirlerini ve satışı gerçekleştirilen ürünlerin satış maliyetleri ile birlikte kar veya zarar'da muhasebeleştirecektir. Ardından KGK tarafından da bu değişiklikleri yansıtmak üzere TMS 16 değişikliği 27 Temmuz 2020 tarihinde yayımlanmıştır.
Söz konusu değişiklik, bu hususta muhasebeleştirme hükümlerini açıklığa kavuşturarak şeffaflığı ve tutarlılığı artırmaktadır - özellikle, yapılan değişiklikle birlikte, artık varlığı kullanım amacına uygun hale getirirken, üretilen ürünlerin satışından elde edilen gelirlerin, maddi duran varlık kaleminin maliyetinden düşülmesine izin vermemektedir. Bunun yerine, bir şirket bu tür satış gelirlerini ve ilgili maliyetleri artık kar veya zarara yansıtacaktır.
Grup'un bu değişiklikleri 1 Ocak 2022 tarihinde veya sonrasında başlayan raporlama dönemlerinden itibaren uygulaması gerekmekle birlikte, erken uygulamasına izin verilmektedir.

Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler-Sözleşmeyi yerine getirme maliyetleri (TMS 37'de yapılan değişiklik)
UMSK, Mayıs 2020'de, UMS 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar'da değişiklik yapan "Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler - Sözleşmeyi yerine getirme maliyetleri" değişikliğini yayımlamıştır. UMSK, bir sözleşmenin ekonomik açıdan dezavantajlı olup olmadığını değerlendirmek amacıyla, sözleşmeyi yerine getirme maliyetinin hem katlanılması gereken zorunlu ilave maliyetler hem de diğer doğrudan maliyetlerin dağıtımı ile ilgili maliyetleri içerdiğini açıklığa kavuşturmak amacıyla UMS 37'ye yönelik bu değişikliği yayımlamıştır. Ardından KGK tarafından da bu değişiklikleri yansıtmak üzere TMS 37 değişikliği 27 Temmuz 2020 tarihinde yayımlanmıştır.

Değişiklikler, bir sözleşmenin yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmek amacıyla bir sözleşmenin yerine getirilmesinin maliyetinin belirlenmesinde işletmenin hangi maliyetleri dahil edebileceğini belirlemiştir.
Grup'un bu değişiklikleri 1 Ocak 2022 tarihinde veya sonrasında başlayan raporlama dönemlerinden itibaren uygulaması gerekmekle birlikte, erken uygulamasına izin verilmektedir.

Yıllık İyileştirmeler /2018-2020 Dönemi TFRS'deki iyileştirmeler

Yürürlükteki standartlar için KGK tarafından 27 Temmuz 2020 tarihinde yayımlanan "TFRS'de Yıllık İyileştirmeler / 2018-2020 Dönemi" aşağıda sunulmuştur. Bu değişiklikler 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren geçerli olup, erken uygulamaya izin verilmektedir. TFRS'lerdeki bu değişikliklerin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti *(devamı)*

r) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar *(devamı)*

TFRS 1- Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması

Bu değişiklik, bir bağlı ortaklığın ana ortaklıktan daha sonra TFRS'leri uygulamaya başlaması durumunda TFRS 1'in uygulamasını kolaylaştırmaktadır; örneğin; bir bağlı ortaklık ana ortaklıktan daha sonra TFRS'leri uygulamaya başlaması durumunda TFRS 1.D16(a) paragrafındaki muafiyetten yararlanmak suretiyle tüm yabancı para işlemler için birikmiş yabancı para çevrim farklarını, ana ortaklığın TFRS'lere geçiş tarihine göre ana ortaklığın konsolide finansal tablolarına dahil edilen tutarlar üzerinden ölçmeyi seçebilir. Bu değişiklikle birlikte, bağlı ortaklıklar için bu isteğe bağlı bu muafiyetin uygulanması suretiyle i) gereksiz maliyetleri düşürmeyi ve ii) benzer eş anlı muhasebe kayıtlarının tutulması ihtiyacının ortadan kaldırılmasını sağlayarak TFRS'lere geçişi kolaylaştıracaktır.

TFRS 9 Finansal Araçlar

Bu değişiklik, finansal yükümlülüklerin finansal tablo dışı bırakılması için '% 10 testinin' gerçekleştirilmesi amacıyla - alınan ücretlerin bu işlemler için ödenen ücretler düşülerek net tutar üzerinden belirlenmesinde -, dikkate alınacak ücretlerin yalnızca borçlu ve borç veren sıfatları ile bunlar arasında veya bunlar adına karşılıklı olarak ödenen veya alınan ücretleri içerdiğini açıklığa kavuşturmaktadır.

TMS 41 Tarımsal Faaliyetler

Bu değişiklik, gerçeğe uygun değerin belirlenmesinde vergiler için yapılan ödemelerin dikkate alınmamasına yönelik hükmü kaldırmak suretiyle, TMS 41'deki gerçeğe uygun değer ölçüm hükümlerinin TFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü'nde gerçeğe uygun değerin belirlenmesinde dikkate alınması öngörülen işlem maliyetleri ile uyumlu hale getirmiştir. Bu değişiklik, uygun olan durumlarda, TFRS 13'ün kullanılmasına yönelik esneklik sağlamaktadır.

Yürürlüğe girerek uygulanmaya başlanmış değişiklikler

1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan hesap dönemleri için yürürlüğe girmiş olan değişiklikler ise şu şekildedir:

1-) Güncellenen Kavramsal Çerçeve (2018 sürümü)

2-) TFRS 3 İşletme Birleşmelerinde Değişiklikler - İşletme Tanımı

TFRS 3'deki değişikliğin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

3-) TMS 1 ve TMS 8'deki Değişiklikler - Önemli Tanımı

TMS 1 ve TMS 8'deki değişikliğin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

4-) Gösterge Faiz Oranı Reformu (TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7'de Yapılan Değişiklikler)

Bu değişikliğin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.6 Karşılaştırmalı bilgiler

İlişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un finansal durumu, performansı ve nakit akışındaki eğilimleri belirleyebilmek amacıyla, önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve önemli farklar ilgili dipnotlarda açıklanır.

2.7 Muhasebe tahmin ve varsayımların kullanılması

Konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanması, yönetimin, politikaların uygulanması ve raporlanan varlık, yükümlülük, gelir ve gider tutarlarını etkileyen kararlar, tahminler ve varsayımlar yapmasını gerektirmektedir. Gerçekleşen sonuçlar bu tahminlerden farklılık gösterebilir.

Bu konsolide finansal tabloların hazırlanması sırasında Grup'un muhasebe politikalarının uygulamasında yönetim tarafından yapılan önemli değerlendirmeler 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda uygulananlar ile tutarlıdır.

Tahminler ve tahminlerin temelini teşkil eden varsayımlar sürekli olarak gözden geçirilmektedir. Muhasebe tahminlerindeki güncellemeler, güncellemenin yapıldığı dönemde ve bu güncellemelerden etkilenen müteakip dönemlerde kayıtlara alınır.

Konsolide finansal tablolarda kayıtlara alınan tutarlar üzerinde en çok etkisi olan muhasebe politikalarına uygulanan önemli kararlara ilişkin bilgiler aşağıda belirtilen dipnotlarda açıklanmıştır:

- Not 3 Bölümlere göre raporlama

Konsolide finansal tablolarda kayıtlara alınan tutarlar üzerinde önemli etkisi olan tahminlere ilişkin bilgiler aşağıda belirtilen dipnotlarda açıklanmıştır:

- Dipnot 2.5 Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların faydalı ömürleri
- Dipnot 29 Vergi varlık ve yükümlülükleri

Gerçeğe uygun değerlerin ölçümü

Grup'un çeşitli dipnot açıklamaları hem finansal hem de finansal olmayan varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesini gerektirmektedir.

Varlık ve yükümlüklerin gerçeğe uygun değerinin ölçümünde Grup mümkünse piyasada gözlemlenebilir bilgileri kullanmaktadır.

İlk muhasebeleştirmede gerçeğe uygun değere ilişkin en iyi gösterge, gerçekleşen işlem fiyatıdır (diğer bir ifadeyle, alınan veya ödenen bedelin gerçeğe uygun değeridir). Grup, ilk muhasebeleştirmede gerçeğe uygun değerin işlem fiyatından farklı olduğunu tespit ederse ve gerçeğe uygun değer, aynı varlık veya yükümlülük için aktif bir piyasadaki kotasyon fiyatıyla veya gözlemlenemeyen girdilerin kullanıldığı bir değerleme tekniğine dayanılarak kanıtlanmazsa, ölçümle ilgili olarak önemsiz olması durumunda, finansal araç ilk ölçümünde gerçeğe uygun değerden ölçülür ve gerçeğe uygun değer ile işlem fiyatı arasındaki farkı ertelemek üzere düzeltilir. İlk muhasebeleştirmeyi müteakip, finansal aracın ömrü boyunca uygun bir temelde kar veya zararda muhasebeleştirilir. Ancak, kar veya zararda muhasebeleştirme, değerlemenin tamamen gözlemlenebilir piyasa verileri tarafından desteklendiği sürece veya işlemin kapatıldığı zamana kadar devam eder.

2 Konsolide Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar ve Uygulanan Muhasebe Politikaları *(devamı)*

2.7 Muhasebe tahmin ve varsayımların kullanılması *(devamı)*

Bu gerçeğe uygun değer ölçümleri, gerçeğe uygun değer hiyerarşisi içinde aşağıda açıklanan farklı seviyelerde kullanılan değerleme teknikleri ile verilere bağlı olarak sınıflandırılmaktadır:

Seviye 1: Grup'un ölçüm tarihinde erişebildiği benzer varlıklar ya da yükümlülükler için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlar.

Seviye 2: Seviye 1'de yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar ya da yükümlülükler açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) ya da dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki veriler.

Seviye 3: Varlıklar ve yükümlülükler için gözlemlenebilir nitelikte olmayan veriler.

Grup'un çeşitli dipnot açıklamaları finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesini gerektirmektedir. Gerçeğe uygun değerler ölçme ve/veya açıklama amacıyla aşağıdaki yöntemlerle belirlenmektedir. Uygulanabilir olması halinde, gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesinde kullanılan varsayımlarla ilgili ilave bilgiler varlık veya yükümlülüğe özgü dipnotlarda sunulmuştur.

4 Bölümlere Göre Raporlama

Grup yönetimi, bölümlere göre raporlama yaparken, ana faaliyet konusunu temel beş bölüme ayırmıştır. Bu bölümler Biyokütle, Güneş, Ko/Tri-jenerasyon, Perakende ile Genel Yönetim & Diğer bölümleridir. Biyokütle bölümünde; Doğal Enerji, Mavibayrak Doğu, Mavibayrak Enerji, Edusa Atık ve Global Biyokütle yer almaktadır, Güneş bölümünde RA Güneş ve Barsolar yer almaktadır, Ko/tri-jenerasyon bölümünde Tres Enerji yer almaktadır. Geri kalan şirketlerin önemli bir faaliyeti olmaması nedeni ile Consus ile beraber Genel Yönetim & Diğer bölümünde gösterilmiştir. Grup'un faaliyetlerine ilişkin karar almaya yetkili merci, bölüm performanslarının değerlendirilmesinde; aynı endüstride yer alan şirketlerle karşılaştırılabilirliği açısından, faiz dahil tüm finansman giderleri ve gelirleri neti, amortisman ve itfa payı giderleri, tek seferlik diğer gelir ve giderleri ve vergi öncesi kar ("Düzeltilmiş FAVÖK") rakamlarını faaliyet bölümlerinin finansal performansının değerlendirilmesinde gözden geçirilir.

	Biyokütle			Güneş			Ko/Tri - Jenerasyon			Perakende			Genel Yönetim & Diğer			Toplam		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018	2020	2019	2018	2020	2019	2018	2020	2019	2018	2020	2019	2018
Hasılat	158,995,813	91,220,021	38,807,531	18,935,629	12,059	--	74,195,750	44,432,414	31,447,851	22,250,507	16,066,170	20,431,834	37,826	--	--	274,415,526	151,730,664	90,687,216
Bölüm dışı hasılat	*148,822,887*	*83,743,048*	*35,433,721*	*18,935,629*	*12,059*	--	*74,195,750*	*44,432,414*	*31,447,851*	*22,250,507*	*16,066,170*	*20,431,834*	*37,826*	--	--	*264,242,600*	*144,253,690*	*87,313,406*
Bölümler arası hasılat	*10,172,926*	*7,476,973*	*3,373,810*	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	*10,172,926*	*7,476,973*	*3,373,810*
Satışların maliyeti	(136,391,298)	(96,328,869)	(39,314,743)	(3,049,892)	(29,686)	--	(44,271,568)	(36,662,200)	(28,375,785)	(21,509,901)	(15,339,864)	(21,024,246)	(26,593)	--	--	(205,249,252)	(148,360,618)	(88,714,774)
Brüt kar	**22,604,516**	**(5,108,848)**	**(507,212)**	**15,885,737**	**(17,627)**	--	**29,924,182**	**7,770,214**	**3,072,066**	**740,606**	**726,306**	**(592,411)**	**11,233**	--	--	**69,166,274**	**3,370,046**	**1,972,442**
Faaliyet gelirleri / (giderleri)	7,648,270	(18,216,562)	2,722,715	(228,788)	(90,926)	222,263	(6,450,350)	(8,808,256)	(5,413,760)	(96,280)	(708,210)	(739,844)	(1,335,087)	(2,907,579)	(2,151,752)	(462,234)	(30,731,533)	(5,360,378)
Finansman gelirleri / (giderleri)	(22,887,715)	(30,517,767)	20,721,452	(3,345,538)	(541,505)	2,655,576	(30,669,675)	(6,792,404)	(23,102,476)	864,481	(968,285)	(932,545)	(8,927,668)	(752,452)	(14,304,850)	(64,966,116)	(39,572,413)	(14,962,842)
Yatırım faaliyetlerinden gelirler / giderler	--	13,577	--	--	--	--	10,188	103,465	--	--	--	--	(5,777)	--	--	4,411	117,042	--
Vergi öncesi kar	**7,365,070**	**(53,829,599)**	**22,936,955**	**12,311,410**	**(650,058)**	**2,877,839**	**(7,185,656)**	**(7,726,981)**	**(25,444,170)**	**1,508,808**	**(950,189)**	**(2,264,800)**	**(10,257,297)**	**(3,660,031)**	**(16,456,602)**	**3,742,335**	**(66,816,858)**	**(18,350,778)**
Sürdürülen faaliyetler vergi gelir/gideri	(4,562,407)	420,316	(394,034)	(2,539,147)	339,981	(306,150)	5,102,676	1,907,262	5,297,070	(334,125)	116,953	555,162	62,603	118,002	(17,638)	(2,270,400)	2,902,514	5,134,409
Dönem Karı/Zararı	**2,802,664**	**(53,409,283)**	**22,542,921**	**9,772,264**	**(310,077)**	**2,571,689**	**(2,082,981)**	**(5,819,719)**	**(20,147,100)**	**1,174,682**	**(833,236)**	**(1,709,639)**	**(10,194,695)**	**(3,542,029)**	**(16,474,240)**	**1,471,935**	**(63,914,344)**	**(13,216,369)**
Amortisman Giderleri	(19,692,172)	(17,608,752)	(7,088,155)	(1,916,375)	(23,817)	(15,526)	(10,142,150)	(9,136,181)	(6,779,954)	(72,002)	(32,506)	(32,506)	(368,440)	(305,459)	(32,154)	(32,191,139)	(27,106,715)	(13,948,296)
Tek Seferlik Diğer Geliri/(Giderleri)	--	(9,274,155)	--	--	--	--	--	(1,737,325)	--	--	--	--	--	--	--	--	(11,011,480)	--
Düzeltilmiş FAVÖK	**49,944,958**	**3,571,074**	**9,303,657**	**17,573,323**	**(84,735)**	**237,790**	**33,626,169**	**9,938,928**	**4,438,260**	**716,329**	**50,603**	**(1,299,749)**	**(961,189)**	**(2,602,120)**	**(2,119,598)**	**100,899,589**	**10,873,749**	**10,560,360**

3 Bölümlere Göre Raporlama *(devamı)*

31 Aralık 2020	Biyokütle	Güneş	Ko/Tri-Jenerasyon	Perakende	Diğer ve Genel Yönetim	Konsolidasyon Düzeltmeleri	Konsolidasyon Toplam
Bölüm Varlıkları	634,318,943	95,689,283	175,552,682	41,403,017	414,368,791	(583,660,025)	777,672,691
Bölüm Yükümlülükleri	432,349,279	68,801,581	154,807,185	32,803,039	147,496,767	(267,630,147)	568,627,704

31 Aralık 2019	Biyokütle	Güneş	Ko/Tri-Jenerasyon	Perakende	Diğer ve Genel Yönetim	Konsolidasyon Düzeltmeleri	Konsolidasyon Toplam
Bölüm Varlıkları	482,143,441	70,631,020	125,407,585	34,840,635	364,282,688	(393,188,465)	684,116,904
Bölüm Yükümlülükleri	339,747,060	62,042,558	102,579,107	27,415,343	80,253,639	(124,677,773)	487,359,934

31 Aralık 2018	Biyokütle	Güneş	Ko/Tri-Jenerasyon	Perakende	Diğer ve Genel Yönetim	Konsolidasyon Düzeltmeleri	Konsolidasyon Toplam
Bölüm Varlıkları	402,999,777	8,510,088	115,122,005	27,539,005	226,256,125	(251,729,555)	528,697,441
Bölüm Yükümlülükleri	280,151,973	1,544,932	101,473,812	26,342,971	125,204,994	(67,152,492)	467,566,190

Hasılat	**2020**	**2019**	**2018**
Raporlanabilir Bölümler Toplam Hasılatı	284,588,452	159,207,637	94,061,026
Bölümler Arası Hasılatın Eliminasyonu	(10,172,926)	(7,476,973)	(3,373,810)
Konsolide Hasılat	**274,415,526**	**151,730,664**	**90,687,216**

Vergi Öncesi Dönem Karı/(Zararı)	**2020**	**2019**	**2018**
Raporlanabilir Bölümler Toplam Vergi Öncesi Dönem Karı/(Zararı)	3,742,334	(66,816,858)	(18,350,778)
Bölümler Arası Kar Eliminasyonu	--	--	--
Sürdürülen Faaliyetlerden Konsolide Vergi Öncesi Dönem Karı	**3,742,334**	**(66,816,858)**	**(18,350,778)**

Faiz dahil tüm finansman giderleri ve gelirleri neti, amortisman ve itfa payı giderleri, tek seferlik diğer gelir ve giderleri ve vergi öncesi kar ("Düzeltilmiş FAVÖK") ve konsolide finansal tablolarda yer alan sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	2020	**2019**	**2018**
Vergi Öncesi Dönem Karı/(Zararı)	**1,471,934**	**(63,914,344)**	**(13,216,369)**
Finansman Giderleri, net (+)	64,966,116	39,572,413	14,962,842
Amortisman ve İtfa Payı Giderleri (+)	32,191,139	27,106,715	13,948,296
Tek Seferlik Diğer Giderleri/(Gelirleri) (+)	--	11,011,480	--
Dönem Vergi Gideri/(Geliri) (+)	2,270,400	(2,902,514)	(5,134,409)
Düzeltilmiş FAVÖK	**100,899,589**	**10,873,749**	**10,560,360**

Tek seferlik diğer gelir ve giderler, yangın sel gibi nedenlerle zayii olan stok giderleri, proje iptal gideleri ile bunlara karşın elde edilen tazminat gelirlerinden oluşmaktadır.

4 Nakit ve Nakit Benzerleri

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kasa	1,628	1,354	4,190
Bankalar	4,237,890	22,813,116	221,633
- Vadesiz Mevduat	*4,237,890*	*22,813,116*	*221,633*
Diğer Nakit ve Nakit Benzerleri	*2,577*	*2,622*	--
Nakit ve Nakit Benzerleri	**4,242,095**	**22,817,092**	**225,823**
Blokeli Mevduat (*)	(2,129,523)	(21,789)	(19,297)
Nakit Akım Tablosuna Baz Tutar	**2,112,572**	**22,795,303**	**206,526**

(*) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla 2,129,523 TL (31 Aralık 2019 : 21,789 TL, 31 Aralık 2018: 19,297 TL) tutarındaki mevduat kullanılan kredilere karşılık bankalar tarafından bloke edilen ve kredi sözleşmelerine göre borç rezerv hesaplarında tutulan tutarlardan oluşmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla diğer nakit ve nakit benzerleri diğer hazır değerlerden oluşmaktadır.

Grup'un finansal varlıkları ve yükümlülükleri için kur, faiz oranı riskleri ve duyarlılık analizleri Dipnot 30'da açıklanmıştır.

5 İlişkili Taraf Açıklamaları

Konsolide finansal tablolarda ortaklar, hissedarlar, önemli yönetim personeli ve yönetim kurulu üyeleri, aileleri ve kendileri tarafından kontrol edilen veya kendilerine bağlı şirketler ile birlikte, iştirak ve müştereken kontrol edilen ortaklıklar ilişkili taraflar olarak kabul edilmiştir. İşletmenin normal işleyişi esnasında ilişkili taraflarla çeşitli işlemler yapılmıştır.

5 İlişkili Taraf Açıklamaları *(devamı)*

a) İlişkili Taraf Bakiyeleri

İlişkili Şirketlerden Ticari Alacaklar

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili şirketlerden ticari alacakların detayları aşağıdaki tabloda verilmiştir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Straton Maden Yatırımları ve İşl. A.Ş	2,855,673	--	--
Ege Liman İşletmeleri A.Ş.	593,674	--	--
Bodrum Liman İşletmeleri A.Ş.	257,356	--	--
Toplam	**3,706,703**	**--**	**--**

Grup, yukarıdaki ilişkili taraflarına perakende elektrik satışı yapmaktadır.

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un ilişkili taraflara ticari alacakları elektrik satışından doğan ticari alacaklar olup, bunlar için uygulamış olduğu vade süresi 30 gündür (31 Aralık 2019: 30 gün, 31 Aralık 2018: 30 gün).

Grup, ilişkili taraflardan ticari alacakları için herhangi bir faiz işletmemektedir.

İlişkili Şirketlerden Diğer Alacaklar

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili şirketlerden diğer alacakların detayları aşağıdaki tabloda verilmiştir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Global Yatırım Holding A.Ş. (*)	2,685,000	32,393,047	2,685,000
Global Ticari Emlak Yatırımları A.Ş.	490,486	374,190	--
Güney Madencilik İşletmeleri A.Ş.	50,918	--	--
Global Liman İşletmeleri A.Ş.	18,844	2,847	2,847
Consus Energy Europe B.V.	13,499	6,288	--
Global Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş.	687	687	687
Actus Portföy Yönetimi A.Ş.	176	176	--
Geliş Madencilik Enerji İnş. Tic. A.S.	--	7,434,363	1,388,336
Diğer	--	452,861	230,519
Toplam	**3,259,610**	**40,664,459**	**4,307,389**

(*) 31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibariyle diğer alacaklar Grup şirketleri tarafından Global Yatırım Holding A.Ş.'ye yapılan ödemelerden kaynaklanmaktadır.

5 İlişkili Taraf Açıklamaları *(devamı)*

İlişkili Şirketlere Diğer Borçlar

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili şirketlerden diğer borçların detayları aşağıdaki tabloda verilmiştir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Global Yatırım Holding A.Ş.	12,980,511	--	92,719,764
Pera Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	95,232	--	--
Straton Maden Yatırımları ve İşl. A.Ş	--	26,900,924	1,408
Global Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş.	--	--	264,339
Güney Madencilik İşletmeleri A.Ş.	--	290,328	--
Diğer	35,142	203,883	160,349
Toplam	**13,110,885**	**27,395,135**	**93,145,860**

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un ilişkili taraflardan diğer alacakları ve diğer borçları için vade bulunmamaktadır. Talep edildiğinde ödenecektir.

İlişkili şirketlerle olan diğer alacak ve diğer borçlarına faiz işletilmektedir. İlişkili taraflardan diğer alacak ve diğer borçlar için işletilen faiz oranı 31 Aralık 2018 itibarıyla %18, 31 Aralık 2019 itibarıyla %19,5 ve 31 Aralık 2020 itibarıyla %18'dir.

Grup'un Global Yatırım Holding A.Ş.'den almış olduğu borcun sermayeye eklenmesi (Dipnot 20) durumunda borç için faiz işletmemektedir. Ayrıca, Şirket'in 8 Haziran 2021 tarihinde ortaklara borçlardan mahsup edilme yoluyla sermayesini arttırması nedeni (Dipnot 33) ile Global Yatırım Holding A.Ş.'den almış olduğu borca ilişkin 2020 yılında faiz işletilmemiştir.

b) İlişkili Taraflarla Olan İşlemler

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait ilişkili taraf işlemlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	Faiz Gelirleri	Hizmet Satışları	Faiz Gideri	Kira Gideri	Diğer	Yansıtma Giderleri	Yansıtma Gelirleri (**)
Global Yatırım Holding A.Ş.	--	--	--	--	(509,410)	(145,169)	--
Global Ticari Emlak Yat. A.Ş.(***)	--	1,203,584	--	(900,000)	--	--	--
Rıhtım 51 Gayrimenkul Yat. A.Ş.	--	--	--	(35,967)	--	--	--
Straton Maden Yatırımları ve İşletmeciliği A.Ş.(****)	--	3,306,422	(3,030,356)	--	--	(24,987)	1,485,999
Bodrum Yolcu Limanı İşl. A.Ş.(****)	--	272,574	--	--	--	--	--
Ege Liman İşletmeleri A.Ş.(****)	--	647,431	--	--	--	--	--
Naturelgaz San ve Tic. A.Ş.	--	--	--	--	260,680	--	--
Toplam	**--**	**5,430,011**	**(3,030,356)**	**(935,967)**	**(248,730)**	**(170,156)**	**1,485,999**

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait ilişkili taraf işlemlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	Faiz Gelirleri	Hizmet Satışlar	Faiz Gideri	Kira Gideri	Diğer	Yansıtma Giderleri	Yansıtma Gelirleri (**)
Global Yatırım Holding A.Ş.	428,385	--	(481,643)	--	(25,267)	(499,448)	--
Global Ticari Emlak Yat. A.Ş.(***)	--	982,195	--	(240,000)	--	--	--
Rıhtım 51 Gayrimenkul Yat. A.Ş.	--	--	--	(41,400)	--	--	--
Straton Maden Yatırımları ve İşletmeciliği A.Ş.	--	--	(2,099,086)	--	--	--	2,560,883
Naturelgaz San. ve Tic. A.Ş.	--	--	--	--	65,245	--	--
Toplam	**428,385**	**982,195**	**(2,580,729)**	**(281,400)**	**39,978**	**(499,448)**	**2,560,883**

5 İlişkili Taraf Açıklamaları *(devamı)*

b) İlişkili Taraflarla Olan İşlemler *(devamı)*

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait ilişkili taraf işlemlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	Hizmet Satışları	Faiz Gideri	Kira Gideri	Diğer	Yansıtma Giderleri	Yansıtma Gelirleri
Global Yatırım Holding A.Ş. (*)	--	(15,711,249)	--	--	(505,727)	88,269
Global Ticari Emlak Yat. A.Ş.(***)	661,836	--	(84,746)	--	--	--
Rıhtım 51 Gayrimenkul Yat. A.Ş.	--	--	(21,434)	--	--	--
Naturelgaz San. ve Tic. A.Ş.	--	--	--	40,053	--	--
Straton Maden Yatırımları ve İşletmeciliği A.Ş.	--	--	--	--	--	545,115
Ardus Gayrimenkul Yatırımları A.Ş.	--	--	(19,462)	--	--	--
Global Menkul Değerler A.Ş.	--	--	(1,666)	--	--	--
Toplam	**661,836**	**(15,711,249)**	**(127,308)**	**40,053**	**(505,727)**	**633,384**

(*) Faiz gideri, Global Yatırım Holding A.Ş.'nin Grup'a finansman desteği olarak vermiş olduğu borçtan kaynaklanmaktadır. 2019 yılında söz konusu borç sermayeye (dipnot 20'de açıklandığı gibi) transfer edilerek sermaye artışında kullanılmıştır.

(**) Grup, Straton Maden Yatırımları ve İşletmeciliği A.Ş. için genel yönetim hizmeti vermekte olup, bu hizmetler ile ilgili yansıtma geliri elde etmektedir.

(***) Grup, Global Ticari Emlak Yat. A.Ş.'ye tesis işletim ve bakım onarım hizmeti vermektedir. Global Ticari Emlak Yat. A.Ş.'ye olan kira giderleri TFRS 16 kapsamında muhasebeleştirilmiştir.

(****) Grup, ilgili ilişkili taraflara elektrik satışı yapmaktadır.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Grup'un ilişkili taraflardan alacak ve ilişkili taraflara borçları ile ilgili olarak almış veya vermiş olduğu herhangi bir teminat bulunmamaktadır (31 Aralık 2020: Bulunmamaktadır, 31 Aralık 2018: Bulunmamaktadır).

c) Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Faydalar

Grup, üst düzey yönetim kadrosu Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarından oluşmaktadır. Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar ise ücret, prim, sağlık sigortası ve ulaşım gibi faydaları içermektedir.

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren dönemlerde, üst düzey yönetime sağlanan ücret ve benzeri menfaatlerin detayı şu şekildedir:

	2020	2019	2018
Ücret ve Diğer Kısa Vadeli Faydalar	736,762	710,709	614,934
Diğer Uzun Vadeli Faydalar	27,872	25,593	22,615
Toplam	**764,634**	**736,302**	**637,549**

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, Grup'un üst düzey yöneticilere borcu bulunmamaktadır.

Grup'un kullanmış olduğu kredilere istinaden Mehmet Kutman'ın şahsi olarak vermiş olduğu 8,850,000 ABD Doları (31 Aralık 2019: 8,850,000 ABD Doları, 31 Aralık 2018: 8,850,000 ABD Doları) kefalet bulunmaktadır. Global Yatırım Holding A.Ş.'nin Grup'un kullandığı kredilere ilişkin vermiş olduğu 30,470,985 TL (31 Aralık 2019: Bulunmamaktadır, 31 Aralık 2018: Bulunmamaktadır.), 33,381,650 ABD Doları (31 Aralık 2019: 37,992,179 ABD Doları, 31 Aralık 2018: 36,760262 ABD Doları), 7,541,972 Avro (31 Aralık 2019: 9,496,789 Avro, 31 Aralık 2018: 12,449,636 Avro) tutarında kefalet bulunmaktadır.

Grup, ilişkili taraflarından olan Straton Maden Yatırımları ve İşletmeciliği A.Ş.'nin kredi sözleşmelerine istinaden vermiş olduğu 12,983,156 TL ve 890,453 Avro (31 Aralık 2019: 4,675,000 TL ve 1,000,000 Avro, 31 Aralık 2018: 6,938,590 TL) tutarında kefaleti bulunmaktadır.

6 Ticari Alacak ve Borçlar

Kısa Vadeli Ticari Alacaklar

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli ticari alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	19,963,996	10,942,657	7,800,942
Toplam	**19,963,996**	**10,942,657**	**7,800,942**

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli ticari alacaklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Müşterilerden Alacaklar	14,937,796	10,849,122	6,494,830
Alınan Vadeli Çek ve Senetler	5,026,200	10,498	1,121,148
Şüpheli Ticari Alacaklar	195,673	188,868	185,567
Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)	(195,673)	(188,868)	(185,567)
Diğer Ticari Alacaklar	--	83,037	184,964
Toplam	**19,963,996**	**10,942,657**	**7,800,942**

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait ticari alacaklar değer düşüklüğü hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
1 Ocak Bakiyesi	188,868	185,567	160,000
Dönem İçinde Ayrılan Karşılık	--	--	25,567
Yabancı Para Çevrim Farkı	6,805	3,301	--
Toplam	**195,673**	**188,868**	**185,567**

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un ilişkili olmayan taraflardan ticari alacakları elektrik satışından doğan ticari alacaklar olup, bunlar için uygulamış olduğu vade süresi ortalama 30 gündür (31 Aralık 2019: 30 gün, 31 Aralık 2018: 30 gün).

Grup'un kısa vadeli ticari alacaklarına ilişkin kredi riski, kur riski ve değer düşüklüğüne ilişkin detaylar Dipnot 30'da açıklanmıştır.

6 Ticari Alacak ve Borçlar *(devamı)*

Kısa Vadeli Ticari Borçlar

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli ticari borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	36,447,590	42,591,773	40,098,275
Toplam	**36,447,590**	**42,591,773**	**40,098,275**

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflara kısa vadeli ticari borçlar aşağıdaki kalemlerden oluşmaktadır:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Satıcılara Borçlar	34,601,281	42,186,442	38,093,303
Gider Tahakkukları	1,843,292	405,331	2,004,972
Diğer	3,017	--	--
Toplam	**36,447,590**	**42,591,773**	**40,098,275**

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un ilişkili olmayan taraflardan ticari borçları için uygulamış olduğu vade süresi 90 gündür (31 Aralık 2019: 90 gün, 31 Aralık 2018: 90 gün).

Ticari borçlar başlıca, ticari alımlardan ve devam eden harcamalardan kaynaklanan ödenmemiş tutarları kapsamaktadır. Grup'un kısa vadeli ticari borçlarına ilişkin kur ve likidite riski Dipnot 30'da açıklanmıştır.

7 Diğer Alacak ve Borçlar

Kısa Vadeli Diğer Alacaklar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli diğer alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	3,259,610	40,664,459	4,307,389
İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	2,361,262	888,646	1,600,996
Toplam	**5,620,872**	**41,553,105**	**5,908,385**

Uzun Vadeli Diğer Alacaklar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un uzun vadeli diğer alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	82,266	292,294	241,810
Toplam	**82,266**	**292,294**	**241,810**

Kısa Vadeli Diğer Alacaklar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflardan kısa vadeli diğer alacakları aşağıdaki kalemlerden oluşmaktadır:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili Olmayan Ticari Olmayan Alacaklar	1,315,168	512,888	512,888
Verilen Depozito ve Teminatlar	948,915	348,199	1,074,424
Diğer	97,179	27,559	13,684
Toplam	**2,361,262**	**888,646**	**1,600,996**

Uzun Vadeli Diğer Alacaklar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un uzun vadeli diğer alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Verilen Depozito ve Teminatlar	82,266	292,294	241,810
Toplam	**82,266**	**292,294**	**241,810**

7 Diğer Alacak ve Borçlar *(devamı)*

Kısa Vadeli Diğer Borçlar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli diğer borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	13,110,885	27,395,135	93,145,860
İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	15,075,011	8,881,419	5,082,541
Toplam	**28,185,896**	**36,276,554**	**98,228,401**

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflara kısa vadeli diğer borçlar aşağıdaki kalemlerden oluşmaktadır:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ödenecek Vergi ve Fonlar	15,053,342	8,748,676	4,894,577
Diğer	21,669	132,743	187,964
Toplam	**15,075,011**	**8,881,419**	**5,082,541**

8 Finansal Borçlanmalar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, Grup'un toplam banka kredileri ve kiralama işlemlerinden borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Banka Kredileri	369,237,572	324,489,272	238,185,838
Kiralama İşlemlerinden Borçlar	96,426,646	66,399,940	74,307,707
Faktöring İşlemlerinden Borçlar	4,661,303	--	--
Toplam	**470,325,521**	**390,889,212**	**312,493,545**

a) Banka Kredileri

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli banka kredileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kısa Vadeli Borçlanmalar	74,722,240	65,893,356	26,731,085
Uzun Vadeli Kredilerin Kısa Vadeli Kısımları	94,756,032	64,198,926	59,119,800
Kısa Vadeli Banka Kredileri	**169,478,272**	**130,092,282**	**85,850,885**
Uzun Vadeli Banka Kredileri	199,759,300	194,396,990	152,334,953
Uzun Vadeli Banka Kredileri	**199,759,300**	**194,396,990**	**152,334,953**
Toplam Banka Kredileri	**369,237,572**	**324,489,272**	**238,185,838**

8 Finansal Borçlanmalar *(devamı)*

a) Banka Kredileri *(devamı)*

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla banka kredilerinin detayları aşağıda sunulmuştur:

Para Birimi	Faiz Oranı	Vade Tarihi	Kredi Türü	Tutar
TL	9.50%	2021	Teminatsız	454,126
TL	18.00%	2021	Rotatif	23,503,685
TL	20.00%	2021	Rotatif	3,479,557
TL	21.60%	2021	Rotatif	404,075
TL	27.35%	2021	Rotatif	716,834
TL	19.35%	2021	Rotatif	99,135
TL	18.00%	2021	Rotatif	30,155,334
TL	10.36%	2021	Teminatlı	229,820
TL	12.10%	2021	Teminatlı	14,104
TL	9.50%	2021	Teminatlı	454,269
TL	9.50%	2021	Rotatif	911,773
TL	9.50%	2021	Teminatlı	453,893
TL	12.65%	2023	Teminatlı	58,520
TL	11.65%	2023	Teminatlı	70,866
TL	20.00%	2021	Teminatsız	2,202,994
ABD Doları	Libor+ 6,50%	2024	Teminatlı	27,130,481
ABD Doları	Libor +8.50%	2029	Teminatlı	64,413,753
ABD Doları	8.50%	2021	Rotatif	3,831,936
ABD Doları	6.75%	2021	Rotatif	3,790,445
ABD Doları	6.95%	2021	Rotatif	7,689,287
ABD Doları	5.25%	2021	Rotatif	7,558,751
ABD Doları	Libor+5,95%	2026	Teminatlı	64,141,700
ABD Doları	Libor+7,00%	2026	Teminatlı	32,087,788
ABD Doları	5.50%	2021	Rotatif	1,862,440
ABD Doları	6.75%	2021	Rotatif	1,818,277
ABD Doları	4.75%	2021	Rotatif	1,858,161
ABD Doları	9.00%	2021	Rotatif	1,834,200
ABD Doları	6.25%	2021	Rotatif	7,624,937
ABD Doları	6.95%	2021	Rotatif	7,689,291
ABD Doları	Libor+5,95%	2025	Teminatlı	72,697,140
Toplam				**369,237,572**

8 Finansal Borçlanmalar *(devamı)*

a) Banka Kredileri *(devamı)*

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla banka kredilerinin detayları aşağıda sunulmuştur:

Para Birimi	Faiz Oranı	Vade Tarihi	Kredi Türü	Tutar
TL	16,50%	2020	Rotatif	3,264,240
TL	12,15%	2020	Rotatif	550,739
TL	27,35%	2020	Rotatif	722,647
TL	10,00%	2020	Rotatif	19,999,508
TL	16,08%	2020	Teminatlı	104,275
TL	10.00%	2021	Rotatif	20,010,959
TL	16.08%	2020	Teminatlı	104,274
TL	27.00%	2020	Teminatsız	2,430,181
ABD Doları	Libor +8.50%	2029	Teminatlı	51,736,586
ABD Doları	Libor+ 6,50%	2024	Teminatlı	27,541,565
ABD Doları	8.50%	2020	Rotatif	3,100,951
ABD Doları	6.25%	2020	Rotatif	3,056,631
ABD Doları	4.60%	2020	Rotatif	6,088,188
ABD Doları	4.60%	2020	Rotatif	6,077,870
ABD Doları	Libor+5.95%	2026	Teminatlı	59,414,998
ABD Doları	Libor+7.00%	2026	Teminatlı	29,708,359
ABD Doları	8.50%	2020	Rotatif	2,257,050
ABD Doları	6.25%	2020	Rotatif	1,462,234
ABD Doları	8.50%	2020	Rotatif	1,528,200
ABD Doları	9.00%	2020	Rotatif	1,545,301
ABD Doları	4.60%	2020	Rotatif	6,077,870
ABD Doları	4.60%	2020	Rotatif	6,111,526
ABD Doları	Libor+5.95%	2025	Teminatlı	35,797,560
ABD Doları	Libor+5.95%	2025	Teminatlı	35,797,560
Toplam				**324,489,272**

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla banka kredilerinin detayları aşağıda sunulmuştur:

Para Birimi	Faiz Oranı	Vade Tarihi	Kredi Türü	Tutar
TL	12%	2019	Rotatif	20,002,192
TL	16.08%	2020	Teminatlı	479,800
TL	33%	2019	Rotatif	3,829,794
TL	24%	2019	Rotatif	20,002,192
TL	16.00%	2019	Teminatsız	479,800
ABD Doları	8.56%	2024	Teminatlı	29,350,294
ABD Doları	Libor+5.95%	2026	Teminatlı	56,094,681
ABD Doları	Libor+7.00%	2026	Teminatlı	28,191,822
ABD Doları	8.90%	2019	Rotatif	1,315,225
ABD Doları	7.95%	2019	Rotatif	1,946,533
ABD Doları	8.95%	2019	Rotatif	1,262,616
ABD Doları	8.95%	2019	Rotatif	1,315,223
ABD Doları	Libor+5.95%	2025	Teminatlı	36,957,833
ABD Doları	Libor+5.95%	2025	Teminatlı	36,957,833
Toplam				**238,185,838**

8 Finansal Borçlanmalar *(devamı)*

a) Banka Kredileri *(devamı)*

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla banka kredilerine ait mutabakat aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
1 Ocak Bakiyeleri	**324,489,272**	**238,185,838**	**103,123,434**
Kredi Kullanımı	281,700,905	437,096,582	195,987,296
Dönem İçi Kredi Anapara Ödemeleri	(294,114,412)	(379,974,420)	(98,612,475)
Dönem İçi Kredi Faiz Ödemeleri	(8,178,179)	(2,704,737)	(770,757)
Dönem İçi Faiz Tahakkukları	2,853,628	5,030,351	1,772,935
Dönem İçi Kur Değişimin Etkileri	6,363,467	8,411,351	9,151,305
Yabancı Para Çevrim Farkı	57,122,891	18,444,307	27,534,100
31 Aralık Bakiyeleri	**369,237,572**	**324,489,272**	**238,185,838**

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla banka kredilerinin vadelere bölünmüş detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Bir Yıl İçinde Ödenecekler	169,478,272	130,092,282	85,850,885
İkinci Yılda Ödenecekler	57,198,909	44,476,026	35,448,222
Üçüncü Yılda Ödenecekler	47,289,553	39,338,456	31,454,630
Dördüncü Yılda Ödenecekler	41,038,712	34,982,340	26,936,304
Beşinci Yılda Ödenecekler	22,402,309	25,914,591	25,744,079
Beş Yıldan Sonra Ödenecekler	31,829,817	49,685,577	32,751,718
Toplam	**369,237,572**	**324,489,272**	**238,185,838**

b) Kiralama İşlemlerinden Borçlar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kiralama yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar	85,012,573	57,729,148	74,307,707
Faaliyet Kiralaması İşlemlerinden Borçlar	11,414,073	8,670,792	--
Toplam	**96,426,646**	**66,399,940**	**74,307,707**

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kiralamaların vadelere bölünmüş detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Bir Yıl İçinde	44,197,587	23,646,663	26,954,634
İki ile Beş Yıl Arasındakiler	63,680,362	49,336,832	56,751,737
Eksi: Geleceğe Ait Finansal Giderler	(11,451,303)	(6,583,555)	(9,398,664)
Kiralama Yükümlülüğünün Bugünkü Değeri	**96,426,646**	**66,399,940**	**74,307,707**

Grup, finansal kiralama işlemlerinden borçları için kiralama firmalarına 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla 30,470,985 TL ve 7,541,972 Avro kefalet vermiştir (31 Aralık 2019: 8,496,789 Avro, 31 Aralık 2018: 10,381,595 Avro).

Grup'un biyokütle ve ko/tri-jenerasyon iş kolundaki tesis yatırımlarına istinaden kullanmış olduğu kredi ve finansal kiralamaların teminatı olarak bilanço tarihi itibarıyla doğmuş ve doğacak alacakları ilgili finans kuruluşlarına temlik edilmiştir. Bu kapsamda 31 Aralık 2020 itibarıyla Grup'un kesinlşemiş alacaklarından 7,437,147 TL temlik sözleşmeleri kapsamında rehinlidir (31 Aralık 2019: 1,075,813 TL, 31 Aralık 2018: 465,558 TL).

8 Finansal Borçlanmalar *(devamı)*

b) Kiralama İşlemlerinden Borçlar *(devamı)*

(i) Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla finansal kiralamaların detayları aşağıda sunulmuştur:

31 Aralık 2020

Para birimi	Vade Tarihi	Nominal Faiz	Yükümlülük
Avro	2022	%4.98	2,270,396
Avro	2024	%5.15	7,156,740
Avro	2022	%5.13	5,859,881
Avro	2023	%7.00	11,909,384
Avro	2022	%7.00	11,725,712
Avro	2024	%5.29	21,340,449
TL	2023	%19.50	21,340,971
Avro	2021	%5.25	56,478
Avro	2022	%7.50	932,028
TL	2023	%10.51	1,181,362
Avro	2022	Libor + %6.00	1,239,171
Toplam			**85,012,573**

31 Aralık 2019

Para birimi	Vade Tarihi	Nominal Faiz	Yükümlülük
Avro	2022	%4.98	2,720,972
Avro	2024	%5.15	27,307,404
Avro	2022	%5.13	10,758,067
Avro	2023	%5.44	11,653,431
Avro	2021	%5.25	2,290,480
Avro	2022	%7.50	1,220,404
Avro	2022	Libor + %6.00	1,778,390
Toplam			**57,729,148**

31 Aralık 2018

Para birimi	Vade Tarihi	Nominal Faiz	Yükümlülük
Avro	2022	%4.98	3,367,078
Avro	2024	%5.15	9,468,325
Avro	2022	%5.13	17,760,104
Avro	2023	%5.44	12,466,155
Avro	2025	%4.98	11,404,706
Avro	2023	%7.00	12,553,461
Avro	2021	%5.25	4,937,276
Avro	2022	Libor + %6.00	2,350,602
Toplam			**74,307,707**

8 Finansal Borçlanmalar *(devamı)*

b) Kiralama İşlemlerinden Borçlar *(devamı)*

(i) Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla finansal kiralama işlemlerinden borçlara ait mutabakat aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
1 Ocak İtibarıyla Kiralama İşlemlerinde Borçlar	**57,729,148**	**74,307,707**	**63,356,768**
Dönem İçi Kiralama Yükümlülük Artışı	38,517,150	24,550,109	20,130,539
Dönem İçi Kiralama Ödemesi	(31,374,728)	(35,139,766)	(27,881,864)
Dönem İçi Çıkışlar (*)	--	(11,928,767)	--
Dönem İçi Kur Değişiminin Etkileri	20,178,429	5,955,826	16,848,455
Yabancı Para Çevrim Farkı	(37,426)	(15,961)	1,853,809
31 Aralık İtibarıyla Kiralama İşlemlerinden Borçlar	**85,012,573**	**57,729,148**	**74,307,707**

(*) Grup'un 2019 yılında iptal olan bir proje ile ilgili kiralama yükümlülüklerinin çıkışını ifade etmektedir.

(ii) Faaliyet Kiralama İşlemlerinden Borçlar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla faaliyet kiralama işlemlerinden borçlara ait mutabakat aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak İtibarıyla Kiralama İşlemlerinde Borçlar	**8,670,792**	**--**
1 Ocak İtibarıyla TFRS 16 etkisi	**8,670,792**	**9,607,874**
Dönem İçi Kiralama Yükümlülük Artışı	3,832,841	--
Dönem İçi Kiralama Ödemesi	(3,979,867)	(2,435,667)
Dönem İçi Faiz Gideri	2,673,209	1,439,832
Dönem İçi Kur Değişiminin Etkileri	179,672	(13,460)
Yabancı Para Çevrim Farkı	37,426	72,113
31 Aralık İtibarıyla Kiralama İşlemlerinden Borçlar	**11,414,073**	**8,670,792**

9 Stoklar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla stoklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlk Madde ve Malzeme	40,839,949	8,400,855	15,471,742
Mamul	3,231,364	14,419,855	18,804,759
Ticari Mallar	635,861	--	51,755
Toplam	**44,707,174**	**22,820,709**	**34,328,256**

(*) İlk madde ve malzeme hesabı büyük çoğunlukla Grup'un elektrik üretiminde kullanmakta olduğu mısır sapı, pamuk sapı, orman emvali ve diğer biyokütle yakıtlarından oluşmaktadır.

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla stoklar üzerinde ipotek/rehin bulunmamaktadır.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla stokları üzerinde bulunan sigorta tutarı 45,878,125 TL'dir (31 Aralık 2019 : 28,215,950 TL , 31 Aralık 2018: 31,565,400 TL).

10 Peşin Ödenmiş Giderler

Kısa Vadeli Peşin Ödenmiş Giderler

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli peşin ödenmiş giderler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Verilen Sipariş Avansları (*)	8,847,682	17,757,217	4,740,058
Gelecek Aylara Ait Giderler	6,286,276	3,130,851	2,265,499
Toplam	**15,133,958**	**20,888,068**	**7,005,557**

(*) Grup'un yatırımlarının inşası için tedarikçilerine vermiş olduğu avanslardan oluşmaktadır.

Uzun Vadeli Peşin Ödenmiş Giderler

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, uzun vadeli peşin ödenmiş giderler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Verilen Sipariş Avansları	2,470,836	2,277,925	3,373,029
Gelecek Aylara Ait Giderler	598,511	300,522	271,147
Toplam	**3,069,347**	**2,578,447**	**3,644,176**

11 Diğer Dönen Varlıklar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli varlıkların detayları aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Devreden KDV	20,387,231	27,451,593	24,999,122
Diğer	6,396	50,879	16,106
Toplam	**20,393,627**	**27,502,472**	**25,015,228**

12 Maddi Duran Varlıklar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un maddi duran varlıklar hesabını oluşturan varlıkların net kayıtlı değerleri ve ilgili döneme ait hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	Arazi ve Arsalar	Tesis, Makine ve Cihazlar	Binalar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel Maliyetler	Yapılmakta Olan Yatırımlar (*)	Faaliyet Kiralamalarıyla ilgili Kullanım Hakkı Varlıkları	Toplam
Maliyet Değeri									
1 Ocak 2020 İtibarıyla Bakiye	**17,670,843**	**449,207,444**	**46,266,726**	**18,173,470**	**9,014,773**	**3,292,851**	**8,426,055**	**9,641,341**	**561,693,503**
Dönem İçi Girişler	123,128	60,465,371	--	736,155	2,526,241	110,533	2,253,300	3,832,841	70,047,569
Dönem İçi Çıkışlar	--	(21,622,500)	--	(256,099)	(10,913)	--	--	--	(21,889,512)
Transfer	--	553,708	--	--	--	--	(553,708)	--	--
Yabancı Para Çevrim Farkı	7,290,520	82,222,795	6,547,880	5,061,156	1,897,406	124,602	2,554,098	215,046	105,913,503
31 Aralık 2020 Bakiye	**25,084,491**	**570,826,818**	**52,814,606**	**23,714,682**	**13,427,507**	**3,527,986**	**12,679,745**	**13,689,228**	**715,765,063**
Birikmiş Amortisman									
1 Ocak 2020 İtibarıyla Bakiye	**--**	**(40,277,660)**	**(1,065,800)**	**(11,482,763)**	**(2,025,085)**	**(374,739)**	**--**	**(1,356,310)**	**(56,582,357)**
Cari Dönem Amortisman	--	(22,377,740)	(951,626)	(4,329,634)	(1,494,128)	(835,908)	--	(2,238,103)	(32,227,139)
Dönem İçi Çıkışlar	--	1,047,333	--	153,509	--	--	--	--	1,200,842
Yabancı Para Çevrim Farkı	--	(3,085,018)	(310,393)	(2,871,307)	(170,252)	(39,846)	--	(67,658)	(6,544,474)
31 Aralık 2020 İtibarıyla Bakiye	**--**	**(64,693,085)**	**(2,327,819)**	**(18,530,195)**	**(3,689,465)**	**(1,250,493)**	**--**	**(3,662,071)**	**(94,153,128)**
1 Ocak 2020 İtibarıyla Net Defter Değeri	**17,670,844**	**408,929,784**	**45,200,925**	**6,690,707**	**6,989,688**	**2,918,112**	**8,426,055**	**8,285,031**	**505,111,146**
31 Aralık 2020 İtibarıyla Net Defter Değeri	**25,084,491**	**506,133,733**	**50,486,787**	**5,184,487**	**9,738,042**	**2,277,493**	**12,679,745**	**10,027,157**	**621,611,935**

(*)31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yapılmakta olan yatırımların büyük çoğunluğu Mavi Bayrak Enerji Söke Biyokütle Enerji Santrali'nde yapılan biyokütle yakıt kırım sahası ve kapalı stok sahası inşaat maliyetlerine ilişkindir.

12 Maddi Duran Varlıklar *(devamı)*

	Arazi ve Arsalar	Tesis, Makine ve Cihazlar	Binalar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel Maliyetler	Yapılmakta Olan Yatırımlar (*)	Faaliyet Kiralamalarıyla ilgili Kullanım Hakkı Varlıkları (**)	Toplam
Maliyet Değeri									
1 Ocak 2019 İtibarıyla Bakiye	**19,539,761**	**269,440,561**	**24,600,258**	**15,717,275**	**5,941,907**	**473,265**	**114,695,081**	**9,607,874**	**460,015,982**
Dönem İçi Girişler	1,025,978	27,358,150	--	745,631	2,468,863	2,316,883	48,747,025	--	82,662,530
Dönem İçi Çıkışlar	--	(14,967,305)	--	(340,388)	(60,000)	--	(15,426,820)	--	(30,794,513)
Transfer	(4,854,726)	134,409,445	11,531,290	--	--	--	(141,086,009)	--	--
Yabancı Para Çevrim Farkı	1,959,830	32,966,593	10,135,178	2,050,952	664,003	502,703	1,496,778	33,467	49,809,504
31 Aralık 2019 İtibarıyla Bakiye	**17,670,843**	**449,207,444**	**46,266,726**	**18,173,470**	**9,014,773**	**3,292,851**	**8,426,055**	**9,641,341**	**561,693,503**
Birikmiş Amortisman									
1 Ocak 2019 İtibarıyla Bakiye	**--**	**(18,905,434)**	**(222,114)**	**(7,212,964)**	**(966,465)**	**(56,753)**	**--**	**--**	**(27,363,730)**
Cari Dönem Amortisman	--	(20,369,631)	(778,044)	(3,418,867)	(961,868)	(308,569)	--	(1,347,231)	(27,184,210)
Dönem İçi Çıkışlar	--	--	--	179,706	13,500	--	--	--	193,206
Yabancı Para Çevrim Farkı	--	(1,002,595)	(65,642)	(1,030,638)	(110,252)	(9,417)	--	(9,079)	(2,227,623)
31 Aralık 2019 İtibarıyla Bakiye	**--**	**(40,277,660)**	**(1,065,800)**	**(11,482,763)**	**(2,025,085)**	**(374,739)**	**--**	**(1,356,310)**	**(56,582,357)**
1 Ocak 2019 İtibarıyla Net Defter Değeri	**19,539,761**	**250,535,127**	**24,378,144**	**8,504,311**	**4,975,442**	**416,512**	**114,695,081**	**--**	**423,044,378**
31 Aralık 2019 İtibarıyla Net Defter Değeri	**17,670,844**	**408,929,784**	**45,200,925**	**6,690,707**	**6,989,688**	**2,918,112**	**8,426,055**	**8,285,031**	**505,111,146**

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yapılmakta olan yatırımlardan transferlerin büyük çoğunluğu Mavi Bayrak Doğu Mardin Biyokütle Enerji Santrali ve RA Güneş Mardin Güneş Enerji Santrali'nin yıl içerisinde faaliyete geçmesi ile oluşmuştur.

(**) 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla TFRS 16 ilk uygulama etkisidir.

12 Maddi Duran Varlıklar *(devamı)*

	Arazi ve Arsalar	Tesis, Makine ve Cihazlar	Binalar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel Maliyetler	Yapılmakta Olan Yatırımlar (*)	Toplam
Maliyet Değeri								
1 Ocak 2018 İtibarıyla Bakiye	**9,487,715**	**84,892,621**	**11,589**	**10,869,343**	**2,394,343**	**304,321**	**130,064,049**	**238,023,981**
Dönem İçi Girişler	4,919,554	21,034,066	9,000	2,374,142	2,859,834	101,500	111,612,211	142,910,307
Dönem İçi Çıkışlar	(299,000)	(986,226)	--	(118,800)	(8,444)	--	(367,660)	(1,780,130)
Transfer	--	116,543,851	16,776,169	(1,473,461)	--	--	(131,846,559)	--
Yabancı Para Çevrim Farkı	5,431,492	47,956,249	7,803,500	4,066,051	696,174	67,444	5,233,040	71,253,950
31 Aralık 2018 Bakiye	**19,539,761**	**269,440,561**	**24,600,258**	**15,717,275**	**5,941,907**	**473,265**	**114,695,081**	**450,408,108**
Birikmiş Amortisman								
1 Ocak 2018 İtibarıyla Bakiye	**--**	**(7,892,846)**	**--**	**(3,075,703)**	**(312,068)**	**(11,285)**	**--**	**(11,291,902)**
Cari Dönem Amortisman	--	(9,847,710)	(154,152)	(3,208,872)	(534,030)	(41,053)	--	(13,785,817)
Dönem İçi Çıkışlar	--	--	--	57,219	2,111	--	--	59,330
Yabancı Para Çevrim Farkı	--	(1,164,878)	(67,962)	(985,608)	(122,478)	(4,415)	--	(2,345,341)
31 Aralık 2018 İtibarıyla Bakiye	**--**	**(18,905,434)**	**(222,114)**	**(7,212,964)**	**(966,465)**	**(56,753)**	**--**	**(27,363,730)**
1 Ocak 2018 İtibarıyla Net Defter Değeri	**9,487,715**	**76,999,775**	**11,589**	**7,793,640**	**2,082,275**	**293,036**	**130,064,049**	**226,732,079**
31 Aralık 2018 İtibarıyla Net Defter Değeri	**19,539,761**	**250,535,127**	**24,378,144**	**8,504,311**	**4,975,442**	**416,512**	**114,695,081**	**423,044,378**

(*) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yapılmakta olan yatırımlardan transferlerin büyük çoğunluğu Mavi Bayrak Enerji Söke Biyokütle Enerji Santrali ve Doğal Enerji Şanlıurfa Biyokütle Enerji Santrali'nin yıl içerisinde faaliyete geçmesi ile oluşmuştur.

12 Maddi Duran Varlıklar *(devamı)*

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait amortisman giderinin 31,362,336 TL'si (31 Aralık 2019: 26,304,977 TL, 31 Aralık 2018: 13,589,232 TL) satışların maliyetine, 237,589 TL'si (31 Aralık 2019: 468,969 TL, 31 Aralık 2018: 125,231 TL) genel yönetim giderlerine dahil edilmiştir.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerindeki sigorta tutarı 627,762,936 TL (31 Aralık 2019: 795,559,491 TL, 31 Aralık 2018: 677,986,813 TL)'dir.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerindeki ipotek tutarı 510,000,000 TL, 123,850,000 ABD Doları ve 90,000,000 Avro'dur (31 Aralık 2019: 510,000,000 TL, 123,850,000 ABD Doları ve 90,000,000 Avro, 31 Aralık 2018: 500,000,000 TL, 108,850,000 ABD Doları ve 90,000,000 Avro'dur).

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerindeki rehin tutarı 166,000,000 TL, 84,000,000 ABD Doları ve 16,830,250 Avro'dur (31 Aralık 2019: 66,000,000 TL, 84,000,000 ABD Doları ve 16,830,250 Avro, 31 Aralık 2018:11,630,250 Avro'dur).

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren hesap döneminde maddi duran varlıklar üzerinde aktifleştirilmiş borçlanma maliyeti ve yatırımlara ilişkin diğer giderler bulunmamaktadır (31 Aralık 2019: 10,429,403 TL, 31 Aralık 2018: 13,747,624 TL).

Grup, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla net defter değeri 113,334,064 TL (31 Aralık 2019: 92,883,686 TL, 31 Aralık 2018: 33,216,291 TL) olan finansal kiralama yolu ile elde ettiği maddi duran varlıkları tesis, makine ve cihazlar altında sınıflandırmıştır.

Grup, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla stokları üzerinde aktifleştirmiş olduğu amortisman gideri tutarı 627,214 TL'dir (31 Aralık 2019: 410,264 TL, 31 Aralık 2018: 71,354 TL).

Satış ve geri kiralama

Satış ve geri kiralama işlemi kapsamında 2020 yılında net defter değerleri toplamı 12,469,874 TL olan kojenerasyon tesislerinin çıkışı yapılmıştır. İşlem kapsamında geri edimin finansal kiralama yükümlülük değeri 36,009,347 TL'dir. 2019 yılında net defter değeri 14,962,467 TL olan kojenerasyon tesisinin çıkışı yapılarak, 21,427,392 TL finansal kiralama yükümlülük ile geri edinilmiştir.

	2020	**2019**
Finansal kiralama net bugünkü değeri	36,009,347	21,427,392
Satış Bedeli	(36,009,347)	(21,427,392)
Satış Karı	--	--

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren hesap döneminde satış ve geri kiralama ile ilgili maddi duran varlık çıkışlarının maliyet değeri 15,997,315 TL, birikmiş amortisman tutarı 3,527,441 TL olup, bu hareketler maddi duran varlık hareket tablolarında net giriş ve net çıkış olarak gösterilmiştir (31 Aralık 2019: 17,933,928 TL maliyet, 2,971,461 TL birikmiş amortisman).

12 Maddi Duran Varlıklar *(devamı)*

Faaliyet Kiralamaları ile ilgili Kullanım Hakkı Varlıkları

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un faaliyet kiralamaları ile ilgili kullanım hakkı varlığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Gayrimenkul	Taşıtlar	Toplam
Maliyet Değeri			
1 Ocak 2020 Açılış Bakiyesi	7,456,074	2,185,267	9,641,341
Dönem İçi Girişler	3,217,682	615,159	3,832,841
Çıkışlar	--	--	--
Yabancı Para Çevrim Farkı	--	215,046	215,046
31 Aralık 2020 Kapanış Bakiyesi	**10,673,756**	**3,015,472**	**13,689,228**
Birikmiş Amortismanlar			
1 Ocak 2020 Açılış Bakiyesi	(667,738)	(688,572)	(1,356,310)
Dönem Gideri	(1,356,668)	(881,435)	(2,238,103)
Çıkışlar	--	--	--
Yabancı Para Çevrim Farkı	--	(67,658)	(67,658)
31 Aralık 2020 Kapanış Bakiyesi	**(2,024,406)**	**(1,637,665)**	**(3,662,071)**
31 Aralık 2020 İtibarıyla Net Defter Değeri	**8,649,350**	**1,377,807**	**10,027,157**

	Gayrimenkul	Taşıtlar	Toplam
Maliyet Değeri			
1 Ocak İtibarıyla TFRS 16 etkisi	7,456,074	2,151,800	9,607,874
Dönem İçi Girişler	--	--	--
Çıkışlar	--	--	--
Yabancı Para Çevrim Farkı	--	33,467	33,467
31 Aralık 2019 Kapanış Bakiyesi	**7,456,074**	**2,185,267**	**9,641,341**
Birikmiş Amortismanlar			
1 Ocak 2019 Açılış Bakiyesi	--	--	--
Dönem Gideri	(667,738)	(679,493)	(1,347,231)
Çıkışlar	--	--	--
Yabancı Para Çevrim Farkı	--	(9,079)	(9,079)
31 Aralık 2019 Kapanış Bakiyesi	**(667,738)**	**(688,572)**	**(1,356,310)**
31 Aralık 2019 İtibarıyla Net Defter Değeri	**6,788,336**	**1,496,695**	**8,285,031**

Grup, bir kiracı olarak, dayanak varlığı kullanım hakkını temsil eden kullanım hakkı varlığı ve kira ödemekle yükümlü olduğu kira ödemelerini temsil eden kiralama borçlarını konsolide finansal tablolarına almıştır.

Grup 1 Ocak 2019 tarihinden önce TMS 17 uyarınca finansal kiralama olarak değerlendirmiş olduğu varlıklara ait net defter değeri tutarını 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla TFRS 16 standardının ilk uygulanması kapsamında maddi duran varlıklar içerisinde sınıflamıştır(Dipnot 2.5).

13 Maddi Olmayan Duran Varlıklar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un maddi olmayan duran varlıklar hesabını oluşturan varlıkların net kayıtlı değerleri ve ilgili döneme ait hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	Haklar	Diğer	Toplam
Maliyet Değeri			
1 Ocak 2020 İtibarıyla Bakiye	**7,276,059**	**1,066**	**7,277,125**
Dönem İçi Girişler	2,883,232	--	2,883,232
Yabancı Para Çevrim Farkı	1,620,323	--	1,620,323
31 Aralık 2020 İtibarıyla Bakiye	**11,779,614**	**1,066**	**11,780,680**
Birikmiş Amortisman			
1 Ocak 2020 İtibarıyla Bakiye	**(905,613)**	**(1,066)**	**(906,679)**
Cari Dönem İtfa Payı Gideri	(591,214)	--	(591,214)
Yabancı Para Çevrim Farkı	(147,082)	--	(147,082)
31 Aralık 2020 İtibarıyla Bakiye	**(1,643,909)**	**(1,066)**	**(1,644,975)**
1 Ocak 2020 İtibarıyla Net Defter Değeri	**6,370,446**	**--**	**6,370,446**
31 Aralık 2020 İtibarıyla Net Defter Değeri	**10,135,705**	**--**	**10,135,705**

	Haklar	Diğer	Toplam
Maliyet Değeri			
1 Ocak 2019 İtibarıyla Bakiye	**5,938,849**	**1,066**	**5,939,915**
Dönem İçi Girişler	627,945	--	627,945
Yabancı Para Çevrim Farkı	709,265	--	709,265
31 Aralık 2019 İtibarıyla Bakiye	**7,276,059**	**1,066**	**7,277,125**
Birikmiş Amortisman			
1 Ocak 2019 İtibarıyla Bakiye	**(535,137)**	**(1,066)**	**(536,203)**
Cari Dönem İtfa Payı Gideri	(332,769)	--	(332,769)
Yabancı Para Çevrim Farkı	(37,707)	--	(37,707)
31 Aralık 2019 İtibarıyla Bakiye	**(905,613)**	**(1,066)**	**(906,679)**
1 Ocak 2019 İtibarıyla Net Defter Değeri	**5,403,712**	**--**	**5,403,712**
31 Aralık 2019 İtibarıyla Net Defter Değeri	**6,370,446**	**--**	**6,370,446**

13 Maddi Olmayan Duran Varlıklar *(devamı)*

	Haklar	Diğer	Toplam
Maliyet Değeri			
1 Ocak 2018 İtibarıyla Bakiye	**1,713,764**	**1,066**	**1,714,830**
Dönem İçi Girişler	4,255,320	--	4,255,320
Yabancı Para Çevrim Farkı	(30,235)	--	(30,235)
31 Aralık 2018 İtibarıyla Bakiye	**5,938,849**	**1,066**	**5,939,915**
Birikmiş Amortisman			
1 Ocak 2018 İtibarıyla Bakiye	**(249,670)**	**(1,066)**	**(250,736)**
Cari Dönem İtfa Payı Gideri	(233,833)	--	(233,833)
Yabancı Para Çevrim Farkı	(51,634)	--	(51,634)
31 Aralık 2018 İtibarıyla Bakiye	**(535,137)**	**(1,066)**	**(536,203)**
1 Ocak 2018 İtibarıyla Net Defter Değeri	**1,464,094**	**--**	**1,464,094**
31 Aralık 2018 İtibarıyla Net Defter Değeri	**5,403,712**	**--**	**5,403,712**

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait itfa payı giderinin 192,483 TL'si (31 Aralık 2019: 91,170 TL, 31 Aralık 2018: 5,527 TL) satışların maliyetine, 398,731 TL'si (31 Aralık 2019: 241,599 TL , 31 Aralık 2018: 228,306 TL) genel yönetim giderlerine dahil edilmiştir.

Grup içerisinde geliştirmiş olduğu herhangi bir maddi olmayan duran varlık kalemi bulunmamaktadır.

14 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçların dökümü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	2,941,524	847,451	3,370,943
Personele Borçlar	1,345,983	33,189	35,165
Toplam	**4,287,507**	**880,640**	**3,406,108**

15 Müşteri Sözleşmelerinden Doğan Varlıklar ve Yükümlülükler ile Ertelenmiş Gelirler

Kısa Vadeli Sözleşme Varlıkları

31 Aralık tarihleri itibarıyla, kısa vadeli sözleşme varlıklarının dökümü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Sözleşme Varlıkları	6,981,713	3,746,299	1,560,288
Toplam	**6,981,713**	**3,746,299**	**1,560,288**

Grup elektrik satışı ile ilgili, döneme ait satışların bilanço tarihi itibarıyla faturası henüz düzenlenmemiş olanlar için gelir tahakkuklarını sözleşme varlığı olarak konsolide finansal tablolarına almaktadır.

Kısa Vadeli Ertelenmiş Gelirler

31 Aralık tarihleri itibarıyla, kısa vadeli ertelenmiş gelirlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alınan Sipariş Avansları	1,822,964	271,288	829
Toplam	**1,822,964**	**271,288**	**829**

Uzun Vadeli Sözleşme Yükümlülükleri

31 Aralık tarihleri itibarıyla, uzun vadeli sözleşme yükümlülüklerinin dökümü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Mal ve Hizmet Satışından Doğan Sözleşme Yükümlülükleri	971,731	612,247	388,453
Toplam	**971,731**	**612,247**	**388,453**

Grup, kojenerasyon ve trijenarasyon tesislerine ilişkin müşteri sözleşmelerini gözden geçirmiş ve bir sözleşmede yer alan bedelsiz ağır bakım yükümlülüğüne ilişkin oluşacak tahmini tutarı ilgili sözleşmedeki diğer enerji satışından kaynaklanan edim yükümlülüğü tutarından ayrıştırarak uzun vadeli sözleşme yükümlülüğü olarak konsolide finansal tablolarında sunmaktadır.

16 Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Borçlar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıkların dökümü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İzin Karşılığı	966,145	617,996	479,340
Toplam	**966,145**	**617,996**	**479,340**

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllar itibarıyla izin karşılıklarının hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
1 Ocak Bakiyesi	**617,996**	**479,340**	**461,910**
Cari Yıl Karşılığı	307,886	641,272	742,924
İptal Edilen Karşılık	(19,260)	(527,047)	(390,823)
Yabancı Para Çevrim Farkı	59,523	24,431	(334,671)
31 Aralık Bakiyesi	**966,145**	**617,996**	**479,340**

a) Devam eden davalar

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, Grup şirketleri aleyhine açılmış ve devam eden toplam sırasıyla, 912,159 TL ve 242,066 TL tutarında tazminat ve işçi davaları bulunmakla beraber Grup yönetimi ve avukatlarının değerlendirmesi sonucunda ilişikteki konsolide tablolarda 155,000 TL tutarında dava karşılığını gider tahakkukları hesabı altında kayıtlara almıştır (31 Aralık 2019: Bulunmamaktadır, 31 Aralık 2018: Bulunmamaktadır).

b) Diğer hukuki konular

Grup'un bağlı ortaklıklarından Dağören, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne ("DSİ") Dağören Hidroelektrik Santrali ("HES") lisansı elde etmek amacıyla bir başvuruda bulunmuştur.

18 Temmuz 2008 tarihli DSİ'den gönderilen yazı uyarınca, DSİ başvurunun uygun bulunduğunu ve lisansın da EPDK tarafından verilmesi gerektiğini bildirmiştir. Bunun üzerine EPDK'ya başvuruda bulunulmuş ve 46 yıllık HES lisansına ilişkin başvuru EPDK tarafından 27 Kasım 2008 tarihinde onaylanmıştır. Ayrıca DSİ tarafından Su Kullanım Hakkı Sözleşmesi de imzalanarak Dağören'e gönderilmiştir.

DSİ, Dağören Regülatörü ve HES projesinin üst kotunda yer alan ve Türkiye – ABD Hükümetler arası ikili işbirliği sözleşmesi kapsamında geliştirilmekte olan Hakkâri Barajı ve HES projesinin söz konusu anlaşmanın yürürlükten kaldırılmasını gerekçe göstererek Dağören ile su kullanım hakkı anlaşmasını imza etmekten imtina etmiş ve daha sonra aynı gerekçe ile Dağören regülatörü ve HES projesinin de iptal edildiğini bildirmiştir.

Dağören hukuk müşavirleri tarafından; ilgili mevzuat gereğince bir projeye üretim lisansı verilmesi veya bir projenin iptali yetkisinin sadece EPDK'ya ait olduğu, dolayısıyla, EPDK tarafından uygun bulma kararı alınan bir projeyi DSİ'nin iptal yetkisinin bulunmadığı, DSİ'nin EPDK tarafından uygun bulunan bir proje ile ilgili su kullanım hakkı sözleşmesini imzalamama gibi bir takdir hakkı bulunmadığı, Hakkâri HES projesinin iptal edilmesinin Dağören projesi için doğrudan bir sonuç doğuramayacağı gibi gerekçelerle idare işleminin iptaline yönelik olarak Ankara 16. İdare Mahkemesi nezdinde dava açmıştır.

16 Karşılıklar, Koşullu Varlık Ve Borçlar *(devamı)*

b) Hukuki konular *(devamı)*

Mahkeme, işlemin hukuka aykırılık sebeplerini gözetmeksizin, kamu yararı gerekçesiyle Dağören aleyhinde karar vermiştir. İdarece tesis edilen bir idari işlemin yasaya ve hukuka aykırı olması halinde, sırf kamu yararı gerekçesiyle o işlemin yasaya ve hukuka uygun olduğu sonucuna varılabilmesinin hukuken mümkün olmadığını ifade eden temyiz ve daha sonra Grup'un karar düzeltme talepleri Danıştay tarafından reddedilmiş ve karar böylece Grup aleyhine kesinleşmiştir. Kanun yolları tüketildiğinden 11 Şubat 2019 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yapılmıştır. Anayasa Mahkemesi 20 Nisan 2020 tarihli kararı ile Dağören'nin anayasal haklarının ihlal edildiği iddialarını kısmen kabul etmiş, Grup'a 16,000 TL tazminat ödenmesine ilişkin mahkeme kararının ilgili mahkeme ve kurumlara gönderilmesine karar vermiştir.

Dağören HES projesi için yapılan masrafların ve mahrum kalınan karın DSİ'den talep edilmesi amacıyla tam yargı davası 12 Mart 2019 tarihinde Ankara 23. İdare Mahkemesi'nde açılmıştır. Mahkeme vergi alacağı ayrıştırılmak sureti ile yeniden dava açılması yönünde karar tesis etmiştir. Mahkeme kararı uyarınca Grup avukatları tarafından vergi alacağı ayrıştırıldıktan sonra kalan tüm masraf ve mahrum kalınan kar için Ankara 23. İdare Mahkemesi'nde yeniden dava ikame edilmiştir.

Grup, söz konusu proje ile ilgili 31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilişikte konsolide finansal tablolarında herhangi bir HES Lisans bedeli ve diğer maddi duran varlıklar tutarı taşımamaktadır.

c) Vergi incelemesi

Evergas'ın ortaklardan alacak hesap bakiyesi 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 13. Maddesi kapsamında transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı hükümlerine göre kar dağıtımı kabul edilen tutar üzerinden, Gelir Vergisi Kanunu'nun 94/6-b-i maddesi hükmü uyarınca tevkifat yapılmaması hakkında vergi müfettişinin incelemesi sonucunda 9 Mayıs 2020 tarihli vergi inceleme raporu uyarınca Grup'a 160,285 TL vergi aslı, 32,057 tutarında da gecikme cezası tarh edilmiş olup, 25 Ağustos 2020 tarihinde uzlaşma yoluna gidilmiştir. Ancak Grup yönetiminin yaptığı incelemede söz konusu inceleme sonucunun hatalı bir tespit içerdiğini belirlemesi üzerine, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına şikayette bulunmuştur. Evergas'ın 2020 yılında Consus ile birleşmesinden dolayı Consus tarafından ilgili konu hakkında İstanbul 7. Vergi Mahkemesinde söz konusu şikayete dayanarak dava açılmış olup, Grup vergi uzmanları ve avukatları vergi cezasına ilişkin konunun hatalı tespitinden dolayı söz konusu vergi aslı ve gecikme cezasının iptal edileceğini değerlendirmiş olup ilişikteki konsolide finansal tablolarda buna ilişkin bir karşılık kayıtlara alınmamıştır. Bunun dışında bilanço tarihi itibarıyla Grup şirketlerine ilişkin tebliğ edilmiş veya devam eden herhangi bir vergi incelemesi bulunmamaktadır.

17 Çalışanlara Sağlanan Faydalar

Uzun Vadeli Karşılıklar

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kıdem tazminatı karşılığının dökümü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kıdem Tazminatı Karşılığı	1,666,254	1,121,372	694,329
Toplam	**1,666,254**	**1,121,372**	**694,329**

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Grup'un, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, ilişikteki konsolide finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır. İlgili bilanço tarihlerindeki karşılıklar, yıllık % 8,50 enflasyon ve % 13,50 faiz oranı varsayımlarına göre yaklaşık % 3,76 olarak elde edilen reel iskonto oranı kullanılmak suretiyle hesaplanmıştır (31 Aralık 2019: %7,00 Enflasyon oranı, %12 Faiz oranı, %4,67 iskonto oranı, 31 Aralık 2018: % 6,50 enflasyon oranı, %10.50 faiz oranı, %3.76 iskonto oranı kullanılmıştır.). Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 7,117 TL tavan tutarı dikkate alınmıştır (31 Aralık 2019: 6,379.86 TL, 31 Aralık 2018: 5.434,42 TL).

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait, kıdem tazminatı karşılığındaki hareketler aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
1 Ocak Bakiyesi	**1,121,372**	**694,329**	**662,335**
Faiz Maliyeti	113,983	356,275	88,175
Hizmet Maliyeti	378,021	433,977	245,430
Dönem İçi Ödemeler	(191,296)	(289,574)	(156,989)
Aktüeryal Kayıp/(Kazanç)	(119,116)	38,141	(148,004)
Yabancı Para Çevrim Farkı	363,290	(111,776)	3,382
31 Aralık Bakiyesi	**1,666,254**	**1,121,372**	**694,329**

18 Türev Araçlar

Gerçeğe Uygun Değeri Kar veya Zarara Yansıtılan Türev Araçlar

Türev finansal araçlar, Grup için risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte risk muhasebesi yönünden gerekli koşulları taşımadıkları durumlarda finansal tablolarda zorunlu olarak GUD farkı kar/zarara yansıtılan türev finansal araçlar olarak muhasebeleştirilmektedir.

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla türev araçların dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	Kontrat Tutarları (*)	**Yükümlülük**	**Kontrat Tutarları (*)**	**Yükümlülük**	**Kontrat Tutarları (*)**	**Yükümlülük**
Türev Finansal İşlemler						
GUD kar veya zarar yansıtılan						
Çapraz Kur Swap İşlemleri (*)	2,088,522 Avro Satım-8,233,078 TL Alım	8,240,765	2,088,522 Avro Satım-8,233,078 TL Alım	5,426,480	2,088,522 Avro Satım-8,233,078 TL Alım	6,275,686
Faiz Swap İşlemleri (**)	7,262,500 ABD Doları-%3.42 Sabit Faiz Ödeme	3,660,114	7,262,500 ABD Doları-%3.42 Sabit Faiz Ödeme	2,175,797	7,262,500 ABD Doları-%3.42 Sabit Faiz Ödeme	1,120,738
Toplam		**11,900,879**		**7,602,277**		**7,396,424**

İlgili türev araçlarının vadeleri 2025 yılı olup tamamı uzun vadeli türev finansal yükümlülükler altında sınıflandırılmıştır.

(*) İlgili türev araçların alım ve satım kontrat tutarlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Grup'un ABD Doları cinsinden değişken faizli belirli kredilerine ait ödemelerin sabitlenmesine ilişkin faiz oranı takas anlaşmalarından kaynaklanmaktadır.

19 Taahhütler

(a) Verilen teminat, rehin ve ipotekler

31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, Grup'un teminat, rehin ve ipotek pozisyonuna ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020			
	TL Karşılığı	**TL**	**ABD Doları**	**Avro**
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'ler	126,996,126	126,996,126	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	3,774,850,874	853,351,940	241,006,925	127,930,762
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--
D. Diğer verilen TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--
i. Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	21,004,268	12,983,156	--	890,453
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--
Toplam TRİ	**3,922,851,268**	**993,331,222**	**241,006,925**	**128,821,215**

	31 Aralık 2019			
	TL Karşılığı	**TL**	**ABD Doları**	**Avro**
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'ler	104,152,734	104,152,734	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	2,915,041,707	584,575,813	251,350,000	127,640,250
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--
D. Diğer verilen TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--
i. Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	11,235,600	4,675,000		1,000,000
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--
Toplam TRİ	**3,030,430,041**	**693,403,547**	**251,350,000**	**128,640,250**

	31 Aralık 2018			
	TL Karşılığı	**TL**	**ABD Doları**	**Avro**
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'ler	83,650,345	83,650,345	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	2,040,431,220	509,965,558	152,350,000	120,930,250
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--
D. Diğer verilen TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--
i. Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	6,938,590	6,938,590	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--
Toplam TRİ	**2,131,020,155**	**600,554,493**	**152,350,000**	**120,930,250**

19 Taahhütler *(devamı)*

Alınan Teminat Mektupları

Alınan teminat tutarları Grup'un yatırım projeleri inşasını üstlenen tedarikçilerden alınan teminatlardır.

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Teminat Mektupları	2,111,578	9,945,659	3,280,427
Teminat Çekleri	16,076,677	12,546,399	11,613,997
Toplam	**18,188,255**	**22,492,058**	**14,894,424**

Verilen Teminat Mektupları

Teminat mektupları Elektrik Piyasaları İşletme A.Ş. ("EPİAŞ"), EPDK, Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş, İzmir Doğalgaz Dağıtım, Aydem Yenilebilir Enerji A.Ş , Şırnak İl Özel İdare ve Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne verilmiştir.

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Teminat Mektupları	122,212,217	91,706,335	82,529,197
Teminat Çekleri	4,783,909	12,446,399	1,121,148
Toplam	**126,996,126**	**104,152,734**	**83,650,345**

Grup'un 3. kişilerin borcunu temin amacıyla kendi tüzel kişiliği haricindeki gerçek ve tüzel kişiler lehine vermiş oldukları diğer teminatlar, rehin ve ipoteklerin ("TRİ") özkaynaklara oranı 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla %0'dır (31 Aralık 2019: %0 ve 31 Aralık 2018: %0).

Verilen Kefalet

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Grup'un, bağlı ortaklıklarının kredi ve finansal kiralama sözleşmelerine istinaden vermiş olduğu 30,914,793 TL, 33,156,925 ABD Doları ve 21,100,512 Avro olmak üzere toplam 464,374,503 TL (31 Aralık 2019: 402,424,786 TL, 31 Aralık 2018: 354,689,550 TL) kefaleti bulunmaktadır.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Grup'un, ilişkili tarafları adına vermiş olduğu 12,983,156 TL ve 890,453 Avro (31 Aralık 2019: 4,675,000 TL ve 1,000,000 Avro, 31 Aralık 2018: 6,938,590 TL) tutarında kefalet bulunmaktadır.

Verilen İpotek ve Rehin

Grup'un maddi duran varlıkları üzerinde bulunan bankalar lehine tesis edilmiş 676,000,000 TL, 207,850,000 ABD Doları ve 106,830,250 Avro olmak üzere toplam 3,303,039,134 TL (31 Aralık 2019 : 2,511,541,108 TL, 31 Aralık 2018: 1,685,276,112 TL) ipotek ve rehin bulunmaktadır.

31 Aralık 2020 tarihi tibarıyla, Grup'un çeşitli bağlı ortaklıklarının bağlı kullanmış olduğu krediler nedeni ile ilgili bağlı ortaklıklarının hisseleri üzerinde kredi veren bankalar lehine tesis edilmiş 139,000,000 TL olmak üzere rehin bulunmaktadır (31 Aralık 2019: Bulunmamaktadır, 31 Aralık 2018: Bulunmamaktadır.).

Grup'un biyokütle ve ko/tri-jenerasyon iş kolundaki tesis yatırımlarına istinaden kullanmış olduğu kredi ve finansak kiralamaların teminatı olarak bilanço tarihi itbariyle doğmuş ve doğacak alacakları ilgili finans kuruluşlarına temlik edilmiştir. Bu kapsamda 31 Aralık 2020 itibarıyla Grup'un kesinleşmiş alacaklarından 7,437,147 TL temlik sözleşmeleri kapsamında rehinlidir (31 Aralık 2019: 1,075,813 TL, 31 Aralık 2018: 465,558 TL).

20 Sermaye, Yedekler ve Diğer Özsermaye Kalemleri

a) Ödenmiş Sermaye:

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, Şirket'in 280,000,000 TL olan sermayesi her biri 1 TL nominal değerde 280,000,000 adet nominal paydan oluşmaktadır (31 Aralık 2019: 280,000,000 TL olan sermayesi her biri 1 TL nominal değerde 280,000,000 adet nominal paydan oluşmaktadır. 31 Aralık 2018: 120,000,0000 TL olan sermayesi her biri 1 TL nominal değerde 120.000.000 adet nominal paydan oluşmaktadır).

Şirket'in 31 Aralık 2020, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	(%)	**31 Aralık 2020**	(%)	**31 Aralık 2019**	(%)	**31 Aralık 2018**
Global Yatırım Holding A.Ş	100	280,000,000	100	280,000,000	100	120,000,000
Ödenmiş Sermaye		**280,000,000**		**280,000,000**		**120,000,000**

2 Ağustos 2019 tarihli Genel Kurul Kararı ile, eş zamanlı olarak Global Yatırım Holding'in alacağından karşılanarak 178,905,990 TL tutarında sermaye artırımı ve geçmiş yıllar zararları kaleminden 18,905,990 TL tutarında sermaye azaltımı yapılmıştır.

b) Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler:

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, Grup'un kardan ayrılan kısıtlanmış yedeği bulunmamaktadır.

c) Geçmiş Yıllar Zararları:

Grup'un 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla geçmiş yıllar zararları toplamı (117,098,040) TL'dir (31 Aralık 2019: (49,203,482) TL, 31 Aralık 2018: (55,110,968) TL).

d) Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler

Bu kalemde, diğer kapsamlı gelir unsuru olarak tanımlanan ve ortaya çıktıkları dönemde doğrudan özkaynak unsuru olarak raporlanan ve hiçbir durumda kâr veya zarara aktarılamayacak aşağıdakiler gibi diğer kapsamlı gelir unsurları izlenir:

Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/kayıpları:

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla 179,702 TL (31 Aralık 2019: 84,409 TL aktüeryal kazanç, 31 Aralık 2018: 114,922 TL aktüeryal kazanç) tutarında kıdem tazminatı karşılığına ilişkin diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilen aktüeryal kazançlardan oluşmaktadır.

20 Sermaye, Yedekler ve Diğer Özsermaye Kalemleri *(devamı)*

e) Kar Veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler Ve Giderler

Bu kalemde, diğer kapsamlı gelir (gider) unsuru olarak tanımlanan ve ortaya çıktıkları dönemde doğrudan özkaynak unsuru olarak kaydedilen ve sonradan kâr veya zarara aktarılabilen aşağıdakiler gibi diğer kapsamlı gelir/(gider) unsurları izlenir:

Yabancı Para Çevrim Farkları

Yabancı para çevrim farkları Şirket'in geçerli para birimleri TL dışında olan bağlı ortaklıklarına ait finansal tabloların ilgili geçerli para birimlerinden raporlama para birimine (TL) dönüştürülmesinden oluşan ve özkaynaklarda yansıtılan yabancı para farkından kaynaklanmaktadır.

Net Yatırım Riskinden Korunma Kazançları/Kayıpları

Şirket'in geçerli para birimleri TL dışında olan bağlı ortaklıkları olan Mavi Bayrak Enerji, Mavi Bayrak Doğu, Doğal Enerji ve RA Güneş'e yaptığı net yatırımın bir parçasını oluşturan ve bu ortaklıkların geçerli para birimi dışında olan Şirket'e olan borçlarından kaynaklanan kur farkları net yatırımın bir parçası olarak değerlendirilmiş olup bu kazanç veya kaybın etkin olduğu tespit edilen kısmı konsolide finansal tablolarda diğer kapsamlı gelirde muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu muhasebeleştirme 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanmış olup 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren dönemde Grup'un payına düşen kısmı 10,841,369 TL tutarında kayıp (31 Aralık 2019: 3,059,817 TL kayıp, 31 Aralık 2018: 28,202,941 TL kayıp.) konsolide finansal tablolarda özkaynaklarda kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler olarak muhasebeleştirilmiştir.

21 Pay Başına Kazanç / (Kayıp)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllarda adi ve sulandırılmış pay başına kazanç/(kayıp) ana şirket paydaşlarına ait dönem karlarının/(zararlarının) ilgili dönemdeki ağırlıklı ortalama pay adedine bölünmesiyle hesaplanmıştır. Ana şirketlerin paydaşlarına ait pay başına kazanç/(kayıp) hesaplaması aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
Ana Şirket Paydaşlarına Ait Net Dönem Karı/(Zararı)	1,561,484	(63,667,181)	(12,373,002)
Sürdürülen Faaliyetlerden Net Dönem Karı/(Zararı)	1,561,484	(63,667,181)	(12,373,002)
Payların Ağırlıklı Ortalaması	280,000,000	131,792,435	101,094,010
Nominal Değeri 1 TL Olan Adi ve Sulandırılmış Hisse Başına Zarar (Tam TL)	0.0001	(0.48)	(0.12)
Nominal Değeri 1 TL Olan Sürdürülen Faaliyetlerden Adi ve Sulandırılmış Hisse Başına Zarar (Tam TL)	0.0001	(0.48)	(0.12)

22 Hasılat

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait hasılat aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
Biyokütle Enerji Satışları	158,995,813	91,220,021	38,807,531
Kojenerasyon ve Trijenerasyon Satışları	75,236,936	44,639,088	32,494,875
Perakende Enerji Satışları	22,466,096	16,200,700	20,442,007
Güneş Enerji Satışları	18,935,629	12,059	--
Hizmet Gelirleri	37,826	--	--
Brüt Satışlar	**275,672,300**	**152,071,868**	**91,744,413**
Satış İadeleri (-)	(1,256,774)	(341,204)	(1,057,197)
Net Satışlar	**274,415,526**	**151,730,664**	**90,687,216**

23 Satışların Maliyeti

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait satışların maliyeti aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
Elektrik Satış Maliyeti	120,470,298	77,684,972	49,041,905
Doğalgaz Hizmet Maliyeti	30,994,230	24,610,218	19,465,536
Personel Giderleri	22,203,312	19,669,281	6,612,574
Amortisman ve İtfa Payı Giderleri	31,554,819	26,396,147	13,594,759
Diğer	26,594	--	--
Toplam	**205,249,253**	**148,360,618**	**88,714,774**

24 Genel Yönetim Giderleri

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait genel yönetim giderleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
Personel Giderleri	7,009,413	9,152,277	7,960,266
Danışmanlık Giderleri	1,532,885	1,007,495	654,065
Amortisman ve İtfa Payı Giderleri	636,320	710,568	353,537
Kıdem Tazminatı Karşılık Gideri	492,004	790,251	333,606
Vergi, Resim ve Harçlar	468,745	638,157	291,492
Bakım Onarım Giderleri	367,359	142,743	146,458
Seyahat Giderleri	317,595	430,325	824,471
Bina Yönetim Giderleri	302,631	34,596	22,904
Haberleşme Giderleri	149,494	139,269	105,682
Diğer	186,838	625,966	1,502,033
Toplam	**11,463,284**	**13,671,647**	**12,194,514**

25 Niteliklerine Göre Giderler

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait niteliklerine göre giderler aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
Elektrik Satış Maliyeti	120,470,298	77,684,972	49,041,905
Amortisman ve İtfa Payları	32,191,139	27,106,715	13,948,296
Doğalgaz Hizmet Maliyeti	30,994,230	24,610,218	19,465,536
Personel Giderleri	29,212,725	28,821,558	14,572,840
Danışmanlık Giderleri	1,532,885	1,007,495	654,065
Kıdem Tazminatı Karşılık Gideri	492,004	790,251	333,606
Vergi, Resim Ve Harçlar	468,745	638,157	291,492
Bakım Onarım Giderleri	367,359	142,743	146,458
Seyahat Giderleri	317,595	430,325	824,471
Diğer	665,557	799,831	1,630,619
Toplam	**216,712,537**	**162,032,265**	**100,909,288**

Grup şirketlerinin 31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren dönemlerde satış, pazarlama ve dağıtım gideri bulunmamaktadır.

26 Esas Faaliyetlerden Diğer Gelir ve Giderler

Diğer Gelirler

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer gelirler notu aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
Sözleşmeden Doğan Tazminat Gelirleri (*)	12,505,747	--	494,028
İlişkili Taraf Hizmet Gelirleri	1,485,999	2,560,883	633,384
Hurda Satışı	438,871	31,368	--
Danışmanlık Geliri	260,680	65,245	--
Ticari Nitelikteki Kur Farkı Geliri	138,650	830,845	6,752,094
Sigorta ve Tazminat Geliri (**)	--	4,159,120	--
Diğer	1,186,768	845,933	1,220,530
Toplam	**16,016,715**	**8,493,394**	**9,100,036**

(*) Geçmiş yıllarda Grup şirketlerinden birinde yatırım aşamasında çalışılan bir tedarikçinin işi istenildiği seviyede tamamlamaması nedeni ile ilgili tedarikçi ile 12 Ekim 2020 tarihinde yapılan sulh protokolü uyarınca tedarikçi Grup'tan olan alacağından vazgeçmiş ve bu sulh protokolüne istinaden ilgili tutar 2020 yılında gelir olarak kayıtlara alınmıştır.

(**) Oluşan hasarlar sonrası makine kırılması, yangın ve kasko sigortaları kapsamında tahsil edilen sigorta tazminatları ve 2019 yılında iptal olan kojenerasyon tesisi projesi kapsamında tahsil edilen zarar tazminatlarını içermektedir.

26 Esas Faaliyetlerden Diğer Gelir ve Giderler *(devamı)*

Diğer Giderler

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer giderler notu aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
Çalışılmayan Kısım Zararları	1,154,529	915,754	--
Motorlu Taşıtlar ve Özel İletişim Vergi Gideri	1,128,205	245,418	467,419
Zayii Olan Stok Gideri (*)	184,105	15,951,180	--
Gecikme Zammı Giderleri	94,288	147,902	--
Bağış ve Yardımlar	33,069	244,863	367,088
Proje İptal Giderleri (**)	--	2,231,352	--
Vergi Barışı Giderleri	--	--	444,925
Diğer	2,421,470	5,816,811	960,901
Toplam	**5,015,666**	**25,553,280**	**2,240,333**

(*) Zayii olan stok giderleri Grup'un yangın, sel ve diğer olumsuzluklardan kaynaklanan stok kayıpları ile ilgili giderlerdir.

(**) Grup'un 2019 yılında iptal olan kojenerasyon tesis enerji projesi ile ilgili katlanmış olduğu giderleri içermektedir.

27 Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler ve Giderler

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllarda, yatırım faaliyetlerinden gelirler aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
Maddi Duran Varlık Satış Karı	10,189	103,465	--
Diğer	--	13,577	--
Toplam	**10,189**	**117,042**	**--**

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllarda, yatırım faaliyetlerinden giderler aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
Maddi Duran Varlık Satış Zararı	5,777	--	--
Toplam	**5,777**	**--**	**--**

28 Finansman Gelir ve Giderleri

Finansman Gelirleri

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait finansman gelirleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
Kur Farkı Geliri	4,659,487	2,266,197	20,710,559
Faiz Geliri	46,522	291,022	49,383
Türev Finansal Araçlar Değerleme Farkı Gelirler	--	849,206	--
Toplam	**4,706,009**	**3,406,425**	**20,759,942**

Finansman Giderleri

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait finansman giderleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019	2018
Kredi Faiz Gideri	35,365,034	23,511,584	13,319,088
Kur Farkı Gideri	23,183,970	13,387,326	--
Türev Finansal Araçlar Değerleme Farkı Zararı	4,298,602	1,055,059	5,268,025
İlişkili Taraf Faiz Gideri	3,030,356	2,580,729	15,711,249
Kira Yükümlülüklerine İlişkin TFRS 16 Faiz Gideri	2,673,209	1,439,832	--
Kredi Komisyon Giderleri	267,171	666,709	190,520
Diğer	853,783	337,599	1,233,902
Toplam	**69,672,125**	**42,978,838**	**35,722,784**

29 Gelir Vergileri

Kurumlar vergisi

Şirket ve Türkiye'de yerleşik bağlı ortaklıkları, Türkiye'de yürürlükte bulunan vergi mevzuatı ve uygulamalarına tabidir. Kurumlar vergisi, ilgili olduğu hesap döneminin sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar tek taksitte ödenmektedir.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilerek, vergi yasalarında yer alan istisnaların indirilerek bulunacak yasal vergi matrahına uygulanan kurumlar vergisi oranı % 22'dir (31 Aralık 2019 ve 2018: %22). Ancak, 5 Aralık 2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 91inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 10uncu madde uyarınca kurumların 2018, 2019 ve 2020 vergilendirme dönemine ait kazançları üzerinden ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %22 oranıyla hesaplanması ve sonrasında tekrardan %20 oranı ile vergilendirmeye devam edilmesi öngörülmektedir. Bu süre zarfında Bakanlar Kurulu'na %22 oranını %20 oranına kadar indirme yetkisi verilmiştir.

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren dönemde, vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %22 (2019: %282, 2018: %22) oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir. Yapılan kanun değişikliği ile 2018, 2019 ve 2020 yılları için vergi oranı %22 olarak belirlenmiştir.

Söz konusu düzenlemeler kapsamında, 31 Aralık 2020 tarihli konsolide finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır.

Türkiye'de vergi mevzuatı, Şirket ve bağlı ortaklıklarının konsolide vergi beyannamesi doldurmasına izin vermemektedir. Bu yüzden konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılığı, şirket bazında ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

29 Gelir Vergileri *(devamı)*

Kurumlar vergisi (devamı)

Türkiye'de mukim anonim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye'de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye'de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir.

Türkiye'de mukim anonim şirketlerden yine Türkiye'de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

Kurumların tam mükellefiyete tabi bir başka kurumun sermayesine iştirakten elde ettikleri temettü kazançları (yatırım fonlarının katılma belgeleri ile yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kar payları hariç) kurumlar vergisinden istisnadır. Ayrıca, kurumların en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları gayrimenkullerinin (taşınmazlarının) kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların %75'lik kısmı , 31 Aralık 2017 itibarıyla kurumlar vergisinden istisnadır. Bununla birlikte, 7061 sayılı kanunla yapılan değişiklikle bu oran taşınmazlar açısından %75'ten %50'ye indirilmiş ve 2018 yılından itibaren hazırlanacak vergi beyannamelerinde bu oran %50 olarak kullanılmaktadır.

İstisnadan yararlanmak için söz konusu kazancın pasifte bir fon hesabında tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. Satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi gerekir.

Türkiye'de ödenecek vergiler konusunda vergi idaresi ile mutabakat sağlama gibi bir uygulama yoktur. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dört ay içerisinde verilir. Vergi incelemesine yetkili makamlar, hesap dönemini takip eden beş yıl süresince vergi beyannamelerini ve bunlara temel olan muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve bulguları neticesinde yeniden tarhiyat yapabilirler.

Gelir vergisi stopajı

Temettü dağıtımları üzerinde stopaj yükümlülüğü olup, bu stopaj yükümlülüğü temettü ödemesinin yapıldığı dönemde tahakkuk edilir. Türkiye'de bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye'de yerleşik kurumlara yapılanlar dışındaki temettü ödemeleri %15 oranında stopaja tabidir. Dar mükellef kurumlara ve gerçek kişilere yapılan kar dağıtımlarına ilişkin stopaj oranlarının uygulamasında, ilgili Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarında yer alan stopaj oranları da gözönünde bulundurulur. Geçmiş yıllar karlarının sermayeye tahsis edilmesi, kar dağıtımı sayılmamaktadır, dolayısıyla stopaj vergisine tabi değildir.

Transfer fiyatlandırması düzenlemeleri

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 13. Maddesinin "transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı" başlığı altında transfer fiyatlandırması konusu işlenmektedir. 18 Kasım 2007 tarihinde yayımlanan transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı hakkında Genel Tebliğ'de uygulamadaki detayları belirlemiştir.

Eğer vergi mükellefleri ilgili kuruluşlarla, fiyatlandırmaları emsallere uygunluk ilkesi çerçevesinde yapılmayan ürün, mal veya hizmet alım ve satım işlemlerine giriyorlarsa, o zaman ilgili karlar transfer fiyatlaması yoluyla örtülü bir şekilde dağıtıldığı kanaatine varılacaktır. Bu tarz transfer fiyatlaması yoluyla örtülü kar dağıtımları kurumlar vergisi açısından vergi matrahından indirilemeyecektir.

29 Gelir Vergileri *(devamı)*

31 Aralık tarihleri itibarıyla sona eren yıllara ait dönem karı vergi yükümlülüğü ve ertelenmiş vergi (varlıkları) / yükümlülüklerinin hareketleri aşağıda verilmiştir:

Vergi geliri/(gideri)

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Vergi Gideri:			
Cari Dönem Kurumlar Vergisi Gideri	--	--	--
Ertelenmiş Vergi Geliri:	**(2,270,400)**	**2,902,514**	**5,134,409**
Geçici Farklardan Kaynaklanan Ertelenmiş Vergi Geliri	(9,750,970)	(7,535,044)	(501,884)
Geçmiş Yıl Zararlarından Ertelenmiş Vergi Hesaplanması	7,480,570	10,437,558	5,636,293
Toplam Vergi (Gideri)/Geliri	**(2,270,400)**	**2,902,514**	**5,134,409**
Diğer Kapsamlı Gelirde Muhasebeleştirilen Vergi Geliri/(Gideri)	(23,823)	7,628	(33,082)
Toplam	**(2,294,223)**	**2,910,142**	**5,101,327**

Etkin vergi oranının mutabakatı

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait raporlanan vergi karşılığı, vergi öncesi kar/zarar üzerinden yasal vergi oranı kullanılarak hesaplanan tutardan farklıdır. İlgili mutabakat dökümü aşağıdaki gibidir:

	%	2020		2019		2018
Dönem Karı/(Zararı)		1,471,934		(63,914,344)		(13,216,369)
Toplam Gelir Vergisi Geliri/(Gideri)		(2,270,400)		2,902,514		5,134,409
Vergi Öncesi Kar/(Zarar)		3,742,334		(66,816,858)		(18,350,778)
Grup'un Yasal Vergi Oranı İle Hesaplanan Vergi	**22%**	**(823,313)**	**22%**	**14,699,709**	**22%**	**4,037,171**
Kanunen Kabul Edilmeyen Giderlerin Etkisi	(23)%	(856,050)	3.50%	(2,347,404)	5%	(920,402)
Vergiden Tabi Olmayan Gelirlerin Vergi Etkisi	116%	4,351,553	(1.5)%	986,500		--
Kullanılmayan Vergi Zararları	(9)%	(327,420)	.30%	(186,006)		--
Farklı Vergi Oranlarının Kullanılmasının Etkisi	(4)%	(155,588)	1.8%	(1,196,558)	1%	(186,146)
Üzerinden Ertelenmiş Vergi Hesaplanmayan Cari Dönem Mali Zararları	14%	(4,821,702)	5.8%	(6,232,468)	(.5)%	(4,940,614)
Diğer Düzeltmelerin Etkisi	9.50%	362,120	4.22%	(2,821,259)	(39)%	7,144,400
Dönem Vergi Geliri/(Gideri)		**(2,270,400)**		**2,902,514**		**5,134,409**

29 Gelir Vergileri *(devamı)*

Ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü

Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda finansal raporlama amaçlı yer alan kayıtlı değerleri ile vergi matrahında kullanılan değerleri arasındaki ilk defa kayıtlara alınan varlık ve yükümlülüklerin ne mali ne de vergilendirilebilir karı etkilemeyen farkları hariç geçici farklar üzerinden hesaplanır.

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	Varlıklar			Yükümlülükler			Net		
	2020	**2019**	**2018**	**2020**	**2019**	**2018**	**2020**	**2019**	**2018**
Kullanılmamış Mali Yıl Zararlar	33,364,168	22,090,734	10,609,646	--	--	--	33,364,168	22,090,734	10,609,646
Stoklar İle İlgili Düzeltmeler	418,762	--	--	--	(176,769)	(78,552)	418,762	(176,769)	(78,552)
Maddi Duran Varlıklar İle İlgili Düzeltmeler	--	--	--	(30,186,779)	(13,470,927)	(2,635,125)	(30,186,779)	(13,470,927)	(2,635,125)
Türev Araçların İle İlgili Düzeltmeler	2,380,176	1,672,501	1,627,213	--	--	--	2,380,176	1,672,501	1,627,213
Verilen Avanslar İle İlgili Düzeltmeler	472,431	189,530	104,870	--	--	--	472,431	189,530	104,870
Maddi Olmayan Duran Varlıklar İle İlgili Düzeltmeler	--	--	--	(29,074)	(11,676)	(11,676)	(29,074)	(11,676)	(11,676)
Borçlanmalar İle İlgili Düzeltmeler	920,119	393,874	374,348	(565,325)--	--	--	354,793	393,874	374,348
Kiralama Yükümlülükleri İle İlgili Düzeltmeler	2,214,581	1,814,764	--	--	--	--	2,214,581	1,814,764	--
Ticari Borçlar İle İlgili Düzeltmeler	--	--	24,744	(74,038)	(20,000)		(74,038)	(20,000)	24,744
Kullanılmamış İzin Karşılığı İle İlgili Düzeltmeler	200,347	132,555	49,163	--	--	--	200,347	132,555	49,163
Kıdem Tazminatı Karşılığı İle İlgili Düzeltmeler	378,123	241,451	141,541	--	--	--	378,123	241,451	141,541
Diğer	476,592	141,552	--	--	--	(67,772)	476,593	141,552	(67,772)
Ara Toplam	**40,825,299**	**26,676,961**	**12,931,525**	**(30,855,216)**	**(13,679,372)**	**(2,793,125)**	**9,970,083**	**12,997,589**	**10,138,400**
Mahsuplaşabilen Vergi Tutarı	**(18,801,999)**	**(7,182,797)**	**1,587,361**	**18,801,999**	**7,182,797**	**(1,587,361)**	--	--	--
Toplam Ertelenen Vergi Varlığı/(Yükümlülüğü)	**22,023,300**	**19,494,164**	**14,518,886**	**(12,053,217)**	**(6,496,575)**	**(4,380,486)**	**9,970,083**	**12,997,589**	**10,138,400**

29 Gelir Vergileri *(devamı)*

Ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihlerinde tarihinde sona eren dönemlere ait ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2020	Kar veya Zararda Muhasebeleştirilen	Yabancı Para Çevrim Farkı	Diğer Kapsamlı Gelirlerde Kayda Alınan	31 Aralık 2020
Kullanılmamış Mali Yıl Zararlar	22,090,734	7,480,570	3,792,865	--	33,364,168
Stoklar İle İlgili Düzeltmeler	(176,769)	582,778	12,754	--	418,762
Maddi Duran Varlıklar İle İlgili Düzeltmeler	(13,470,927)	(11,861,458)	(4,854,395)	--	(30,186,779)
Türev Araçların İle İlgili Düzeltmeler	1,672,501	588,383	106,009	--	2,366,893
Verilen Avanslar İle İlgili Düzeltmeler	189,530	243,262	52,922	--	485,713
Maddi Olmayan Duran Varlıklar İle İlgili Düzeltmeler	(11,676)	(17,398)	--	--	(29,074)
Borçlanmalar İle İlgili Düzeltmeler	393,874	(121,241)	82,161	--	354,793
Kiralama Yükümlülükleri İle İlgili Düzeltmeler	1,814,764	390,344	9,473	--	2,214,581
Ticari Borçlar İle İlgili Düzeltmeler	(20,000)	(54,038)	--	--	(74,038)
Kullanılmamış İzin Karşılığı İle İlgili Düzeltmeler	132,555	54,942	12,850	--	200,347
Kıdem Tazminatı Karşılığı İle İlgili Düzeltmeler	241,451	136,825	23,671	(23,823)	378,123
Diğer	141,552	306,631	28,407	--	476,594
Toplam	**12,997,589**	**(2,270,400)**	**(733,283)**	**(23,823)**	**9,970,083**

	1 Ocak 2019	Kar veya Zararda Muhasebeleştirilen	Yabancı Para Çevrim Farkı	Diğer Kapsamlı Gelirlerde Kayda Alınan	31 Aralık 2019
Kullanılmamış Mali Yıl Zararlar	10,609,646	10,437,558	1,043,529	--	22,090,734
Stoklar İle İlgili Düzeltmeler	(78,552)	(110,773)	12,556	--	(176,769)
Maddi Duran Varlıklar İle İlgili Düzeltmeler	(2,635,125)	(9,604,161)	(1,231,641)	--	(13,470,927)
Türev Araçların İle İlgili Düzeltmeler	1,627,213	4,368	40,920	--	1,672,501
Verilen Avanslar İle İlgili Düzeltmeler	104,870	68,577	16,083	--	189,530
Maddi Olmayan Duran Varlıklar İle İlgili Düzeltmeler	(11,676)	--	--	--	(11,676)
Borçlanmalar İle İlgili Düzeltmeler	374,348	(25,458)	44,984	--	393,874
Kiralama Yükümlülükleri İle İlgili Düzeltmeler	--	1,812,733	2,031	--	1,814,764
Ticari Borçlar İle İlgili Düzeltmeler	24,744	(46,672)	1,928	--	(20,000)
Kullanılmamış İzin Karşılığı İle İlgili Düzeltmeler	49,163	80,741	2,652	--	132,555
Kıdem Tazminatı Karşılığı İle İlgili Düzeltmeler	141,541	82,750	9,531	7,628	241,451
Diğer	(67,772)	202,851	6,473	--	141,552
Toplam	**10,138,400**	**2,902,514**	**(50,954)**	**7,628**	**12,997,589**

29 Gelir Vergileri *(devamı)*

Ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren döneme ait ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2020	Kar veya Zararda Muhasebeleştirilen	Yabancı Para Çevrim Farkı	Diğer Kapsamlı Gelirlerde Kayda Alınan	31 Aralık 2020
Kullanılmamış Mali Yıl Zararlar	3,645,078	5,636,293	1,328,275	--	10,609,646
Stoklar İle İlgili Düzeltmeler	1,042,567	(1,417,459)	296,340	--	(78,552)
Maddi Duran Varlıklar İle İlgili Düzeltmeler	2,772,207	(1,165,514)	(4,241,818)		(2,635,125)
Türev Araçların İle İlgili Düzeltmeler	--	1,606,240	20,973	--	1,627,213
Verilen Avanslar İle İlgili Düzeltmeler	(2,644)	99,324	8,190	--	104,870
Maddi Olmayan Duran Varlıklar İle İlgili Düzeltmeler	(20,807)	10,563	(1,431)	--	(11,676)
Borçlanmalar İle İlgili Düzeltmeler	(112,356)	488,386	(1,683)	--	374,348
Kiralama Yükümlülükleri İle İlgili Düzeltmeler	(2,571)	3,281	(710)	--	--
Ticari Borçlar İle İlgili Düzeltmeler	--	22,639	2,105	--	24,744
Kullanılmamış İzin Karşılığı İle İlgili Düzeltmeler	81,626	(38,084)	5,620	--	49,163
Kıdem Tazminatı Karşılığı İle İlgili Düzeltmeler	84,693	9,891	80,040	(33,082)	141,541
Diğer	33,651	(121,151)	19,727	--	(67,772)
Toplam	**7,521,444**	**5,134,409**	**(2,484,372)**	**(33,082)**	**10,138,400**

29 Gelir Vergileri *(devamı)*

Ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un üzerinden ertelenmiş vergi hesapladığı mali zararları ve bunların tükenme sürelerinin yıllara göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	2020	**Kayıtlara Alınan Ertelenmiş Vergi**	**2019**	**Kayıtlara Alınan Ertelenmiş Vergi**	**2018**	**Kayıtlara Alınan Ertelenmiş Vergi**
2019 yılında	--	--	--	--	--	--
2020 yılında	--	--	1,727,637	345,527	1,490,730	327,961
2021 yılında	62,420,080	12,484,015	55,133,035	11,026,607	40,880,293	8,176,058
2022 yılında	53,422,257	10,684,451	34,420,270	6,884,054	9,884,073	1,976,814
2023 yılında	23,265,337	4,653,067	18,603,499	3,720,699	644,065	128,813
2024 yılında	18,504,057	3,700,811	569,235	113,847	--	--
2025 yılında	9,209,120	1,841,824	--	--	--	--
	166,820,851	**33,364,168**	**110,453,676**	**22,090,734**	**52,899,161**	**10,609,646**

Kayıtlara alınmayan ertelenmiş vergi varlıkları

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, Grup'un 58,265,074 TL değerinde (31 Aralık 2019: 55,669,650 TL ve 1 Ocak 2019: 27,092,109 TL) geleceğe ait karlara karşı mahsup edebileceği kullanılmamış mali zararı vardır. Geleceğe ait karlılığın tahmin edilememesinden ötürü 11,653,015 TL (31 Aralık 2019: 11,135,779 TL ve 1 Ocak 2019: 5,420,437 TL) tutarındaki ertelenmiş vergi varlığı kayda alınmamıştır. Ertelenmiş vergi varlığı hesaplamasında kayda alınmamış mali zararların vadesi aşağıdaki şekilde sona erecektir:

Mali Zararlar	**31 Aralık 2020**	**31 Aralık 2019**	**31 Aralık 2018**
2019 Yılında	--	--	5,658
2020 Yılında	--	92,450	95,093
2021 Yılında	4,480	117,346	116,632
2022 Yılında	1,644,314	1,730,248	2,171,655
2023 Yılında	17,201,632	22,567,265	24,703,071
2024 Yılında	15,306,139	31,162,341	--
2025 Yılında	24,108,509	--	--
Toplam	**58,265,074**	**55,669,650**	**27,092,109**

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi

Finansal risk yönetimi

Grubun finansal araçların kullanımına bağlı olarak aşağıdaki risklere maruz kalabilmektedir:

- Kredi riski
- Likidite riski
- Piyasa riski

Bu dipnot Grup'un yukarıda belirtilen risklere maruz kalma durumu, Grup'un hedefleri, riski ölçmek ve yönetmek için olan politika ve süreçler ve Grup'un sermayeyi yönetimi ile ilgili bilgi sunmaktadır.

Kredi riski

Kredi riski, bir müşteri veya karşı tarafın sözleşmedeki yükümlülüklerini yerine getirmemesi riskidir ve önemli ölçüde müşteri alacaklarından kaynaklanmaktadır.

Grup vadeli satışlardan kaynaklanan ticari alacakları, sözleşme varlıkları, diğer alacakları ve bankalarda tutulan mevduatları dolayısıyla kredi riskine maruz kalmaktadır.

Grup, ticari alacaklarının tahsil edilebilirliğini dönemsel olarak takip etmekte, mahkemece ödeme aczine düştüğü belirlenen alacaklar, geçmiş yıllardaki tahsilat oranlarını esas alarak tahsili şüpheli alacaklardan doğabilecek muhtemel zararlar ve özellikle tahsili şüpheli hale gelen alacaklar için karşılık ayırmaktadır. Grup'un Biyokütle ve Güneş Enerjisi tesisleri YEKDEM kapsamında satışlarını çoğunlukla EPİAŞ'a gerçekleştirmekte, Perakende ve Ko/tri-jenerasyon faaliyet bölümlerinde yer alan şirketler ise satışlarını kısıtlı sayıda ve kredi değeri yüksek firmalara yapmaktadırlar. Grup, geçmiş üç yıl boyunca tahsilat zorluğuna düşmemiş ve bu şirketlerle çalışmaya sorunsuz devam edilmesi nedeni ile tahsilat zorluğuna düşmeyi beklememektedirler.

Şüpheli alacak tutarına karşılık ayrılmasını takiben, şüpheli alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan alacak değer düşüklüğü karşılığından düşülerek kar veya zarar ile ilişkilendirilir.

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Finansal risk yönetimi *(devamı)*

Kredi riski *(devamı)*

Finansal varlıkların kayıtlı değerleri maruz kalınan azami kredi riskini gösterir. Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2020	Alacaklar				Sözleşme Varlıkları	Bankalardaki Mevduat
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar			
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf		
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D) (*)	**3,706,703**	**19,963,996**	**3,259,610**	**2,443,528**	**6,981,713**	**4,237,890**
- Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--	--
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	3,706,703	19,963,996	3,259,610	2,443,528	6,981,713	4,237,890
B. Vadesi geçmiş ancak düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	--	--	--	--	--	--
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	--	--	--	--	--	--
Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	--	195,673	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)		(195,673)			--	
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--	--
Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	--	--	--	--	--	--
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)		--			--	
- Değer düşüklüğü (-)	--	--	--	--	--	--
D. Bilanço dışı kredi içeren unsurlar	--	--	--	--	--	--

(*) Bu alan tabloda yer alan A, B, C ve D satırlarının toplamını ifade etmektedir. Söz konusu tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, vadesi geçen alacaklar 1 yıl ve üzeri gecikmeye sahip alacaklardır.

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Finansal risk yönetimi *(devamı)*

Kredi riski *(devamı)*

31 Aralık 2019	Alacaklar				Sözleşme Varlıkları	Bankalardaki mevduat
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar			
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf		
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D) (*)	**--**	**10,942,657**	**40,664,459**	**1,180,940**	**3,746,299**	**22,813,116**
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--	--
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	--	10,942,657	40,664,459	1,180,940	3,746,299	22,813,116
B. Vadesi geçmiş ancak düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	--	--	--	--	--	--
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	--	--	--	--	--	--
Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	--	188,868	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	(188,868)	--	--	--	--
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--	--
Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	--	--	--	--	--	--
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	--	--	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	--	--	--	--	--
D. Bilanço dışı kredi içeren unsurlar	--	--	--	--	--	--

31 Aralık 2018	Alacaklar				Sözleşme Varlıkları	Bankalardaki mevduat
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar			
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf		
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D) (*)	**--**	**7,800,942**	**4,307,389**	**1,842,806**	**1,560,288**	**221,633**
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--	--
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	--	7,800,942	4,307,389	1,842,806	1,560,288	221,633
B. Vadesi geçmiş ancak düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	--	--	--	--	--	--
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	--	--	--	--	--	--
Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	--	185,567	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	(185,567)	--	--	--	--
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--	--
Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	--	--	--	--	--	--
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	--	--	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	--	--	--	--	--
D. Bilanço dışı kredi içeren unsurlar	--	--	--	--	--	--

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Finansal risk yönetimi *(devamı)*

Likidite riski

Likidite riski Grup'un ileri tarihlerdeki finansal yükümlülüklerini karşılayamaması riskidir. Grup'un likidite riski, mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin normal koşullarda ya da kriz durumlarında fonlanabilmesi için çeşitli finansal kuruluşlardan Grup'u zarara uğratmayacak ya da itibarını zedelemeyecek şekilde yeterli finansman olanakları temin edilerek yönetilmektedir.

Grup'un 31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla tahmini faiz ödemeleri dahil olmak üzere finansal yükümlülüklerin ödeme planına göre belirlenmiş vadeleri aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2020	Kayıtlı Değer	Tahmini / Sözleşme Uyarınca Nakit Çıkışları	3 Aydan Az	3-12 Ay	1-5 Yıl	5 Yıldan Fazla
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler						
Borçlanmalar	373,898,875	447,035,628	109,050,715	78,679,742	212,802,816	46,502,355
Kiralama İşlemlerinden Borçlar	96,426,646	109,829,393	9,797,225	30,591,566	56,126,012	13,314,590
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	36,447,590	36,447,590	36,447,590		--	--
İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	13,110,885	13,110,885	13,110,885		--	--
İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	15,075,011	15,075,011	15,075,011		--	--
Toplam	**534,959,007**	**621,498,507**	**183,481,426**	**109,271,308**	**268,928,828**	**59,816,945**
Türev Finansal Yükümlülükler						
Nakit Çıkışları	8,240,765	18,813,197	--	--	18,813,197	--
Toplam Yükümlülük	**8,240,765**	**18,813,197**	**--**	**--**	**18,813,197**	**--**

31 Aralık 2019	Kayıtlı Değer	Tahmini / Sözleşme Uyarınca Nakit Çıkışları	3 Aydan Az	3-12 Ay	1-5 Yıl	5 Yıldan Fazla
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler						
Borçlanmalar	324,489,272	400,838,570	71,750,097	61,939,785	182,096,792	85,051,896
Kiralama İşlemlerinden Borçlar	66,399,940	72,907,377	7,887,907	14,207,718	42,140,958	8,670,794
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	42,591,773	42,591,773	42,591,773	--	--	--
İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	27,395,135	27,395,135	27,395,135	--	--	--
İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	8,881,419	8,881,419	8,881,419	--	--	--
Toplam	**469,757,539**	**552,614,274**	**158,506,331**	**76,147,503**	**224,237,750**	**93,722,690**
Türev Finansal Yükümlülükler						
Nakit Çıkışları	5,426,480	13,890,924	--	--	--	13,890,924
Toplam Yükümlülük	**5,426,480**	**13,890,924**	--	--	**--**	**13,890,924**

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Finansal risk yönetimi *(devamı)*

Likidite riski *(devamı)*

31 Aralık 2018	Kayıtlı Değer	Tahmini / Sözleşme Uyarınca Nakit Çıkışları	3 Aydan Az	3-12 Ay	1-5 Yıl	5 Yıldan Fazla
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler						
Borçlanmalar	238,185,838	246,952,400	53,716,290	34,028,928	115,025,212	44,181,970
Kiralama İşlemlerinden Borçlar	74,307,707	83,706,371	6,804,076	20,081,529	54,189,460	2,631,306
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	40,098,275	40,098,275	40,098,275	--	--	--
İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	93,145,860	93,145,860	93,145,860	--	--	--
İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	5,082,541	5,082,541	5,082,541	--	--	--
Toplam	**450,820,221**	**468,985,447**	**198,847,042**	**54,110,457**	**169,214,672**	**46,813,276**
Türev Finansal Yükümlülükler						
Nakit Çıkışları	6,275,686	12,589,611	--	--	--	12,589,611
Toplam Yükümlülük	**6,275,686**	**12,589,611**	**--**	**--**	**--**	**12,589,611**

Piyasa riski

Piyasa riski; döviz kurları ve faiz oranları gibi para piyasasındaki değişikliklerin Grup'un gelirinin veya sahip olduğu finansal varlıkların değerinin değişmesi riskidir. Piyasa riski yönetimi, piyasa riskine maruz kalmayı kabul edilebilir sınırlar dahilinde kontrol ederken, getiriyi optimize etmeyi amaçlamaktadır.

Kur riski

Grup, başlıca Türk Lirası, Avro, ABD Doları cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

Grup'un şirketlerindeki kendi geçerli para birimi dışındaki yabancı para cinsinden parasal ve parasal olmayan varlıklarının ve yükümlülüklerinin bilanço tarihi itibarıyla dağılımı aşağıdaki gibidir:

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Piyasa riski *(devamı)*

Kur riski (devamı)

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Grup'un yabancı para pozisyonu aşağıdaki tabloda belirtilen yabancı para bazlı varlıklar ve borçlardan kaynaklanmaktadır.

	31 Aralık 2020			
	TL Karşılığı	**USD**	**Avro**	**TL**
1. Ticari alacaklar	13,416,583	--	--	13,416,583
2a. Parasal finansal varlıklar(kasa. banka hesapları dahil)	339,998	25	85	339,046
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	--	--	--	--
3. Diğer	4,878,169	170,319	362,508	362,508
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	**18,634,750**	**170,344**	**362,593**	**14,118,137**
5. Ticari alacaklar	--	--	--	--
6a. Parasal finansal varlıklar	--	--	--	--
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	--	--	--	--
7. Diğer	2,595,137	--	253,253	313,856
8. Duran varlıklar (5+6+7)	**2,595,137**	**--**	**253,253**	**313,856**
9. Toplam varlıklar (4+8)	**21,229,886**	**170,344**	**615,847**	**14,431,993**
10. Ticari borçlar	16,518,766	--	78,142	15,814,872
11. Finansal yükümlülükler	1,436,624	--	6,270	1,380,146
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
13. Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)	**17,955,390**	**--**	**84,412**	**17,195,018**
14. Ticari borçlar	--	--	--	--
15. Finansal yükümlülükler	63,615,123	--	7,062,148	--
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	**63,615,123**	**--**	**7,062,148**	**--**
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	**81,570,513**	**--**	**7,146,560**	**17,195,018**
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	**(18,813,197)**	**--**	**(2,088,522)**	**--**
a. Hedge edilen toplam varlık tutarı	--	--	--	--
19b. Hedge edilen toplam yükümlülük tutarı	18,813,197	--	2,088,522	--
20. Net yabancı para varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (9-18+19)	**(79,153,824)**	**170,344**	**(8,619,235)**	**(2,763,024)**
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (UFRS 7.B23) (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	**(67,813,932)**	**25**	**(7,146,474)**	**(3,439,389)**

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Piyasa riski *(devamı)*

Kur riski (devamı)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un yabancı para pozisyonu aşağıdaki tabloda belirtilen yabancı para bazlı varlıklar ve borçlardan kaynaklanmaktadır.

	31 Aralık 2019			
	TL Karşılığı	**USD**	**Avro**	**TL**
1. Ticari alacaklar	8,064,140	--	--	8,064,140
2a. Parasal finansal varlıklar(kasa. banka hesapları dahil)	3,678,623	1,107	399,337	1,016,212
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	--	--	--	--
3. Diğer	9,092,054	157,000	362,508	5,748,547
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	**20,834,817**	**158,107**	**761,845**	**14,828,898**
5. Ticari alacaklar	--	--	--	--
6a. Parasal finansal varlıklar	--	--	--	--
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	--	--	--	--
7. Diğer	7,868,367	--	1,101,415	543,296
8. Duran varlıklar (5+6+7)	**7,868,367**	**--**	**1,101,415**	**543,296**
9. Toplam varlıklar (4+8)	**28,703,184**	**158,107**	**1,863,261**	**15,372,194**
10. Ticari borçlar	16,843,581	8,332	--	16,794,086
11. Finansal yükümlülükler	--	--	--	--
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
13. Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)	**16,843,581**	**8,332**	**--**	**16,794,086**
14. Ticari borçlar	--	--	--	--
15. Finansal yükümlülükler	57,729,148	--	8,680,292	--
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	**57,729,148**	**--**	**8,680,292**	**--**
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	**74,572,729**	**8,332**	**8,680,292**	**16,794,086**
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	**(13,889,924)**	**--**	**(2,088,522)**	**--**
a. Hedge edilen toplam varlık tutarı	--	--	--	--
19b. Hedge edilen toplam yükümlülük tutarı	13,889,924	--	2,088,522	--
20. Net yabancı para varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (9-18+19)	**(59,759,469)**	**149,775**	**(8,905,553)**	**(1,421,892)**
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (UFRS 7.B23) (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	**(62,829,966)**	**(7,225)**	**(8,280,954)**	**(7,713,735)**

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Piyasa riski *(devamı)*

Kur riski *(devamı)*

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un yabancı para pozisyonu aşağıdaki tabloda belirtilen yabancı para bazlı varlıklar ve borçlardan kaynaklanmaktadır.

	31 Aralık 2018			
	TL Karşılığı	**USD**	**Avro**	**TL**
1. Ticari alacaklar	1,745,252	--	--	1,745,252
2a. Parasal finansal varlıklar(kasa. banka hesapları dahil)	570,419	1,160	80,613	78,379
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	--	--	--	--
3. Diğer	28,405,668	175,363	3,943,286	3,712,973
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	**30,721,339**	**176,523**	**4,023,899**	**5,536,604**
5. Ticari alacaklar	--	--		--
6a. Parasal finansal varlıklar	--	--	--	--
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	--	--	--	--
7. Diğer	8,925,223	--	1,158,550	1,941,482
8. Duran varlıklar (5+6+7)	**8,925,223**	**--**	**1,158,550**	**1,941,482**
9. Toplam varlıklar (4+8)	**39,646,562**	**176,523**	**5,182,450**	**7,478,086**
10. Ticari borçlar	21,128,861	--	--	21,128,861
11. Finansal yükümlülükler	--	--	--	--
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
13. Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)	**21,128,861**	**--**	**--**	**21,128,861**
14. Ticari borçlar	--	--	--	--
15. Finansal yükümlülükler	74,307,707	--	12,327,091	--
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	**74,307,707**	**--**	**12,327,091**	**--**
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	**95,436,568**	**--**	**12,327,091**	**21,128,861**
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	**(12,589,611)**	**--**	**(2,088,522)**	**--**
a. Hedge edilen toplam varlık tutarı	--	--	--	--
19b. Hedge edilen toplam yükümlülük tutarı	12,589,611	--	2,088,522	--
20. Net yabancı para varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (9-18+19)	**(68,379,617)**	**176,523**	**(9,233,164)**	**(13,650,775)**
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (UFRS 7.B23) (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	**(93,120,897)**	**1,160**	**(12,246,478)**	**(19,305,230)**

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Piyasa riski *(devamı)*

Kur riski *(devamı)*

Duyarlılık analizi

Grup'un kur riski genel olarak TL'nin Avro ve ABD Doları karşısındaki değer değişikliklerinden oluşmaktadır.

Kur riskinin ölçülebilmesi için yapılan duyarlılık analizinin temeli, kurum genelinde yapılan toplam para birimi açıklamasını yapmaktır. Toplam yabancı para pozisyonu, yabancı para birimi bazlı tüm kısa vadeli ve uzun vadeli satın alım sözleşmeleri ile tüm varlıklar ve yükümlülükleri içermektedir.

Analiz net yabancı para yatırımlarını içermemektedir.

Döviz kuru duyarlılık analizi tablosu		
	2020	
	Kar/zarar (*)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
TL'nin ABD Doları karşısında % 10 değer kazanması/kaybetmesi halinde:		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	125,041	(125,041)
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	--	--
3- TL net etki (1+2)	**125,041**	**(125,041)**
Avro'nun ABD Doları karşısında % 10 değer kazanması/kaybetmesi halinde:		
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(5,882,801)	5,882,801
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	(1,881,320)	1,881,320
6- Avro net etki (4+5)	**(7,764,121)**	**7,764,121**
TL'nin ABD Doları karşısında % 10 değer kazanması/kaybetmesi halinde:		
7- TL net varlık/yükümlülüğü	(276,302)	276,302
8- TL riskinden korunan kısım (-)	--	--
9- TL net etki (4+5)	**(276,302)**	**276,302**
Toplam (3+6+9)	**(7,915,382)**	**7,915,382**

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Piyasa riski *(devamı)*

Kur riski *(devamı)*

Duyarlılık analizi *(devamı)*

Döviz kuru duyarlılık analizi tablosu		
	2019	
	Kar/zarar (*)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
TL'nin ABD Doları karşısında % 10 değer kazanması/kaybetmesi halinde:		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	88,969	(88,969)
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	--	--
3- TL net etki (1+2)	**88,969**	**(88,969)**
Avro'nun ABD Doları karşısında % 10 değer kazanması/kaybetmesi halinde:		
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(4,533,735)	4,533,735
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	(1,388,992)	1,388,992
6- Avro net etki (4+5)	**(5,922,727)**	**5,922,727**
TL'nin ABD Doları karşısında % 10 değer kazanması/kaybetmesi halinde:		
7- TL net varlık/yükümlülüğü	(142,189)	142,189
8- TL riskinden korunan kısım (-)	--	--
9- TL net etki (4+5)	**(142,189)**	**142,189**
Toplam (3+6+9)	**(5,975,947)**	**5,975,947**

Döviz kuru duyarlılık analizi tablosu		
	2018	
	Kar/zarar (*)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
TL'nin ABD Doları karşısında % 10 değer kazanması/kaybetmesi halinde:		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	92,867	(92,867)
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	--	--
3- TL net etki (1+2)	**92,867**	**(92,867)**
Avro'nun ABD Doları karşısında % 10 değer kazanması/kaybetmesi halinde:		
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(4,306,790)	4,306,790
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	(1,258,961)	1,258,961
6- Avro net etki (4+5)	**(5,565,751)**	**5,565,751**
TL'nin ABD Doları karşısında % 10 değer kazanması/kaybetmesi halinde:		
7- TL net varlık/yükümlülüğü	(1,365,077)	1,365,077
8- TL riskinden korunan kısım (-)	--	--
9- TL net etki (4+5)	**(1,365,077)**	**1,365,077**
Toplam (3+6+9)	**(6,837,962)**	**6,837,962**

(*) Vergi etkisi hariç olup tüm diğer değişkenlerin sabit kaldığı varsayımı ile hesaplanmıştır.

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Piyasa riski *(devamı)*

Kur riski (devamı)

Faiz profili

Grup'un faiz bileşenine sahip finansal kalemlerinin rapor tarihindeki faiz yapısı şu şekildedir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Sabit Faizli Kalemler			
Finansal Yükümlülükler	208,615,488	149,114,194	151,940,774
Riskten Korunma Amaçlı Kur Takası(Türev Yükümlülük)	3,660,114	2,175,797	1,120,738
Değişken Faizli Kalemler			
Finansal Yükümlülükler	261,710,033	241,775,018	160,552,771

Sabit faizli kalemlerin gerçeğe uygun değer riski:

Grup'un, gerçeğe uygun değerleri kar veya zarara yansıtılan finansal varlık ve yükümlülük ve gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı muhasebeleştirme modeli altında kaydedilen riskten korunma amaçlı türev araçları (vadeli faiz oranı takasları) bulunmamaktadır. Bu nedenle, raporlama dönemi itibarıyla faiz oranlarındaki değişim kar veya zararı etkilemeyecektir.

Değişken faizli araçların nakit akış duyarlılık riski:

Raporlama dönemi sonu itibarıyla faizlerdeki 100 baz puanlık bir değişim özkaynaklar ve kar veya zararda aşağıdaki gibi bir artış /(azalışa) neden olacaktır. Bu analiz, başta döviz kurları olmak üzere bütün diğer değişkenlerin sabit olduğunu varsaymaktadır.

	Kar veya Zarar		Özkaynaklar	
	100 bp artış	100 bp azalış	100 bp artış	100 bp azalış
31 Aralık 2020				
Finansal Borçlar	(2,617,100)	2,617,100	(2,617,100)	2,617,100
Nakit Akış Duyarlılığı (Net)	**(2,617,100)**	**2,617,100**	**(2,617,100)**	**2,617,100**
31 Aralık 2019				
Finansal Borçlar	(2,417,750)	2,417,750	(2,417,750)	2,417,750
Nakit Akış Duyarlılığı (Net)	**(2,417,750)**	**2,417,750**	**(2,417,750)**	**2,417,750**
31 Aralık 2018				
Finansal Borçlar	(1,605,528)	1,605,528	(1,605,528)	1,605,528
Nakit Akış Duyarlılığı (Net)	**(1,605,528)**	**1,605,528**	**(1,605,528)**	**1,605,528**

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Piyasa riski *(devamı)*

Sermaye riski yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer hissedarlara fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Grup sermayeyi net finansal borç/özkaynaklar oranını kullanarak izlemektedir. Net finansal borç, nakit ve nakit benzerlerinin, toplam finansal borç tutarından düşülmesiyle hesaplanmaktadır.

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Toplam Finansal Borçlanmalar	369,237,572	324,489,272	238,185,838
Toplam Kiralama İşlemlerinden Borçlar	96,426,646	66,399,940	74,307,707
Toplam Faktöring Borçları	4,661,303	--	--
Nakit Değerler ve Bankalar	4,242,095	22,817,092	225,823
Net Finansal Borç	466,083,426	368,072,120	312,267,722
Özkaynaklar	209,044,987	196,756,970	61,131,254
Net Finansal Borç / Özkaynaklar Oranı	**2.23**	**1.87**	**5.11**

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Piyasa riski *(devamı)*

Gerçeğe uygun değer

31 Aralık 2020, 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla varlıkların ve yükümlülüklerin defter değerleri ve gerçeğe uygun değerleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

31 Aralık 2020	İtfa Edilmiş Değerinden Gösterilen Finansal Varlıklar	İtfa Edilmiş Değerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar veya Zarara Yansıtılanlar	Kayıtlı Değeri	Gerçeğe Uygun Değeri	Not
Finansal Varlıklar						
Nakit ve Nakit Benzerleri	4,242,095	--	--	4,242,095	4,242,095	4
İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	3,706,703	--	--	3,706,703	3,706,703	5
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	19,963,996	--	--	19,963,996	19,963,996	6
İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	2,443,528	--	--	2,443,528	2,443,528	7
İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	3,259,610	--	--	3,259,610	3,259,610	7
Sözleşme Varlıklar	6,981,713	--	--	6,981,713	6,981,713	15
Finansal Yükümlülükler						
Borçlanmalar	--	470,325,521	--	470,325,521	470,325,521	8
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	--	36,447,590	--	36,447,590	36,447,590	6
İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	--	15,075,011	--	15,075,011	15,075,011	7
İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	--	--	--	--	--	6
İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	--	13,110,885	--	13,110,885	13,110,885	7
Sözleşme Yükümlülükleri	--	971,371	--	971,371	971,371	15
Türev Yükümlülükler	--	--	11,900,879	11,900,879	11,900,879	18

31 Aralık 2019	İtfa Edilmiş Değerinden Gösterilen Finansal Varlıklar	İtfa Edilmiş Değerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar veya Zarara Yansıtılanlar	Kayıtlı Değeri	Gerçeğe Uygun Değeri	Not
Finansal Varlıklar						
Nakit ve Nakit Benzerleri	22,817,092	--	--	22,817,092	22,817,092	4
İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	--	--	--	--	--	5
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	10,942,657	--	--	10,942,657	10,942,657	6
İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	1,180,940	--	--	1,180,940	1,180,940	7
İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	40,664,459	--	--	40,664,459	40,664,459	7
Sözleşme Varlıklar	3,746,299	--	--	3,746,299	3,746,299	15
Finansal Yükümlülükler						
Borçlanmalar	--	390,889,212	--	390,889,212	390,889,212	8
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	--	42,591,773	--	42,591,773	42,591,773	6
İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	--	8,881,419	--	8,881,419	8,881,419	7
İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	--	--	--	--	--	6
İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	--	27,395,135	--	27,395,135	27,395,135	7
Sözleşme Yükümlülükleri	--	612,247	--	612,247	612,247	15
Türev Yükümlülükler	--	--	7,602,277	7,602,277	7,602,277	18

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Piyasa riski *(devamı)*

Gerçeğe uygun değer *(devamı)*

31 Aralık 2018	İtfa Edilmiş Değerinden Gösterilen Finansal Varlıklar	İtfa Edilmiş Değerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar veya Zarara Yansıtılanlar	Kayıtlı Değeri	Gerçeğe Uygun Değeri	Not
Finansal Varlıklar						
Nakit ve Nakit Benzerleri	225,823	--	--	225,823	225,823	4
İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	--	--	--	--	--	5
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	7,800,942	--	--	7,800,942	7,800,942	6
İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	1,842,806	--	--	1,842,806	1,842,806	7
İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	4,307,389	--	--	4,307,389	4,307,389	7
Sözleşme Varlıkları	1,560,288	--	--	--	--	
			--			
Finansal Yükümlülükler			--			
Borçlanmalar	--	312,493,545	--	312,493,545	312,493,545	8
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	--	40,098,275	--	40,098,275	40,098,275	6
İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	--	5,082,541	--	5,082,541	5,082,541	7
İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	--	--	--	--	--	6
İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	--	93,145,860	--	93,145,860	93,145,860	7
Sözleşme Yükümlülükleri	--	388,453	--	388,453	388,453	15
Türev Yükümlülükler	--	--	7,396,424	7,396,424	7,396,424	18

İtfa edilmiş maliyet değerinden ölçülen finansal varlıkların ve yükümlüklerin kayıtlı değerlerinin kısa vadeli olanlarının vadelerinden dolayı gerçeğe uygun değerine yaklaştığı varsayılmış olup, uzun vadeli finansal borçlanmaların önemli bir kısmının değişen faizli olmasından ve faiz yenileme tarihlerinin bilanço tarihine yakın olması nedeniyle gerçeğe uygun değerlerinin kayıtlı değerlerine yaklaştığı varsayılmıştır.

Gerçeğe uygun değer açıklamaları

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında işlem tarihinde dahil olduğu varlığa ya da borca ilişkin asıl piyasada ya da asıl piyasanın bulunmadığı durumlarda, en avantajlı piyasada gerçekleştiği varsayılan olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyattır.

Gerçeğe uygun değer seviyeleri aktif piyasada işlem gören borsa fiyatları ile değerleme (Seviye 1), borsa fiyatından başka direkt ya da endirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdiler ile değerleme (Seviye 2) ve piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdiler ile değerleme (Seviye 3) olmak üzere 3 seviyeden oluşmaktadır.

a. Seviye 1: Bu kategoride kullanılan veriler, özdeş varlıklar ya da borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlardır.

b. Seviye 2: Bu kategoride kullanılan veriler, Seviye 1'de yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar ya da borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) ya da dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki verilerden oluşmaktadır.

c. Seviye 3: Bu kategoride kullanılan veriler, varlık ya da borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan verilerden (gözlemlenebilir nitelikte olmayan veriler) oluşmaktadır.

30 Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi *(devamı)*

Piyasa riski *(devamı)*

Gerçeğe uygun değer *(devamı)*

31 Aralık 2020	**Seviye 1**	**Seviye 2**	**Seviye 3**
Türev finansal yükümlülükler	--	11,900,879	--
Toplam	**--**	**11,900,879**	**--**

31 Aralık 2019	**Seviye 1**	**Seviye 2**	**Seviye 3**
Türev finansal yükümlülükler	--	7,602,277	--
Toplam	**--**	**7,602,277**	**--**

31 Aralık 2018	**Seviye 1**	**Seviye 2**	**Seviye 3**
Türev finansal yükümlülükler	--	7,396,424	--
Toplam	**--**	**7,396,424**	**--**

31 Devlet Teşvik ve Yardımları

Grup'un çeşitli grup şirketlerinden yatırımları nedeni ile çeşitli belgeler aracılığıyla elde etmiş bulunduğu, KDV istisnası ve gümrük vergisi istisnası, gelir vergisi stopajı desteği, SGK teşviği ve indirimli kurumlar vergisi şeklinde teşvikleri bulunmaktadır.

Grup'un satışları kapsamında faydalandığı teşvikler aşağıda belirtilmektedir:

Grup'un portföyünde bulunan Biyokütle ve Güneş Enerjisi Şirketleri projelerinin tamamı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun kapsamında yer almaktadır. Bu kapsama giren projeler, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Belgesi almış olup YEKDEM'e tabidir. İlgili projeler faaliyete geçiş tarihlerinden itibaren devletin 10 yıl süresince asgari 133 ABD Doları cent/kWs üretimden alım garantisinden yararlanma hakkına sahiptir.

Alım garantisi ile gelir yönünden teşvik sağlanan bu firmaların ayrıca Kurumlar Vergisi indirim teşviğinden yararlanması mümkün olmamaktadır. 2012/3305 sayılı yatırımlarda devlet yardımları hakkındaki karara göre tamamı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun kapsamında olan elektrik üretim tesisleri yukarıda bahsedilen Genel Teşvik Destek Unsurları'na sahiptir.

YEKDEM kapsamında olmayan Edusa Atık firmasının, Grup bünyesindeki biyokütle elektrik üretim santrallerinin biyokütle yakıt ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuş olup henüz yatırım teşviki kapanmamıştır.

32 Finansal Tabloları Önemli Ölçüde Etkileyen ya da Finansal Tabloların Açık, Yorumlanabilir ve Anlaşılabilir Olması Açısından Açıklanması Gereken Diğer Hususlar

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından 11 Mart 2020'de pandemi olarak ilan edilen COVID -19 salgını ve salgına karşı alınan önlemler, salgına maruz kalan tüm ülkelerde operasyonlarda aksaklıklara yol açmaya ve ekonomik koşulları olumsuz yönde etkilemeye devam etmektedir. Bunun sonucunda varlık fiyatları, likidite, kurlar, faiz oranları ve diğer pek çok konuda etkilenmekte ve salgının etkiler nedeniyle geleceğe ilişkin belirsizliğini korumaktadır.

COVID-19 salgınının Grup'un konsolide finansal durumuna, konsolide finansal performansına ve konsolide nakit akışlarına olan olumsuz etkilerini etkin bir şekilde yönetmek adına, Grup tüm gelişmeleri yakından takip etmekte ve gerekli tedbirleri almaktadır.

Grup yönetimi, ana faaliyet konusu enerji üretimi ve satışı olduğu ve hizmet verilen müşterilerin operasyonlarının kesintiye uğramaması için tedarik hizmetlerinin aksatılmadan devam etmesi gerekliliği nedeniyle salgının Grup'un operasyonları ve performansına etkilerinin sınırlı olduğunu değerlendirmektedir. Hem sektör hem de Grup seviyesinde 2021 yılına ilişkin olarak genel etkinin sınırlı seviyelerde olması beklenmektedir.

33 Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar

a. Aralık 2020 tarihi itibarıyla Türkiye'de geçerli olan Kurumlar Vergisi oranı %22'dir. Ancak, 22 Nisan 2021 tarihli ve 31462 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7316 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 11 inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen Geçici 13 üncü madde ile Kurumlar Vergisi oranı 2021 yılı vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için %25, 2022 yılı vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için %23 olarak uygulanacaktır. Bu değişiklik 1 Temmuz 2021 tarihinden itibaren verilmesi gereken beyannamelerden başlamak üzere 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren başlayan dönemlere ait kurum kazançlarının vergilendirilmesinde geçerli olacaktır.

b. 21 Nisan 2021 tarihi itibarıyla, Türk Ticaret Kanunu Madde. 134 vd. ve Kurumlar Vergisi Kanunu Madde 19-20 hükümlerine uygun olarak Consus'un sahibi olduğu hisselerin tamamını teşkil eden ve Sümer Park Gıda İşletmeciliği A.Ş.'nin %100'üne tekabül eden, 2,850,000 TL Nominal değerli 2,850,000 adet payın, Global Yatırım Holding A.Ş. tarafından devralınması işlemi 18 Haziran 2021 tarihinde tescil ve ilan edilmiştir.

c. 19 Nisan 2021 tarihi itibarıyla, Türk Ticaret Kanunu Madde. 134 vd. ve Kurumlar Vergisi Kanunu Madde 19-20 hükümlerine uygun olarak Consus'un sahibi olduğu hisselerin tamamını teşkil eden ve Dağören Enerji A.Ş.'nin %70'ine tekabül eden, 10,192,560 TL Nominal değerli 10,192,560 adet payın, Global Yatırım Holding A.Ş. tarafından devralınması işlemi 27 Mayıs 2021 tarihinde tescil ve ilan edilmiştir.

d. Consus, 8 Haziran 2021 tarihinde 13,057,781 TL tutarında geçmiş yıl zararını kullanarak aynı tutarda sermaye azaltımına gitmiştir. Yine aynı tarihte sermaye artırım kararı alarak tamamı ana ortak Global Yatırım Holding A.Ş.'ye olan borçlardan karşılanmak üzere 66,057,781 TL tutarında sermaye arttırımına gitmiştir. Bu şekilde nihai ödenmiş sermaye 333,000,000 TL olmuştur.

e. Consus, 9 Haziran 2021 tarihinde almış olduğu Yönetim Kurulu Kararı'yla Türk Ticaret Kanun'nun m. 134 vd. ve Kurumlar Vergisi Kanunu m. 19-20 hükümlerine uygun olarak bağlı ortaklığı olan Global Biyokütle'nin devralınması suretiyle Consus bünyesine birleşilmesine karar vermiştir. Tescil işlemi 30 Haziran 2021de tamamlanmıştır. Bu sebeple, Global Biyokütle'nin tamamına sahip olduğu bağlı ortaklığı olan Edusa Atık'ın hisseleri de Consus'a devrolmuştur.

33 Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar *(devamı)*

f. Consus , 9 Haziran 2021 tarihli Yönetim Kurulu Kararı'nda, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 18. Maddesi ve Kurul'un Seri II-18.1 sayılı Kayıtlı Sermaye Tebliği'nde tanımlandığı şekliyle kayıtlı sermaye sistemine geçmesine, kayıtlı sermaye tavanının 1,500,000,000 TL olarak belirlenmesine ve konu ile ilgili olarak ilgili Sermaye Piyasası mevzuat hükümlerine göre gerekli başvuruların yapılmasına karar vermiştir.

Consus, halka arz sürecinde T.C. Sermaye Piyasası Kurulu, Borsa İstanbul Anonim Şirketi, T.C. Ticaret Bakanlığı, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Takasbank, İstanbul Ticaret Sicili de dahil ancak bunlarla sınırlı olmaksızın tüm resmi kurum ve kuruluşlara yapılacak olan başvurular, yazışmalar, ve benzer belge ve bilgileri tanzime imzalamaya, bu bilgi ve belgelerin takibine tekemmüle; ilgili diğer makam ve dairelerdeki usul ve işlemleri ifa ve ikmale Şirket imza sirküsünde temsile yetkili kişiler yetkili kılınmıştır.

g. 15 Haziran 2021 tarihi itibarıyla Şirket'in Straton Maden Yatırımları ve İşletmeciliği A.Ş.'nin kredi sözleşmelerine istinaden vermiş olduğu kefaletler fek edilmiştir.

h. Consus'un merkez adresi Rıhtım Caddesi No: 51 Karaköy Beyoğlu/İstanbul adresinden Esentepe Mahallesi Büyükdere Caddesi 193 Apt Blok No: 193/2 Şişli/İstanbul adresine taşınmıştır. Consus'un telefon ve faks numaralarında bir değişiklik olmamıştır. Şirket'in güncel iletişim bilgileri aşağıdaki şekildedir;

Adres: Esentepe Mahallesi Büyükdere Caddesi 193 Apt Blok No: 193 İç Kapı No: 2 34394 Şişli/İstanbul.